Kadın Tuzaktır

A. Vahap Kaya

HEMEN KİTAP

KADIN TUZAKTIR

A. VAHAP KAYA

HEMEN KİTAP

HEMEN KİTAP - 29
KADIN TUZAKTIR
A. VAHAP KAYA
Yayıncı ve Genel Yayın Yönetmeni: Zana HOCAOĞLU
Yayın Koordinatörü: Mehmet DEMİRKAYA
Tasarım: Özgür YURTTAŞ
1. Baskı: Ocak 2011
HEMEN KİTAP SİS Yayıncılık Ltd. Şti’nin
tescilli markasıdır
HEMEN KİTAP
Merkez: İSTOÇ 35. Ada No:29
Mahmutbey - İstanbul
Tel: (212) 511 95 69 - 70
Fax: (212) 511 95 97
www.hemenkitap.com
e-mail: info@hemenkitap.com

A. Vahap Kaya; Anadolu Üniversitesi İktisat Fakültesinde üç yıl okudu. 1990 yılında başlayan Atatürk Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesindeki öğrenimini İnönü Üniversitesinde tamamladı.

1998 yılında toplumsal değişme açısından liderlik araştırmasıyla, Atatürk, Hitler ve Humeyni'nin liderlik özelliklerini anlatan "Karizmanın Şiddeti" kitabı yayımlandı. 1999'da "Bir İntiharın Önsözleri"ni yazdı. 2003 yılında farklı bir teknikle Jean Paul Sartre ve Mevlana'yı buluşturan "Cehenem Benim" adlı romanı ve aynı yıl "Yumuşak Karizma" çalışmasının basımı yapıldı.

Değişik kurumlarda yaptığı felsefe öğretmenliği görevini Antalya Erünal Sosyal Bilimber Lisesi'nde sürdürmektedir.

“O yalnız kalmamalı” diye düşünmüş Maheo. “Ona kendimden bir şey vereyim de böylelikle onun yanında olduğumu ve kendisini sevdiğimi bilsin.”

Maheo’nun eli sağ tarafına uzanmış ve bir kaburga kemiği çıkarmış. Kemiğin üzerine nefes vererek Toprağın bağrına yavaşça yatırmış. Kemik canlanmış, kımıldamış, dikilmiş ve yürümüş, yaratılan ilk adam olmuş.

“Bir zamanlar benim, boşlukla yapayalnız olduğum gibi, o da Toprak Büyükanne’de yapayalnız demiş Maheo. “Yalnız olmak hiç kimse için iyi değil.” Bundan dolayı sol kaburga kemiğinden bir insan kadın yapmış ve adamın yanına yerleştirmiş. Böylece Toprak Büyükanne üzerinde, Büyükanne’nin ve Maheo’nun çocukları olan iki kişi oluşmuş. Bunlar beraberce mutlu olmuş ve Maheo da onları seyrederken mutluluk duymuş.

Kızılderili Mitolojisi

Çevresine baktı. Kendinden başka bir şey göremedi. Sonra ilkin “Benim” dedi. Korku duydu. Düşündü, “Benden başka bir şey olmadığına göre neden korkuyorum?” O zaman bu korku kayboldu. Bir ikinciyi arzuladı. Bedeni birbirine sıkıca sarılmış bir erkekle bir kadın büyüklüğündeydi, cinsi onların cinsiydi. Kendisini iki parçaya ayırdı ve ondan karı ile koca doğdu (pati ile patni). Dolayısıyla burayı kadın doldurdu. Onunla birleşti ve bundan insan soyu doğdu.

Hindu Mitolojisi

Ve RAB Allah yerin toprağından adamı yaptı ve onun burnuna hayat nefesini üfledi ve adam yaşayan can oldu. Ve RAB Allah şarka doğru Aden'de bir bahçe dikti.

Ve RAB Allah adama emredip dedi: Bahçenin her ağacından istediğin gibi ye; fakat iyilik ve kötülüğü bilme ağacından yemeyeceksin; çünkü ondan yediğin günde mutlaka ölürsün.

Ve RAB Allah dedi: Adamın yalnız olması iyi değildir; kendisine uygun bir yardımcı yapacağım. Ve RAB Allah adamın üzerine derin uyku getirdi ve o uyudu ve onun kaburga kemiklerinden birini aldı ve yerini etle kapadı ve Rab Allah adamdan aldığı kaburga kemiğinden bir kadın yaptı ve onu adama getirdi.

Ve Rab Allah'ın yaptığı bütün kır hayvanlarının en hilekârı olan yılandı. Ve kadın yılana dedi: Bahçenin ağaçlarının meyvesinden yiyebiliriz; fakat bahçenin ortasında olan ağacın meyvesi hakkında Allah; ondan yemeyin ve ona dokunmayın ki, ölmeyesiniz, dedi. Ve yılan kadına dedi: Katiyen ölmezsiniz; çünkü Allah bilir ki, ondan yediğiniz gün, o vakit gözleriniz açılacak ve iyiyi ve kötüyü bilerek Allah gibi olacaksınız. Ve kadın gördü ki, ağaç yemek için iyi ve gözlere hoş ve anlayışlı kılmak için arzu olunur bir ağaçtı ve onun meyvesinden aldı ve yedi ve kendisi ile beraber kocasına da verdi, o da yedi.

Ve Âdem'e dedi: Karının sözünü dinlediğin ve ondan yemeyeceksin diye sana emrettiğim ağaçtan yediğin için toprak senin yüzünden lanetli oldu. Ve böylece Rab Allah onu Aden bahçesinden kendisinin içinden alındığı toprağı işlemek için çıkardı. Ve adamı kovdu.

Eski Ahit (Bap–2–3)

Rabbin meleklere; “Ben balçıktan, işlenebilen kara topraktan bir insan yaratacağım. Onu yapıp ruhumdan üflediğimde ona secdeye kapanın” demişti. Bunun üzerine İblis’in dışında bütün melekler hemen secde ettiler. O, secde edenlerle birlikte olmaktan çekindi. Allah: Ey İblis! Secde edenlerle beraber olmaktan seni alıkoyan nedir” dedi. O: “Balçıktan, topraktan yarattığın insana secde etmem” dedi. (Hicr–28–29–30–31–32–33)

Allah sizi bir kişiden (Âdem’den) yarattı. Sonra Âdem’in kendisinden eşini (Havva’yı) yarattı. (Zümer–6)

Sizi tek bir nefisten yaratan, gönlü ısınsın diye ondan eşini yaratan O’dur (A’raf- 189)

“Ey Âdem! Eşin ve sen cennette kal, orada olandan istediğiniz yerde bol bol yiyin, yalnız şu ağaca yaklaşmayın; yoksa zalimlerden olursunuz” dedik. (Bakara–35)

Biz de Âdeme şöyle demiştik: “Muhakkak bu (İblis) sana ve zevcene düşmandır. Sakın sizi Cennetten çıkarmasın, yoksa bedbaht olursun.” (Ta-Ha–117)

İblis, avret yerlerini kendilerine göstermek için onlara fısıldadı: “Rabbinizin sizi bu ağaçtan menetmesi melek olmanız veya burada temelli kalmanızı önlemek içindir. Doğrusu ben size öğüt verenlerdenim” diye ikisine yemin etti. Böylece onların yanılmalarını sağladı. Ağaçtan meyve tattıklarında kendilerine ayıp yerleri göründü, cennet yapraklarından oralarını örtmeğe koyuldular. Rableri onlara, “Ben sizi o ağaçtan menetmemiş miydim? İblisin size apaçık bir düşman olduğunu söylememiş miydim?” diye seslendi. Her ikisi de, “Rabbimiz! Kendimize yazık ettik; bizi bağışlamaz ve bize merhamet etmezsen biz kaybedenlerden oluruz” dediler. “Birbirinize düşman olarak inin, siz yeryüzünde bir müddet için yerleşip geçineceksiniz.” dedi. (A’raf–20–21–22–23–24)

Kur’an

1

...
İlham yiter ve solar gül;
kalp su alan bir sandaldır işte.. ne kadar görkemli de olsa
bir yanardağ olur ten; hüzne ve aşka mütercim..
beni yollara düşmekten alıkoyacak nedir;
bana bir yanardağa dönüşen arzuyu tercüme edecek kim?
Kenan Çağan

“Defineyi yeryüzünde değil, gönlünde ara!” Vedalaştığımızda son nasihatı bu oldu. O gün, yedi yılın ardından doğduğum şehre geri dönmeye karar verdiğim gündü. Arzularıma karşı koymanın, gücünü zayıflatmış olmanın inancıyla, o gün yeni bir yaşamın başlangıcı olacaktı.

Kalbimdeki yaranın tamamen iyileşmesi için zamana ihtiyacım olduğu söylense de, geri dönme kararımdan vazgeçmedim. Yedi yıllık kaçışın son dört yılını, yüzüme açılan kapının basamağına adımımı attığım günden bu yana geçen sürede öğrendiklerimi yeterli gördüm. Bu sayede sıkıntılarıma yol açan kadını, dil ve düşünce dünyamdan çıkarabileceğimin yargısıyla ruhumu şifayla buluşturan insandan ayrıldım.

Uzun ve huzurlu bir hayatın, sanıldığı gibi sırlarla örülü olmadığını söyleyen büyükbabamla kadim dostlukları vardı. O dostluğun hürmetine yanında kaldığım süre içinde, açığa vurulan gerçeklerle yüzleşme imkânını O’nun kılavuzluğu sayesinde edindim. Yaşananların görünmeyen yüzünü algılayan bir tarafı vardı. Kalbimin maruz kaldığı darbelerden arınması için inancımı tazelemenin ilk adımım olacağını söyledi. Sınamalarına kırılganlık göstermeden, yönlendirmelerine uyma çabası içine girdim. Mevcut kuşatılmışlığı parçalamanın önemi üzerinde dururken, yeniden bütünleşmeyle, bir nevi temizlenme yoluna girmemin önünü açtı.

Onu tanıdığım ana kadar, eylem ve hislerimin ne tür sonuçları olabileceğini bilmiyor, yanılgı ve yetersizliklerimi ölçüye vuramıyordum. Sözcüklerindeki tecrübe ve bilgelik sayesinde ümitsizliği bir yana bırakıp,

ihtirasların yarattığı yıkıntıyı görebildim. Yaşanmış olanı kabullendim ve yeni bir sığınak için çabalamanın gerektiğinin bilincine ulaştım.

Davranış ve zihin değişimine muhtaç biri olduğumu anlamam için görevini fazlasıyla yerine getirmişti. “Her günün hâli ayrı, her günün fikri farklı olmalı” öğretisiyle yaşamanın yolunu benimsetmişti.

İsteklerimi terk etmek ve bir daha el uzatmamak kararlılığıyla hatalarımı itiraf edebildim. Kötü huylarımı iyi olana çevirme düşüncesini hep canlı tuttum. Tüm bu tutum ve davranışlarım sıradan bir dönüşün değil, kalbimin özünden gelen bir dönüşün habercisi olacaktı. Aymazlık içindeki zamandan uzaklaşma sayesinde kendimi daha iyi gözlemleyebilecek, inceleyebilecek ve kararımı gerçek anlamda pratik hayatıma uyarlayabilecektim.

Kalbin tuzaklarından, aldatılmışlıklarından ve kalabalıklardan uzak yaşama isteğiydi benimkisi. Yedi yıllık sürede anladım ki kurtuluş, yol göstericinin çabasından çok, irade ve hissi alanların sınırlarını belirleyebilmekten geçiyordu. Acılardan uzaklaşma istek ve arzusu denilen şey, kaçmakla kurtuluşa ermek anlamına gelmiyordu. Bilgeliğin yararı, bilgeliğin huzurunda baş eğmek değil, gerçeğe yönelip nedenlerle yüzleşmekti.

“İnsanın değeri neyle ölçülür bilir misin? Aradığı şeyle. İnsan neyi ararsa ona layıktır,” diyordu. Sesini bir yol gösterici olarak yanı başımda hissederken, nasihat yüklü birçok sözü gibi bu sözünü de asla unutmayacaktım.

Yola koyulduğum gün, bilgeliğin kapısına doğru saygıyla dönüp bakarken, aşkın yollara düşüren tutkusunun geride kaldığını onaylayan biri olup olamayacağımın hesabını yapmaktan da geri durmadım. Biliyordum ki; düşünce alanıma hükmettiği gibi, yaşamın her anında varlığından işaret görmekten kurtulamadığım kadından kaçış çabalarım sürekli boşa çıkmıştı. Varlığım, varlığı karşısında bir gölge olmaktan öteye geçememişti.

Bir kadın, bir erkeğin hayatına tanrısal varlık hükmüyle girebilecek kadar güçlü olabilir miydi? Mermere kazınacak kadar asi bir aşka sahip olma sersemliğinin ardından, bu sorunun cevabını bulma güçlüğü kayboluyordu.

Birçok aşk hikâyesinde olduğu gibi ilk dönemlerde sıradan, alışılagelmiş eylem ve hislerim vardı. Söylendiği gibi, şakayla başlamış ciddiyetle son bulmuştu adeta. Zamanla, “bir hayatın huzuru için ikinci bir hayatın var edildiği” sözünün doğruluğunu kanıtlayan serüvenin içine düşmüş, katlanılmaz dediğim günler baş gösterince de çareyi kaçmakta bulmuştum.

Hüzün ve yakarışların barınağı haline gelen bir insandım artık. Etki alanı güçlendikçe, ideallerim, gelecek zaman düşlerim yok olmaya başlamıştı. Zihnim, korkaklıklar ve çılgınlıklar arasında dolaşırken, hayatın sonlanmasını isteyen düşmanlarına tüm kapıları açmış, onları kendi hükümdarıymış gibi törenlerle ve gönül rızasıyla karşılamıştı. Bu karşılamanın intihar eylemiyle sonuçlanmak dışında seçeneği yoktu. Nihayetinde, karla kaplı bir dağ başında intiharı gerçekleştirmeye giriştiysem de korkularıma yenik düşmüş, eylemi sonuçlandıramamıştım.

Gözlerime inen örtünün kalıcı olma ihtimali her geçen gün artıyordu. Kesif bir zulüm ile karşı karşıyaydım. Karanlığın kalıcı hükmü yüzünden hayalleri kavrayabilme yetisi kaybolmuştu. Sebepler belliydi, ancak savaşın düğümünü çözmek neredeyse imkânsızlaşmıştı. Tüm o çıkmazları bitirme edasıyla eve geri dönme cesaretini bulmam sayesinde kendimi neredeyse kahraman ilan edecektim.

Kahramanlığımın, açılmaya başlayan bilincimden kaynaklandığına şüphem yoktu. Arzuları kontrol altında bulundurmak ve saldırılarını uzaklaştırmak için hazırdım. Amacıma ulaşmayı temin edecek şeyin ne olduğunu biliyordum ve onu bulacağıma inanıyordum.

2

Doğduğum şehre gün ortasında vardım. Mevsim sonbahardı. Bilinenin dışında bir şehir algılaması içindeydim. Bu şehre gelişlerini sürgünlük olarak görenlerin aksine, benim için yeni bir yaşamın mekânı olmasını umut ettim. Geçmişinde birçok hükümdarın egemenlik kurduğu şehir, gölgesinde bitiveren modernliğe karşı kökleri üzerinde var olma savaşına devam ediyordu. Bir yanda dağın zirvesine doğru yüzyılları geride bırakan taş evlerin kurulduğu alan, öte yanda dağın eteğine tutunmaya çalışıp, ovaya yayılan çok katlı beton binalar. Taşın cezbeden estetiğini örtme çabasındaki bu binaların dağın bakışları altındaki ezikliğini düşününce; geçmişin gelecek karşısındaki duruşunu asil bir direnişe benzetmekten kendimi alamadım. Mevcut haliyle şehir, her şeye rağmen dirençli ve bir o kadar da gizemliydi. Böyle bir şehirde soluklananların, sağlığına kavuşacağına dair inanç doğdu içimde. Bu öyle bir şehirdi ki; tapınakları, acı yüklü ruhlara özgürlüğün yolunu açmıştı.

İnançların sabırla nakşedildiği taş evlerin, tapınakların dışında, dağın zirvesinde bir gözcü gibi duran kaleyi seyrettim aşağıdan. Sere serpe uzanmış ovanın yanı başında göğe yükselmiş her kale gibi, övülmeyi hak ediyordu.

Bir kaç yüz metre ötesindeki dağda kurulu bir diğer kale ise, tüm ihtişamıyla ayakta duran kaleye ve eteklerinde kurulu şehre, terk edilmiş, parçalanmış surlarıyla hüzünle bakıyordu. İki kale arasında uzanan toprak yolun bağ oluşturma görevi çoktan bitmiş ve kale yalnızlığıyla baş başa kalmıştı. Arkasında uzanan dağların koruyuculuk görevi de sona ermiş gibiydi. Şehirden ulaşan seslere aldırmadan, eski ve yeni yapıların ortasında varlığını sürdüren mezarlığın sessizliğine kapılmıştı adeta. Dağın orta yerindeki ön cephe surlarından geriye pek bir şey kalmamış, yaralı bir beden halini almıştı. Eskimiş, bitkin bir aşk gibiydi.

Başında dolaşan mavi bulutların gölgesinde zamana meydan okuyan kale ise korunaklıydı. Ulaşılması, geçmişte olduğu gibi bugün de beceri ve güç gerektirmekteydi. Şehre girmek ve ardından kaleye çıkmak için önce yalnızlığını sürdüren kalenin bakışlarını diktiği mezarlığa varılırdı. Farklı

yollar olsa da, asıl geçilmesi gereken yol, şehri adeta ikiye bölerek, geçmiş ve gelecek arasına sıkışmış mezarlıktan geçen yoldu.

Kale ile eş zamana sahip mezarlığın, kaleyi ele geçirmek isteyenlerin geride bıraktıkları ölüleri de barındırdığından söz edilirdi. Karşılıklı iki kalenin arasından geçmek izne bağlanmış, izin alınmadan geçmeye çalışanlar bozguna uğramışlardı. Bu geçiş noktasına sahip olmak savaşçı hükümdarların rüyasını süslemiş ancak kolay kolay zapt edilemeyen bu kaleyi ele geçirmenin bedeli hep ağır olmuştu.

"Hükümranlığım, surların değil düşmanımın zayıflığını keşfettiğim gün başladı." Kaleyi işgal eden ilk hükümdar, adımını attığı kalenin giriş kapısına bu sözü kazıtmıştı. Bunun hikâyesini ve hükümdarın kaleye nasıl girdiğini anlatacağım ama önce kalenin etrafında kümelenmiş şehre girişimi anlatmalıyım.

Şehrin eski yerleşim yerinde, çocukluğum ve gençliğimin ilk yıllarının geçtiği eve yürümeden önce mezarlığın önünde durdum. Şehir için eski ve yeni ayrımı yapılırken, mezarlık böyle bir ayrıma tabi tutulmuyordu. Yüzyıllardır yaşamı sona eren binlerce insana yurtluk eden bu alanda ölü gömme törenleri devam ediyordu. Bir yandan doğadaki değişimden payına düşeni almış, öte yandan ovaya doğru yeni mermer taşlarıyla mezarları çoğalmıştı.

Atalarımın mezarları önündeki duruşumu, sessizlik ve saygı içinde değiştirerek mezarlığın içine doğru yürüdüm. Çoğalan mezarlarda kimlerin yattığına dair bilgi sahibi değildim. Etrafı, içimde uyanan bilgisizlikle seyrettim. Beraber büyüdüğüm arkadaşlarım ya da akrabalarımdan birilerinin yeni mezar taşları altında olabileceğini düşünmek ürküttü beni. Ölümün acı doğuran, acı büyüten yanıyla göz göze geldim. Ne kaç yıl yaşandığını, ne sevgi ve nefreti, ne de hiçbir şeyin hep aynı kalması için duyulan arzuyu dikkate almayan ölüm gerçeğini o an bir kez daha kavradım. O, her zaman yanı başımızda, dilediği an dilediğini alıp götürmüştü ve götürmeye devam edecekti.

Hayatı son bulanların dünyada iken gurur ve sevinçleri nasıldı, nereye ulaşmıştı? Ölümden aymazlıkları ne derecedeydi? Azıklarını elde etmeden, ölüm ansızın onları alıp götürmüştü. Şimdi mezarda güzel ve parlak yüzleri nasıl olmuştur? Uzuvları birbirinden nasıl ayrılmıştır? Kurtlar onların etini,

derisini, gözünü, dilini ne yapmışlardı? Varisleri onların malını mülkünü bölüşüp güzel güzel harcıyorlardır. Karılar ve kocalar, başka erkek ve kadınlarla eğlenip onları unutmuşlardır. Bir gün benim de ellerimin, ayaklarımın, gözlerimin birbirinden ayrılacağını, kurtların, haşerelerin yiyeceği olacağını düşünüp mezardaki şeklimi hayal ettim.

Dönüşümden habersiz toprakla örtülü bedenler kimlere ait olabilirdi? Mermere yazılan isimleri okuyup bu merakımı giderebilmem pek mümkün değildi. “Huzur içinde yatın ey süsten, servetten azade bedenler,” diye mırıldanırken, her doğumun bir amaç ve nedeninin olması gibi, her ölümün de bir nedeni olmalı düşüncesiyle, yukarıda duran şehrin sokaklarına doğru bir kaç adım attım elimde tuttuğum çantamla. Sonra başımı yukarı çevirip, şairlerin ruhundan sessizlikle akan kelimeler gibi, usta parmakların inanç yüklediği taş evlere baktım.

Kadın ve şehir arasındaki benzerliğin bakışıydı bakışlarım. Kadın ve şehir; birbirlerine ne çok benzerlerdi. İkisinden de ne kadar kaçılırsa kaçılsın bir şekilde kaçanı kendisine çeken, yok olmayan sırları vardır. Ayrılmak çare olmaz. Kopup gitmek, terk etmek, geride bırakmak, onlarda yaşanan sevinçleri, hüzünleri unutma sonsuzluğuna asla sürüklemez. Gün gelir hafızanın derinliklerinden önümüze serilir. Acılar da sevinçler de zamanla içli bir anıya dönüşür.

Şehre baktıkça hiçbir hükümdarın severek inşa ettiği bir şehri yok edemeyeceğini, harabeye çevirmeyeceğini, karartmayacağını, yıkmayacağını; aksine hayatı ilerledikçe her gün biraz daha duygusallaşarak güzelleştirip yeniden şekillendireceğini düşündüm. Sevgisinin, nefretinin gerisine düştüğü anlarda bile; yakmak, yıkmak arzusu sadece kendisinin olması isteğindendir. Başkasına yar olmasın, başkası onda nefes almasın diyedir. Kadına duyulan sevginin adı da bu muydu?

Tanrı sevgisinin de böyle olduğunu düşünüyordum. Sanatını nakşederek inşa ettiğini neden yok etsin?

Zihin, cezalandırılmanın ve ödüllendirilmenin kaynağını keşfetmede sıklıkla yanılgıya düşer. Sınırlı algılayışımızdan özgür kalabildiğimiz ölçüde soruların hakikate ulaşan cevaplarını bulabiliriz. Tanrı, sanatına hayranlık besleyen insana en güzel sanatın kendisi olduğunu bildirirken; hükümdarlar, inşa ettikleri şehirlere ruh katmaya devam ederken, ayrılmaz

bağın ne olduğunu gösteriyorlardı. Sanatı ve şehri oluşturan gücün hikâyesi yayıldıkça ne sadece sanat ne de şehirle sınırlı kalacaktı.

Zaman ve mekânla sınırlandırılamayan bir hikâyeye sahip olunabileceği gibi, sıradan bir hikâyeye sahip olmak da mümkündür. Sanırım ben hikâyemi kendi zamanımın dışında görmek gibi bir yanılgıya da düşmüştüm. Aşk bayrağı elden ele dolaşırken, kimin eline ne zaman geçeceğinin bilinmezliğine kapıldığım bir dönemde, o bayrağı avuçlarımda görmem tüm yaşamımı değiştirmişti. Aşkların büyüklüğünün çektirdiği acıyla doğru orantılı olduğunu kanıtlarcasına alışılagelmiş davranış kalıplarının dışında bir yol edinmiştim.

Pişmanlığa sürüklenmeden, çaresizliği yok etme çabası içinde geri dönüyordum. Hayatını sürdürebilenlerde onları hayata bağlayan bir yan bulmak mümkünken, beni bağlayan yanı ilginçtir bir türlü ifade edemiyordum. Sürdürülebilir amaçlara, dostluğa kaynaklık eden gücün ne olduğu sorusuna cevap bulabilmiş değildim. İnkâr edilemeyen tek gerçek; her duygu ve eylemin, var olduğu an ile sınırlandırılmasıydı.

3

Dönüşümü gözyaşlarıyla karşılayan annem ve seksen yılı geride bırakan büyükbabamla kucaklaştım. Bir kaç gün evin dışına çıkmadım. Şehirde neler olup bittiğinin merakını taşımıyordum. Önüme konulan yemeği yemek ve evin taş avlusunda oturmaktan öte pek bir eylemde bulunmadım.

Yaşadıklarım sonrasında birilerine karşı sorumluluk duymuyordum. Eylemlerimin sonucuna katlanma, yükümlü olma söylemime olan bağlılıkla, bir başkasının yaşadıklarıma dair gerçekçi hisler taşıyabileceğine olan inancı yok sayıyordum.

Çırılçıplak, basit bir ifadeyle hiçbir şeyi olmayan biriydim. Yaşadıklarımı hesaba katmasam neredeyse ağlayan bir bebek gibi görecektim kendimi. Ama bunun bir yanılgı, bir zan olma gerçeği karşısında masum sayılmazdım. Öğrendiklerimi hesaba katmalıydım. Tanıdığım her insandan, gördüğüm her nesneden, dolaştığım her şehirden bir şeyler öğrendim. O halde bir bebek ile aramdaki tek benzerlik ağlayışımız oluyordu. Davranışımın, geçmişime dönme istek ve arzusu taşıdığını söyleyen saçmalıklarla da açıklanmasını istemezdim doğrusu. Ruhun saplandığı hastalıklardan kurtulmasının gerçekçi yolu bu değildi. Pişmanlıklar denizinde boğulmadan yeni bir hayata başlamaktı eylemimin adı. Yaşadıklarımı unutacak, etrafımda değişime uğrayan her bir varlık her bir nesne ile yaşamayı öğrenecektim.

Tecrübelerimle ulaştığım sonuçların iyi mi, kötü mü olduğunu umursamayacaktım. Yedi yıl önce yola çıktığımda tanıdığım birilerinin bulunmadığı bir yeri hayal ederdim. Caddelerinde, sokaklarında yürürken tanıdık birileriyle karşılaşacağıma dair en ufak bir düşüncenin olmayacağı bir yerdi bu. Birilerinin aniden önüme dikilip, çekilmez ruh halimi konuşacağımıza dair bir his oluşmasın isterdim.

Çekilen acılar sonrasında arzuyla kendimi kimsenin nüfuz edemeyeceği bir dünyaya sunuyordum. Hiç kimseyle bölüşülmeyen bir dünyaydı. Yaşadıklarımdan kaçma isteğinin altındaki nedendi bu. Mutlu olmak için arayıp, aramanın mutlu olmak anlamına gelmediğinin farkına varmadan.

İçinde yer aldığım zaman diliminin sunduğu çok sayıda seçeneğe gözlerimi kapamıştım. Bir duygunun doyumu için bir tek yol olduğuna dair inanç geliştirmek doğru seçim olmayabiliyormuş. Yedi yılın ardından geri dönmenin zaafım olup olmadığını sorgulamadan rahat nefes alıp verebiliyordum. Fırtına dinmiş gibiydi.

Günlerimin büyük bölümünü yere serili minderde uzanarak geçirdim. Kısa aralıklarla avluya çıktım. Coşkunluk ve hünerle sanata dönüşen taşa, farklı inançlarıyla şiirlere konu olan şehrin diğer evleri gibi yaşamımın başladığı evin özenle kesilmiş taşlarla örülü duvarlarına dokundum. Dik yokuşlu daracık sokaklarında oynayan çocuk sesleri yıllar önce oynadığım oyunların canlanmasına yol açtı.

Zaman zaman kime, neden, nasıl gidebileceğimi kendime soruyor olsam da bu soruları yeterince önemsemedim. Şehirde kimlerin yaşadığını öğrenme ihtiyacı duymuyordum. Hangi sesin merhametli olacağını ve hangi sözcüğün çalacağım kapıları açacağını dikkate almıyordum.

Tekdüze geçen haftanın ardından her zamanki alışkanlığımla sabah erken uyandım. Annemin kahvaltı davetine karşılık verip, büyükbabamın kurulduğu sofrada yerimi aldım. Kahvaltı sonrası, savsakladığım günlerin ardından birkaç sayfa kitap okuma isteğiyle, büyükbabamın titizlikle biriktirdiği kitaplarının bulunduğu odaya geçtim. Rafların birinde nelerin yazılı olduğunu hatırlayamadığım defterler duruyordu. Ders notları, günlükler, okunmuş kitaplardan yapılan alıntılar, karalamalar, kara kalemle çizilmiş resimler... unutulmaya yüz yutan çok şeyin varlığını o an daha iyi kavradım. Hafızamın geri çağırabileceği sözcüklerimden, kahramanlarımdan kurtulmanın yolunu sayfaları aralamadan ateşe vermekte buldum. Gözden geçirme merakımı dizginleyip raftan indirerek gelişigüzel istifledim ve boş bulduğum karton bir kutuya yerleştirdim hepsini.

Orta rafta duran bir kaç açılmayan zarfı önlü arkalı yokladım. Farklı tarihlerde adıma gönderilmiş mektuplardı. Aradan geçen zaman yüzünden olacak bilgilendirilmem önemsenmemişti. Resmi kurumlardan geldiği zarfından anlaşılan ikisi dışında, göndericinin kim olduğuna dair işaretin olmadığı bir başka zarf vardı. Henüz açmadığım zarfın önünü arkasını bir kez daha yokladım. Nereden gönderildiğini ancak üzerindeki damga sayesinde anlayabildim. Kaçmayı hüner bildiğim şehirden başka bir yer değildi. Zarfları da açmadan kutuya attım. Kucakladığım kutuyla avluya

çıktım. Uygun bir köşe bulup kutuyu yere bıraktım. Kutudan elime geçen bir kaç teksir kâğıdını elimde tutuğum çakmakla yakarken iç çektiğimi hatırlıyorum. Nedeni, geçmişi hatırlamak mı yoksa ondan kurtulmak mıydı? Sanırım her ikisinin de etkisi vardı. Her iki durumda da kabul edelim ya da etmeyelim içinde bir keder barındırır. Bu haldeki insanın akciğer toplardamarlar kapakçığının daraldığını söylerler. O zaman akciğerlerde kalan pek az kan birden bire büyük toplardamar yolu ile kalbin sol tarafına atılır. Oradan diyaframın ve göğsün bütün kaslarını hareket ettirir. Hava birden bire ağız yolu ile ciğerlere itilir ve kanın bıraktığı yeri doldurur.

Kuytu yerde yanmaya başlayan kâğıtlar sönmeden elime geçen ince bir defteri alevlerin üzerine tuttum. Havalanan sayfalar hızla tutuşmaya başladı. Ateşin dansı sürerken kutunun içinde sıra bekleyen diğer kâğıt ve defterlerin arasına dikine sıkışmış mektupları çıkardım. Bir kez daha yokladım.

Mektuplar söz konusu olunca, yitirilmiş zamanların olmadığına inanlardandım. Sözcüklerin kabul edilebilirlik süresi konusunda sınırlama koymak çoğu kez anlamlı değildir. Telaş ve aceleciliği barındırmayan mektuplarda yazılanları, hislerin dışavurumu ya da izahı olarak görmek gerek. Mektup, aynı zamanda haberdar olmanın aracıdır. Haberdar olmak boğuştuğumuz soruların cevap bulması demektir.

Diz büktüğüm ateşin önünde uyanan bu düşüncelerle mektupları yakma kararımdan vazgeçip bir kenara koydum. Geri kalanları birer birer ateşe attım. Elimde boş bir kutu ve ikisi resmi üç zarfla içeri geçtim. Resmi zarflar, mektuplar hakkındaki düşüncelerimi çürütmüş, ilk iş olarak yakılmayı hak etmişlerdi.

Solgun mavi damgalı zarfı usulca açtım. Dörde katlanmış iki sayfa kâğıdı okumadan yokladığımda, arka sayfada gözüme ilişen ismin ruhumda bıraktığı etkiyle nefesimin düzensizleştiğini o an fark ettim. Bu kez kesinlikle bir iç çekme değildi. Aynı anda binlerce sözcüğün beynimde patladığı anı yaşıyordum. İtiraf etmek gerekirse; elimde tuttuğum mektubun anlamını bunca zaman sonra nasıl ifade edeceğimi bilemedim. Gerçek olan şu ki; hikâyemin merkezindeki insan bir kez daha yerini alıyordu. Kâğıdın sağ üst köşesindeki tarihten hesaplayabildiğim kadarıyla, mektubun tam olarak bir yıl, dört ay öncesine ait olduğuydu. Soğukkanlı ve kendimi kaybetmemenin gerekliliğine inanarak okumaya başladım.

Sevgili Yusuf;

Uzun zamandır göremediğim dostlarımın ziyareti ile anlık huzur içindeyim. Olabilecek en son yere gideceğimi kabul etmekten başka bir seçeneğim kalmadığına olan inancım her geçen gün artıyor. İnsan için bu durum ne çabuk, ne kolay bir vazgeçiştir anlıyorum.

Geçmişi düşündükçe; gidişinle canımın yanmadığını biliyorsun. Çünkü canı yananın sen olduğunu biliyorum. Ama içim sıkılmadı demiyorum. Yan yana duran iki varlıkken, seni bir başına bırakmamdan duygu yoksunu olduğum sonucunu da çıkarmamalısın.

Varlığımızı öykünmeden, sakınmadan birbirimize sunduk. Gizli bir beğenme ve beğenilme kaygısı taşısak bile kendimiz olduk en fazla. Bir araya geldiğimizde dökülüyorduk. Beynimizin kuytularında kalmış ne varsa kendiliğinden dile geliyordu. Bu kendiliğinden dile gelmelerin, dökülüp saçılmaların daha çok bana özgü olduğunu da biliyorum. Sen hep dikkatliydin. Neyi söyleyip neyi söylememen gerektiğini çok kısa anlar içinde değerlendirir, karar verir öyle söylerdin. Benim öyle sakınmasız kendimi serivermelerimin ayrımında olmadan kendini hesaplamadığın kadar ortada buluyor, bundan ürküyor, geri çekiliyordun. Çözülme korkun bana duyduğun çekime yenik düşüyor, kendini yine anlatırken buluyordun.

İşte itiraf ediyorum sana; neredeyse tanıdığım günden başlayarak bitirmem gerektiğini düşündüğüm tek ilişkiydi aramızdaki. Sürmesini, hatta başlamasını bile anlayamadığım bir ilişki olmuştu benim için. Olan oldu ve dünyanın iki uzak kutbuna dönüştüğümüze inandım.

Düşlerini kontrol etmeye çalışan bir adamla birlikte olduğumu hiç unutmadım. Kendini bir eski çağ hikâyesinin içinde kaybolmuş gibi duyumsadığını söylemiştin bir keresinde. İlk kez bir zamana ait görmüştün kendini. Nasıl da sevinmiştim, başarmıştım sonunda. Seni bir hikâyenin kahramanı haline getirmiştim.

Bir düşün Yusuf. Kime nasip olmuş bu devirde eski zaman sevdası. Öyle heyecan vericiydi ki; yaşadıkların günlük yaşamın karmaşasına karışıp gitsin, bayağılaşsın istemiyordun. Böylelikle hiç hayata karışamadık biz. Hep bir düşün içine yerleştik. Yaşamın sana kaldı. Düşlerinle bütünleşmiş olduğumu anlamam için çok zaman geçmesi gerekiyormuş. Bu yüzden

istediğim zaman var olan masal kahramanımı özlemeyeceğim dersem yalan söylemiş olurum.

Hayattan kopuk, sadece duygularıyla yaşayan, taşkın ama bu yüzden içine işleyen kadının senin için tehlikeli olduğunu biliyordun. Bunun karşısında sana zarar verecek hiçbir şey yapamayacağımdan da emindin. Tehlike bu değildi. Kendini benden alamayabilirdin. O güne değin bin bir emekle var ettiğin dengelerini alt üst edebilirdim. Gerçeğin içine o kadar dâhil edilmiştim ki, benim için hayattaki akışın değiştirilmemesi için bir neden göremiyordun. Senin kaybedecek çok şeyin var demiştim; ikiletmedin, anlamını sormadın, haklısın dedin kısacık.

Yüzümdeki acımasız gülümsemenin rengi değişti Yusuf. Yokluk hissi başka ne yaratabilir? Terk eden de terk edilen de kendi dışında nedenler arar. Ama bilmelisin ki hiç bir eylem nedensiz değildir. Sadece kimi için kolay, kimi için imkânsız olan vardır. Kabulüm o ki; ben kolay yapanlar sınıfındandım. Bunu başaran, insanın yaşama bakış açısıdır diyen sendin ve sana hak vermiştim. Bir ilişkiyi bitirmenin zorluk derecesinin cinsiyetle ilgili olma şansı yoktur, olamaz. Bugünü yaşama arzusu ile duygusal değerler alanını birleştirmek mümkün değildir. Bu yüzden ben zahmetsiz, acısız ve hüzün barındırmayan bir alanda kaldım. Sanırım hisleri çok da dikkate almayan ve senin tabirinle “soğuk mantığım” la örtüşen bir yaşam tarzı benimsemiş olmam bugün ayrı yerlerde olmamızın temel nedenidir.

Gerçek olan şu ki, “çamurun özünden” birinin sırtından var edilen ikinci bir varlık için gösterilecek her işaret beni haklı gösterecektir. “bir”den “iki”nin olması için aslında yine “bir” olması gerekmiyor muydu? O halde yaşadıklarımızdan bir kusurlu aranmamalıdır. Aksi halde zaman hiçbir şeyin ilacı olmayacaktır. Ben giderken senin gelmeyişinin de bir açıklaması olmalıydı. Umarım son dileğim gerçekleşir.

Aradan geçen bunca yılın ardından bir kez daha görüşebileceğimizin umutları tükenirken, çok sevdiğini bildiğim sözcüklerimle kendimi hatırlatmaktan uzak duramadım. Zamandaki değişime olan inancını bilmeme rağmen, yüreğindeki hisleri yitirip yitirmediğinin sorgusunu asla yapmadım. Terk edilmişlik duygusuyla, acıları sevmeyi mümkün gördüğün günün ardından gittiğimi hesaba kattığımda, bu mektuba nasıl bir tepki vereceğine dair düşüncelerimde umarım yanılmam.

Her şeyi bir kenara bırakıp kendimden söz ederek vicdani bir rahatlığa kavuşma yoluna sapmanın önemi yok. Yüreğinde ister sevgi ister kin olsun, hesaplaşmalarıma dâhil etmeyeceğim. Yaşamının son anlarına yaklaşan biri olarak kendimce haklı gerekçeler öne sürmeyeceğim. Anlayacağın ömrümün son yıllarında bedenimi yavaş yavaş ölüme götüren amansız hastalığın gittikçe ilerleyen anları içinde yazıyorum bu mektubu.

Korkunç sessizlik hükmünde emir verircesine, evrenin tüm seslerini susturan mektubun, içimde patlayan sesini duyurmak istedim, yapamadım. Suskunluğumla arka sayfayı çevirdim.

Sevgili Yusuf;

Hayatın anlamını sevgilinin kollarında arayan varlığın karşısında bugünkü düşüncemi merak ediyorsan; ikimiz için de çok geç olduğunu itiraf etmeliyim. Haftanın yedi günü kalçama batırılan bir iğne ve avuçlarıma konan üç ayrı hapı boğazımdan geçirmek dışında sürekliliği olan eylemim yok. Kim bilir belki de haftanın sekizinci günü olsa onu özgürlüğüme feda edip dışarı çıkardım. O çok sevdiğim yağmurlu havalarda iliklerime dek ıslanırcasına yol yürürdüm. Ama iyi biliyorum ki bu artık mümkün değil. Yani anlayacağın geleneksel hesaplamayla, sıfırı sıfırla eşitleyebiliriz. Hayat, sevinçleri ve hüzünleriyle, doğu ve batısıyla başlar ve biter.

Batıl inançların olmasın derdin. Hayatta karşılaştıklarımız seçimlerimizin sonucundan başka bir şey değildir. Mektubu yazdığım evde son kez batıl inançlarımla yüzleştim. Sesini duyabilme arzusuyla gücüne inandığım altı kapı numaralı eve taşındığımda, içimde uzun zamandır uyanmayan umudu yeşerttim. O rakamın benim için anlamını unutmadığını ümit ediyorum. Hastalığın başlangıcıyla geriye doğru saymaya başladığım günlerin bitebileceği umudunu yeşerttim. Sanırım son inancım bu olacaktır.

Sevgilerimle...

Beril

Mektubun gerçek amacı konusunda doğru dürüst bir cevap bulamadım. Bir kadının vicdanını rahatlatma güdüsüyle açıklanması mümkün değildi. Doğru olduğuna inandığı bir eylemin ardından af dilemenin anlamsız olacağını söyleyen bir insan olduğunu da biliyordum. Zaten af içeren en

ufak bir ipucu yoktu. Son kez görmemi istemiş olsa bir adres yazması gerekiyordu, o da yoktu. Altı numaralı bir evden hareketle bir insanı bulup görebilmenin ihtimali mümkün değildi.

4

Uzun süre kendi kendine yetmeyen bir varlık olmanın acısını taşımıştım. Geride bıraktığım zamanın ardından elimde tuttuğum mektubu okuduktan sonra neredeyse bir kez daha bu hisse kapılıyordum. Yedi yıl boyunca aşk acısı içinde kıvrandıktan sonra geri dönmüşken, iki sayfalık cümlelerin ardından onu tekrar görme arzusunun uyanmasına engel olamayacağımın korkusuna kapıldım.

Birçok defalar ona mektup yazmaya niyetlenmiştim ama kalem elimden düşmüş, buğulanan gözlerim, sözcüklerin kâğıda düşmesine engel olmuştu. Dindirmeye muhtaç acıları kanatmanın korkusuyla bir süre sonra bu düşüncemden vazgeçmiştim.

Elimde tuttuğum mektupla oturduğum yerden doğruldum. Sıkıntı, özlem, öfke, yokluk hisleri içinde kalın duvar taşlarıyla örülü odanın içinde avazımın çıktığı kadar bağırdım.

Çığlık, yıllarca biriken sessizliğe meydan okumaydı. Yıllar öncesinde olsa diz çöker, ağlardım. Beynimde yer eden anılara, tutkulu zamanlara kusarak çığlık atıyordum.

İçimde biriken sıkıntıyla yıllar süren sessizliğin ardından tüm dünyanın duyabileceği bir haykırışta bulunma isteğimin önüne geçememiştim. Nerede bulunduğumun önemi yoktu. Kimlerin duyacağının, ayıplayacağının, alay edeceğinin, çocukları ürküteceğimin umursamazlığı vardı bende.

İçimin yanmasını ah çekerek bekleyecek değildim. Defalarca yaptığım gibi saçlarımı parmaklarımın arasına alarak gözyaşı da dökmeyecektim. Biriken acılar, hayal kırıklığı, terk edilmişlik sonrası eylemlerimin toplamıydı bu nara. Kulenin son tuğlasını elimde tuttuğumun farkındaydım. Ateşte kurutulmuş tuğla ile kule ya tüm görkemiyle tamamlanacak ya da yıkılacaktı. Son tuğlanın iyileşme hesaplarımı alt üst etmesi halinde, tüm çabalarım bitecek ve hayatın gerçek kulesi yıkılmış olacaktı.

Haykırdım. Bedenim ve ruhumun birlikteliği içinde. Her bir organımın katkılarıyla bağırdım evin içinde. Ses nereye ulaştı bilmiyorum. Bildiğim

tek şey vardı; gökyüzüne yükselen kuleye son tuğlayı yerleştirmeliydim.

Bir kaç cümlenin ardından depreşen duygular, canlanan anılar karşısında çaresizlik içine girdiğimin farkına varmam uzun sürmedi. Geri dönüşümün sükûnete adım olacağı umudunu yitireceğimin tedirginliğine kapıldım.

Önümde duran cümleleri defalarca okudum. Gizliden gizliye bir davetin ipuçlarını bulup bulmayacağımın çabası içindeydim.

İnsanın, yıllar sonra varlığını hatırlatma isteğinin kaynağında çok sayıda sebebe ulaşmak mümkündü ama çok sebep, aynı zamanda çok seçenek demekti. Çok seçenek karşısında tercih edebileceğim yol; akıl ve duyguları bir kenara bırakan sezgi ışığında karara varmaktı. İz olmadan bulmaya çalışmanın akılcı yanı olmasa da, sürükleneceğim yerde ipuçlarına ulaşılabileceğimin iyimserliğine engel olamadım.

Yedi yılın öncesinde yazılanları düşündüm. Yazdıklarında küçük bir oyun oynardı, severek yaptığı bir oyundu. Satır aralarına serpiştirdiği sözcükler ya da sözcüklerin ilk ve son harfleriyle her ayın ilk pazarında buluşacağımız yerin adresini yazardı. Bu oyunu öyle seviyordu ki, bir iki buluşmadan sonra sıradanlaşmasına rağmen yine de vazgeçmiyordu. İtiraf etmeliyim, vermek istediği bilgiyi öylesine ustalıkla yerleştiriyordu ki her defasında yazılanlara saatler harcamak zorunda kalıyordum. Aramızdaki o sevimli oyun her zaman keyif veriyordu. Nerede ve hangi saatte yüz yüze geleceğimizin bulmacasını çözmenin karşılık bulduğu günleri unutamazdım.

Aynı oyunun bir kez daha oynanmış olabileceği ihtimaliyle mektubu bir kez daha dikkatle okudum. Zarfın üzerinde mürekkebi solmuş, zorlukla okunan şehir adı ve son cümlelerinde göze çarpan altı numaralı ev dışında hiçbir ipucu bulamadım, ancak ısrarla saklı bir şeylerin olabileceğinden kendimi alamadım.

İçten içe bulmacanın parçalarını bulacağımın hesabını yaparken, mektubun çağrısını inkâr etmemeliydim. Gecikmiş olabilirdim. Mektubun yazıldığı tarih ile okumaya başladığım anı düşündükçe, zamanın gülen yüzüyle karşılaşmamın çok güç olacağı sonucu çıkıyordu. Anlayabildiğim, yakalandığı hastalıkla ölüme yakın durduğuydu. Hastalığın süresi hakkında en ufak bir bilgi yoktu. Ölüm anı kestirilemezdi.

İlikleri koparan bir dokunuştur o an. Yaşamın tüm çatışmalarına son veren anın adıdır ölüm. Canlı için yolun sonuna geliş anıdır. Geri dönmenin, ertelemenin imkânsız olduğu andır. O anla yüz yüze gelenin halini, bitkinliğini, çaresizliğini yalnız kendisi anlayabilir. Bedenden ayrılan ruhun gördüklerini anlatamadığı andır. Eşyadan, nesneler dünyasından ayrılıştır. Bedenin ulaşılabileceği yere kadar gelinir. Bilgi tükenir. Eylem alanı son bulur. Perde iner, göz göremez olur. Akıl kavrayamaz, hiçbir organ hareket edemez o sahaya. Ayrılma, vedalaşma anıdır o an. Duygular titrek, sarsıcı, üzücü, kendinden geçiricidir. Meydan okunmayan andır o an. İnsanın karşı koyamadığı, ses çıkaramadığı, itiraz edemediği andır. Kurtuluşu olmayan tek gerçekliktir. Şehirden, kadından kaçmak gibi, ölümden kaçmanın yolu ve çaresi yoktur. Aklın, iradenin müdahale edemeyeceği tek andır ölüm anı. Korkunun, cesaretin, kaçış ve karşı koyuşun anlamını kaybettiği andır.

Bir yanda ölüm düşüncesini canlandıran mezarlar, öte yanda tutkulu bir aşk hikâyesinin ardından gelen mektubun cümleleri arasında tek ilişki kurulabilirdi; ölüm de, aşk da bir anda gelirdi, sormadan, sorgulamadan. Tıpkı ölüm gibi insanı nerede, ne zaman yakalayacağını bilmediğimizdir aşk ve uzun yıllar önce yakalandığım andan bu yana geçen sürede yaşadığım acının boyutlarını bildiğimden, mektup sahibinin ölüm acısını uzun süre çekmemesini dilemekten öte yapabileceğim hiçbir şey yoktu.

Kuşkusuz, yaşattığı tüm acılara rağmen, kurtuluşunu arzuluyordum. Aşk acısı ne kadar büyük olursa olsun, âşık sevgilinin acı çekmesini dileyemez. Bu fikirden vazgeçmiş değildim. Ne ölümün, ne de bir başka gerçekliğin onun hayatına acı ekmesini dileyemezdim. Bu halen onu sevdiğimden miydi? Aşk bitti demek yanılgı mıydı?

Yıllar sonra bu soruya evet cevabını vermeyi istiyordum. Geri dönüş kararım ve soğukkanlılığım, şehrin havasına yavaş yavaş karışmaya dair arzum, en azından acıları hafifletmeye dair inancımdandı. Sanırdım ki; aşk acısı önce beni ölüme götürecek. Ama aşkın sağlığıma olan hükmünden önce, henüz bilemediğim nedenden bedenine hükmeden hastalık, onu ölüme yakınlaştırmıştı. Yanılıyor olmayı umdum. Mektubu yazdığı günlerin ardından bedeni rahatlığa kavuşmuş olsun yakarışında bulundum. Ruhumdan önce, bedeninin şifa bulmasını arzuladım.

Beni çıkmaza sürükleyen bir mantık kuralıyla karşı karşıyaydım. Kural, üçüncü halin imkânsızlığıydı. Ya o mektubu yakıp yok edecektim ya da

uyanan serüvene bir kez daha kapılıp onu görebilirim umuduyla yola çıkacaktım. Kimden ve nereden soracağımın zorluğunu hesaplamadan bu mantık kuralını işlettim.

Sorgulama içindeydim. Mektubun yol açtığı kararsızlık, kendime olan saygının bitimi miydi? Yoksa aşka karşı duruşumdan vaz mı geçiyordum? Aşk acısını tattıran sevgiliye karşı ne yapabilirdim, ne yapmalıydım? Terk eden birinin anılara, duygulara sadakati söz konusu olabilir miydi? Son kez görme dürtüsü uyandıran his, sadece bir vedalaşma ise zaten vedalaşmıştık. Yaşadıklarımdan habersiz, ama hislerimin neler yapabileceğinden emin, acılarımla yüzleşmeye mi çağırıyordu?

Bütün bu soruları cevaplayabilmenin biricik yolu onu görmekten geçiyordu.

Görme isteği ile karanlığa dönüşen perdenin gerisindeki hile ve bilinmeyenlerden uzaklaşma, onlardan korunma, onları yaşatan güce olan sevgiyi uzaklaştırma çağrım arasında bir çatışma yaşanıp yaşanmayacağı da önemliydi. Fısıldayan sese sadakatim gereği, çağrımı dilimle, kalbimle ve eylemlerimle yapacaktım. Hepsinin doğruluğa ihtiyacı vardı. Bu benim itiraf sürecim boyunca yaşadıklarımdan artık usandığımı, hiçbir yalana başvurmadan, dosdoğru söylememin beraberinde getirdiği bir zorunluluktu. Kalbimden geçenlerin doğru düşünceler olduğunu, eylemlerimden şaşmamam gerektiğini söyleyerek hüküm süren şiddet ve acıyı dindirecektim.

Aşırı sevgiyi öldürecek güç, güvendiğim doğruluk olacak ve mücadelemin sadakatle devamını sağlayacaktı. Fayda sağlayacak yalanlı günlerin, içi boş anlık iyileşmelerin yerini kesin ve değişmez doğrular alacaktı. İçimi acıtabilirlerdi ancak onların direnci zayıflayacak, itiraflarımın doğruluğu kalıcı ve geri gelinmez iyileşmeler sağlayacaktı.

5

Eskimiş bir mektubun anlamını karmaşık düşünceler içinde, seksen yaşını geride bırakan büyükbabama anlattığımda, önce yüzündeki ifadeyi çözmeye çalıştıysam da her zamanki gibi başarısız oldum. Beyazlar içindeydi ve sakince söyleyeceklerini bekliyordum.

Karşıtlığın hangi kutbunda yer alacağını çözmem hep güç olmuştu. Gözlerine öfkenin mi, merhametin mi yerleşeceğini kavramıyordum. Ruhundan bedenine yansıyan bu tavır, karşıt hisleri erittiğinin kanıtıyla onu sığınılabilecek insan kılıyordu. Doğru ve yanlışı, güzel ve çirkini hangi zamanda ve nasıl önüme koyacağını kestiremiyordum. Aklın ve hislerin harmanlandığı işaretlerle hep yol göstermişti bana.

Nazarımda o, yaşam ve ölüm arasındaki varlığıyla heyecanların, çabaların, öfkenin, sevginin herhangi bir ucunda yer almanın dışındaydı. Şaşkınlık, hayret etme, ihtirasa düşme, yokluklar karşısında diz çökme, hayatın içinde sağa sola savrulma, kızgınlık, öfke kutbuna sarılıp eyleme geçme, bunların hiçbirini gözlemleme şansım olmamıştı. Kısacası onu mantık ve akıl kuralları ile tanımlamam söz konusu değildi.

Bembeyaz sakalların kapatmadığı pembemsi dudaklarının arasından sakin bir ses tonuyla; “Yusuf” dedi. Bir elinin sevecenlikle başımda gezindiğinin farkına vardım. O eller, yıllar önce ”Yusuf’u dışarıda değil, kendi içinde ara” diyen sesin elleriydi.

Yaşamım boyunca bu yaşlıdan daha güzel olanı göremediğimi söylemem yalan olmazdı. Onun paklığı, sadece bedeninde değil, ruhundaydı aynı zamanda. Yeryüzünün en güzel beyazlığı olduğunu söylemekte sakınca görmediğim sakallarıyla, büyülü albenisinden kendimi alamazdım. Ak ışıltısını tanrısal bir kutsallıktan gelen anlamla açıklıyordum. Yıllar öncesinde olduğu gibi bugün de gözlerinde ne bir dalgınlık ne bir durağanlık vardı. Karşısında duran her kim olursa olsun özenli, ince, eksiksiz, derin ve tatlılıkla bakışları önünde dinleyici olmanın dışında bir eylemde bulunamazdı. Gizli olanı, görünmeyeni gördüğüne inancım, o yaşlandıkça daha da artmıştı.

Arı, sade insancıl varlığıyla yol göstericiliğine ihtiyaç duyduğumda bir an olsun kızgınlık barındırmadığını biliyordum ve her çıkmazda onun sesine kulak verdiğimde doğru olanı bulacağımdan kuşkum yoktu. Tıpkı kadim dostu gibi, O da bu dünyada olup, dünyadan olmayanlardandı.

Gençlik ihtiraslarıyla aşkın kollarında nefes alıp verdiğim günlerde, çıkmazın anahtarı, zamanın ve hatta mekânın sırrında olduğunu söylerken yollara düşmüştüm. Bugün cebimde taşıdığım mektubun varlığı olmasa çok daha dingin bir ruh haliyle kendisine olan minnettarlığımı ifade edecektim. Yazık ki her zaman olduğu gibi beynimde yer eden sorularımla yanı başındaydım.

Evin avlusunda yere serili minderde yanı başında oturdum. Gezdiğim yerlerden, yaşadıklarımdan, duygularımdan arta kalanları bir kez daha dillendirdim. Bir insanla içten konuşmanın rahatlığına kavuşuyordum. Birikenlerin ağırlığı, anlattıkça ve o dinledikçe eksiliyor, ruhumu hafifletiyordu. İyi bir dinleyici karşısında olmak yetmiyordu, aynı zamanda dinleyicinin bilgeliği ile anlatılanların anlamlı bir yol bulması gerekiyordu. Aramızdaki iletişim ve anlama yetisi hiçbir sırrın kalmasına izin vermeyecek boyuttaydı. Anlatılanları dinleyip dağınıklığa yol açmamak için zaman zaman sorduğu sorular ile kendimi hiç kimsenin olamayacağı bir hikâye anlatıcısı gibi görmeme yol açıyordu. Kelimelerimin sonuna yaklaştığımı hissederken, gösterdiğim sabrı takdir edercesine tek söz söylemeden yüzüme baktı. Kutsal bir konukseverlik ve evlat sevgisinin harmanladığı sesini duyarken;

“Biraz yürümeye ne dersin,” dedi. Şehrin yüzyıllardır ayakta duran kalesine doğru ağır adımlarla yürümeye başladık.

Beni şehri yukarıdan gören, çıkılması güç kaleye sürükleme isteği karşısında şaşırdım. İlerlemiş yaşıyla çıkabileceğine ihtimal vermiyordum. Sağ elinde tuttuğu asasına dayanarak dar sokaklardan ağır adımlarla yukarı çıktık. Şehrin taş evleri gibi gizeminden pek bir şey kaybetmeyen kalenin kapısından içeri girdik.

Önümüzde uzanan ovanın görkemli düzlüğü ve birbirine sığınmış evlerin, katlı binaların karşısında hayranlığımı gizleyemedim. Yıllardır çıkmadığım bu kaleden yüzlerce metre aşağıda, yeşilliğini sarıya bırakmış ovada yılan misali uzanan yollara gözlerimi kırpmadan baktım.

Kalenin bulunduğu dağın zirvesi aynı zamanda karşı kaleyi de yukarıdan gören bir yerdi. Yalnızlığı simgeleyen dağları da, bereketin adı ovayı da olduğumuz noktadan görebiliyorduk. Bu dağdan, dilden dile dolaşan hikâyesiyle sevgilinin bulunduğu karşı dağa gidilirdi. Şimdiyse etrafta dolaşan genç sevgililer yalnızca sevenin bulunduğu dağda buluşmaya geliyorlardı. Tanrının sevdikleriyle buluştuğu mekânlardı dağlar. O halde birbirini seven iki insanın dağda buluşması karşısında susmak erdemli bir davranış olmalıydı. Biliyordum ki, tanrı ve temsilcisi arasında da bir aşk vardı ve o aşk; zamanın sükûnetine ihtiyaç duyan bir duyguydu.

Bulunduğumuz yerin geçmişinde yaşanmış hemen hemen tüm hikâyeleri büyükbabamdan dinlemiştim ve dinlemeye devam ediyordum.

"İşte tam buradan Yusuf, hükümdar her sabah kalkar ve bu noktadan, doğanın bağışladığı güvenli yere ördüğü duvarların ardından yeryüzünün en güçlü hükümdarı olduğunu haykırır. Aşağıdan gelip de buraya çıkmak isteyen nice ordu hep aynı hezimete uğramış ve korkuyla geri dönmek zorunda kalmıştır. Ama hükümdar bu, durur mu? Doğanın koruyuculuğunu unutur ve tüm galibiyetlerin arkasındaki kudretin ördüğü yüksek duvarlar olduğu düşüncesine kapılır. Onu bu düşünceye sevk eden, bir gece önce gördüğü rüyadan başka şey değildir.

Surların gölgesinde uzanan düzlüğe dikilen gözleriyle, bir ordu değil, avını bekleyen bir çakal görür. Korku ifadesiyle gözleri bir süre sonra doğanın süregelen yasasına şahitlik edecektir. Sessizdir ve hayranlık duygusuna ulaşmak üzeredir. Çirkin kulakları ve korkunç dişleriyle çakalın, şairin dizelerine giren ceylana yaklaştığını görmektedir. Şehrin hükümdarı çakalın zafer saatini sabırsızlıkla bekler.

Ve doğanın çirkin yasası, hükümdarın çirkin suratıyla birleşir."

Büyükbabam bakışlarını diktiği ovadan bana doğru yöneltirken;

"Hükümdar ve çakal; ikisi de çirkin," dedi.

Sessiz kaldım. Hikâyenin bittiğini düşünürken sözlerine devam etti.

"Göğü delen bu kalede bekleyen hükümdarın çirkin yüzündeki çirkin sırıtma anı başlamıştır. Karnını doyuran çakal, kanlı ağzıyla yasayı gerçekleştirmenin gururu içinde geri dönerek kaybolmuştur. Hükümdar,

çakalın gözlerinden ruhuna inen hırsla; “Zafer elde etmenin yolu, duygularımıza yenilgiyi tattırmaktan geçer,” diye bağırır ve uyanır.”

“Hükümdar, sayıkladığı sözün ardından ne yapmış olabilir Yusuf ?”

Soruları karşısında cevap hakkımı oldum olası saklı tutardım. Terbiyeye uyan, cevabın da kendisinde olacağını bilmekti.

Elleriyle ötede yer alan diğer kaleyi işaret ederek;

“Güzelliğiyle ün salan kraliçeye karşı arzularını erteleyemeyen her hükümdar gibi o da duygularına yenilgiyi tattıramayanlardan oldu,” dedi. Yeni bir hikâye anlatmaya başlıyordu.

“Kraliçeler ki, ihtiraslarıyla ün ve hüküm sahibidirler.”

“Aşk acısıyla yollara düşen şair, yanardağa dönüşen yüreğiyle kraliçenin huzuruna çıkarılır. Tanrıçalardan kalan mirasla övülmek ister kraliçe. Evrene ihtiras yükleyen, aşk bağışlayan, güzellik sunan, arzu uyandıran kadın olduğunu şairin dizelerinden duymak ister. Bilinsin ister kraliçe. İpek tülün ardından sır olmayan teninden yayılan koku alınsın ister. Tütsüler içinde yaşanan aşk gecesinin kapısını aralamak ister. İncecik omuzlardan dökülen tel tel saçlardaki raksın armonisini göstermek ister. Gözlerinden yayılan ışığın parlaklığını ay ve yıldızlardan aldığını kanıtlamak ister. Tapınağının yüksek duvarlarına hapsolmuş güzelliğini şairin duygularıyla gün yüzüne çıkarmak ister.

Kraliçe hırçın ve ısrarcıdır ancak şair suskundur. Gözlerine bakmaya yüreğindeki yanardağın asaleti izin vermez. Görmek istediği kraliçenin esrarlı güzelliği değildir. Ruhuna işleyen bakışla gözlerini kalın duvarların ötesine göndermekte ve kraliçenin suskunluk karşısındaki gazabını umursamamaktadır.

Kraliçe sabırsızlanmış, övülme ve yüceltilme arzusu tutuşmuştur. Şair yine de suskundur. Tüllere sarılı, güneş yüzü görmeyen tendeki berraklığı görmemektedir. Şehvet uyandıran kokuyu almamaktadır. Saç tellerindeki ahengi fark etmemektedir. Güzellik karşısında ilk kez suskundur şair.

Güzelliği yüceltip dillere düşürmekle ün salan şair kraliçenin hışmına uğrar.

Sırtını dönen kraliçe;

“Bendeki güzelliği görmeyen göz kördür. Işık nedir bilmeyen göz için en büyük armağan yerin karanlığıdır. Lâkin şairi kör kılan, şaşkına çeviren hangi güzelliktir bilmek isterim,” der.

Şair suskunluğunu bozmadan iki elini yüreğinin orta yerinde birleştirir, ancak kraliçe göremez.”

Cümlelerini bitirdi. Geriye bir tek şey kalıyordu; hikâyelerin son sorusunu sormak. Ben de öyle yaptım.

“Hükümdarın sonu ne oldu ve tabii şairin de?”

Bu muhteşem ihtiyar bir yandan koluma tutunurken bir yandan da bastonuna dayanarak güç topladı. Şehri ve ovayı çay keyfinde yukarıdan seyredenlere katıldık.

Hükümdarın son sözleri, şairin güzellik algılaması ve beni bir başıma bırakan bu yaşlının sözleri... Parça parça gibi görünen her hikâyenin bir diğeriyle bağlantısının yanı sıra, payıma düşen sonuçları da düşündüm uzun uzun. Soruların cevaplarını, hikâyelerin birbiriyle bağlantısını gecenin sessizliğinde dinleyecektim.

Uzun konuşmaların ardından büyükbabamdan bana sadece; “Dil ve kalbin ahengine ulaştığın gün, kılavuza olan ihtiyacın son bulacaktır,” sözü kaldı.

Gücün, kadının, aşkın, acının yan yana geldiği bir çemberin içine düştüğüm hissine kapıldım. Mektupta çözülmeyi bekleyen adresin ne olabileceğini düşündüm. Defalarca okuduğum mektubun cümlelerinde ne bir cadde, ne de sokak ismi geçiyordu. Oyunu kaybedeceğim hissine kapıldım.

Yüz binlerce insanın yaşadığı şehirde bir insanı arayıp bulma ümidi taşımak hangi mantıkla izah edilebilirdi? Eski adreslere tabi ki gidebilirdim, ancak orada yaşıyor olma ihtimali neydi? Karanlık bir gecede yol yürümenin zorluk derecesini bilmeme rağmen, ağır adımlarla kaleden aşağı indiğimiz sırada içimde engelleyemediğim o dürtü ile mektubun peşinden gitme kararı aldım.

6

Katlanabilir bir hayata dâhil olmak adına geldiğim şehri geride bırakırken, anılarını yok etme çabasına devam ettiğim şehre bir kez daha gidiyordum. Küçük duygusallıkların çok ötesinde bir aşk serüveni yaşadığım o şehre cebimdeki mektupla, uğruna acı çektiğim insanı görme umudu içinde yola çıkıyordum.

Öfke ve infial hissinin ruhumda yarattığı onca tahribata rağmen sevgiliyi incitmeyenlerden olduğumu kanıtlarcasına ayrılmıştım o şehirden.

Ayrılışımla her şeyden kurtulacağımın zannına kapılırken, etrafımda ne varsa hepsini reddetme ile yüz yüze gelmiştim. Sokaklarını adımladığım şehirde oturup kalktığım her bir mekân, hüznün ve sevincin doldurduğu anlar anlamını yitirmişti. Sesler yabancılaşmıştı. Onca telkine rağmen her şeyi geride bırakmayı sorgusuz sualsiz kabullenmiştim. Sonrasını düşünmeden gitmeyi iç huzurun başlangıcı görmüştüm. Yaşanacak en kötü hallerin yaşanandan daha iyi olacağı yargısına varmıştım. Cehennemden, cennete giden yoldan söz eder olmuştum. Geride bırakılacakları unutmanın bir anahtarı olabileceğine inanmıştım. Değerler, sözler, bakışlar değişmişti bir kere. Sevilmeyen, şefkat gösterilmeyen varlık olmanın hissi kapıları açılmıştı. Gözlerdeki ışık sönmüş, yüzler maskeyle kapanmıştı. Dışarı çıkmak, dostların arasına katılmak arzusunu yitirmiştim. Havasını teneffüs ettiğim alanlarda her geçen gün boğulacağımın ürpertisiyle yaşamaya başlamıştım.

Düşler kâbusa dönüşmüş, gelecek yok olmuştu. Korkunun hükmüyle çaresizlik girdabına düşmüştüm. Geriye tek çare kalmıştı; kaçıp gitmek. O an düşünebildiğim yegâne özgürlüğün bu eylemden başkası olamayacağına olan inancım bütün hayatımın hedef ve amaçlarını bir kenara bırakmama yol açmıştı.

Ayrılışımın, kaçıştan başka bir açıklaması yoktu. Ruhumu huzura kavuşturacağımın inancıyla çıkmıştım şehirden ama huzurun kaçışta olmadığının kulağıma fısıldandığı günlerin ardından, yönümü doğumuma şahitlik eden şehre çevirmiştim.

Doğduğum evin son durağım olacağına inanmışken, zamana ve zamandaki değişime direnmeyecektim. Değiştikçe geride bırakılanları yalancı olmayan bir özlem sözcüğüyle tanımlayacak, gerçekliğe yakın durmak için yeni düşünceler üretecektim. Şüphesiz yaşananlar geride kalacaktı ancak derin bir kederin izlerini silmenin çok kolay olmadığını, gerçeğin içinde yer aldığını inkâr edemezdim. Hatırlamak için bir nesne, bir an yeterli olabilirdi.

Sonuç ne olursa olsun hayatın bir gün biteceği düşüncesi, kaygının, içlenmenin, neşenin aslında gölgeler dünyasına ait olduğuydu.

Hoşnutluk ve cazibenin peşinden sürüklenirken, iki kutuplu yaşamda hangi yöne savrulacağımızı önceden anlayabilmek mümkün mü? İyi olanı, güzel olanı, zahmetsiz olanı belirlemek elimizde mi? Kendi elimizle yıkıntılar yaratırken yaptıklarımızın arkasında duracağımıza ve onlarla yetineceğimize daha bir bataklığa düşüyoruz. İflah olmaz yanımızla aşkın surlarına tırmanıyoruz kimi zaman. Kimi zaman ihtiraslarımızla yön bulmaya çalışıyoruz. Düştüğümüzde yine doğrulmaya çalışıyoruz ya da hayatı çabalarımızın bütünü sayan anlayışı reddetmeden acıları katlamaya devam ediyoruz. Sonuçları ne olursa olsun, hayatın içine sığdırdığımız ne varsa bir gün geride kalıyor ve geride bıraktıklarımızın hüzün ve özlemi zamanla sıradanlaşan anılara dönüşüyor.

İyimserlik ve umut yeşerten sesi dinliyordum. Evrendeki büyük dönüşümü görme ve anlama sayesinde, ruhumdaki döngüyü daha iyi anlıyordum.

Her tufanın başlangıç ve sonrasında tabiatın cismine sokulan varlıklar savrulurdu. O an hiç kimse, hiç bir şey ait olduğu yerde değildi. Zaman ve mekân yabancılaşırdı. Hayaller ertelenirdi. Korku kaplardı her bir varlığı. Uzun süren bekleyiş ve umut kapısının hangi yönden açılacağının bilinmezliği başlardı.

Yaşam ile ölüm arasındaki çizgide durmanın korkusu, rüzgârın ve suyun sesiyle etrafa yayılırdı. Rüzgâr, suyu delirtircesine tokatlardı. Su, tüm çabasıyla yaklaşan ateşin önünü kapatmak isterdi. Rüzgârın, suyun ve ateşin savaşı; toprağın yokluk ile varlık arasında gidip gelmesine yol açardı.

Önce ateşin suya öfkesi görülürdü. Gücün kimde olduğunu kanıtlamak isterdi. Direnen suya hükmetme arzusunu uyandırması onun en büyük zaferi anlamına gelirdi. Suya inen her kıvılcım suyu eritirdi. Yan yana durduğu topraktan uzaklaştırır, sürgün ederdi. Suyun sürgünlüğü, uzaklardan seyreden rüzgâra sığınmakla son bulurdu. Hükümranlığı kendinde bulan rüzgârın gönlü, toprak ve suyun kadim dostluğunun ayrılığa dönüşmesine razı olmaz ve biçare suyu tekrar toprağa kavuştururdu. Ateş, nifak eken çabalarına karşın, suyun kavuşma özlemini gidermesine engel olamazdı.

Tüm faktörlerin güç gösterisine rağmen tufan bir şekilde başlayıp biterken, hiçbir şeyin eskisi gibi olmadığı gerçeği belirir ve bunun bir dönüşüm olduğunu yüzümüze değen bir yağmur damlasından anlarız.

Yağmur damlasının değdiği yüzlerden biri de benim yüzümdü. Dönüşüm, yaşamımın dönüşümüydü. Bir yargıç gibi tanrısal güçleri suçlarken, bir yağmur damlasının yüzüme ve toprağa inmesi ile anladım ki; tufanın gerçek sebebi bendim. Saplantılarım, öfke ve korkularımla tufanı yaratan bendim. Ateş de, rüzgâr da, su da, toprak da bedenimin içindeydi. Onlara hırs yükleyen de bendim.

Çatışma başlamış ve tufan kopmuştu.

Katlanabilme gücünü gösteremediğim yalnızlığımdan başka sesimi duyacak, gözyaşlarımı görecek kimse kalmamıştı. Kimsenin yaşamak istemediği mevsimin ortasına düşmüştüm.

Duasız inen yağmurlar karşısında son anlarını yaşayan yapraklar gibi titrediğim gece yarılarında, güneşin doğacağına olan inancım kayboluyordu. Gök gürlemesinden yayılan sesin korkusuyla sığınacak yer arayan varlık gibiydim. Karanlığın korkunç yıkımı her yanımı kaplamıştı. Ölüm ve yaşamı önüme seren gül ve dikenin ayrılığı gibi bir ayrılığa ve hiç bir pusulanın yarar sağlamadığı bir karanlığa gömülmüştüm. Kurtuluş ulağının yürüdüğü yollar yarılmıştı.

Felaketin orta yerinde öylece bekliyordum.

Tufana dönüşen yağmurdan kaçmamalıydım. Kaçırmamalıydım tek bir damlasını. Korkakça yürümemeliydim. Sığınmamalıydım saçakların altına. Tüm yağmurlar üstüme yağmalıydı. Yüreğinden silindiğim kadını

yağmurlar almalıydı. Tutkularımı, arzularımı şehrin dar sokaklarında süründürerek uzaklaştırmalıydı bu yağmurlar. Tutsak bırakılmış ruhumu arındırmalı, şaşırmalıydım. Kaybetmeliydim yönümü. İçimi yakan cehennem ateşini soğutmalıydı bu yağmurlar. Baştan ayağa ıslanmalıydım. Çakılıp kalmalıydım durduğum yerde. Toprağı hissetmeliydim. Toprak kaymalıydı ayaklarımın altından. Düşmeliydim. Çamura bulanmalıydım. Tenime değen tenin kokusunu kovmalıydı sele dönüşen sular. Telaş içinde kat edilen şehrin caddelerinde baş aşağı sürüklenmeliydim. Başımı kaldırımlara çarpmalıydım. Beynimi kemiren geçmişim, bedenimin yarıklarından akan kana karışmalıydı. Omuzlarıma yüklenen suçlarım, ihanetlerim, günahlarım, kahredişlerim, beceriksizliklerimle müsvedde parçası yaşamımı karanlığın içine salmalıydım. Gözlerimdeki öfkeyi parmak uçlarıma devretmeliydim. İflah olmaz yüreğimden akan sevdayı köşe başlarında ezmeliydim. Avuçlarımı, çamura bulanmış solgun yapraklarla doldurmalıydım.

Her tufan sonrası dağılan bulutlar, kesilen yağmurlar, çekilen sular gibi arzular ve ihtiraslar da dindirilebilirdi. Umuda açılan kapının yönünü bulmak adına adım atılabilirdi. Yeni bir mekân, yeni bir yaşamdan söz edilebilirdi. Umutsuzluk ve korku ile büyülenmiş hayatın sonlandırılabileceğinin hesabı yapılabilirdi. Acıyı güzel kılanın ne olabileceğinin şiiri yazılabilirdi. Bir vedanın son sarılışının da sıradanlaşabileceği duygusuna varılabilirdi. Son bakışın, son sözcüğün bıraktığı izin derinliğinden çıkılabilirdi. İflah olmaz bir yüreğin acıları ile yaşamanın yolu öğrenilebilirdi. Tabiat ve kadını bir kılan sözcüğün adına, seyyah olmanın tadına erişilebilirdi. Deryanın kenarına varmışken yok olmanın hikmeti kavranabilirdi. Evreni yakan ateşin, aşk ateşine boyun eğişine şahitlik edilebilirdi.

Yola çıkma eylemime içtenliğin ispatı gibi bir anlam yükledim. Sonuçları ne olursa olsun, gücünü hafifletebileceğime inandığım duygular dahi olsa, onlara saygı duyabilirdim. Nazarımda en büyük felâket vefalı olmamaktı.

“Perdeyi kaldır, içeri gir ve ne kadar berrak bir yüreğin, durgun bir aklın olduğunu gör.” diyen sesi hatırlıyordum. “Kuyuda olduğunun bilincine varmaktan korktuğun sürece, hiçbir eyleminin doğru ya da yanlış olduğuna hüküm getiremezsin.” diye sürdürüyordu sözlerini.

Bir yandan cebimde duran mektubun peşinden gitmekle kuyudan henüz çıkmadığımın, öte yandan soruları cevaplamanın, yola çıkmanın sırrında yattığı ve ancak bu sırrı çözmekle, berrak, durgun bir akla, yüreğe sahip olabileceğimin açmazındaydım.

Solgun yapraklar vaktinde vardığım şehirden yine solgun bir vakitte ayrılmanın garipliği içindeyken, fazla beklememek gerekti. Unutma alanlarımı genişletip, yaşama yeniden başlama arzusu içinde nefes alıp vermeye başladığım şehirden af dileyerek; “bir kez senin olanı unutamazsın” düşüncesini haklı çıkarırcasına tekrar yola koyuluyordum. Geri dönmekle iyi olduğuna inandığım bir başlangıcı sabıkalı bir adam edasıyla yarıda kesmek affedilmeyebilirdi, ancak tüm sorular cevap bulmadığı sürece, yalnızca geçici tedavilerle hastalığın ilerlemesi sadece yavaşlatılabilirdi. Bu kurtulmayı istememekti. Kurtulmayı istememek ise bilgisizlikti, yıkımlara gönül güzünü kapatmaktı.

Gönül gözünü kapatan tüm aşklar için büyük yıkımlar kaçınılmazdır. Yıllarca engellenemeyen, silinemeyen duygularla birlikte yaşamak en büyük yıkımım oldu. Başarısızlık mı denir, kusur mu denir, korkaklık mı denir bilmiyorum ama uslanmaz, arlanmaz biri olarak görülsem de bu kararı verdim. Yusuf’ların en düşkünü olabilirdim. Hatta kendinden kaçan ve kaçışlarından ölümün sınırında kol gezerken, cesaret adına ne varsa hepsini yitiren biri de olabilirdim. Aradığıyla aklını, mantığını yitirendim. Bu hikâyeyi her kim okuyorsa bilinsin ki; aşk çukurundan çıkmak için hiçbir ışığı göremeyecek kadar kör biriydim. Bulup bulamayacağımı, bulsam bile ne ile karşılaşacağımı bilmeden, başladığı yerden yeniden girdabın içine girebilirdim. Aşkın başlangıç ve bitişine olan inancın sonrasında böylesi bir karar, aşkın asla bitmediğini itiraf anlamına da gelebilirdi.

Son dokunuşunu, saçlarımı düzeltmek için alnımda gezinen parmaklarıyla yapmıştı. Hiçbir sözcüğün anlam kazanmayacağını ikimiz de iyi biliyorduk. Bir kez daha yüzünü göremeyeceğimin hüznü, bir kez daha sesini duyamayacağımın acısı, sözcükleri yok etmişti. Kelimelere kıran girmişti ve o gün suskunluğu yırtma cesaretini nerede bulacağımı bilememenin çaresizliğine kapılmıştım. Aşk tarihinden payıma düşen terk edilmişlik acısını sevgilinin kollarında dindirme imkânına sahip olup olmadığımı sorgulamasam da söylenemeyen sözcüklerin yerini hangi sözcüklerin alacağının merakına kapılmadığımı söylemem dürüstlük olmaz. Fakat

yamalı bir bohçaya dönüşen duygularımın eski haline dönebilme ihtimalini göremiyordum.

Mektubun geldiği, hikâyemin merkezindeki şehirde eski arkadaşlarımdan bir kaçının hâlen yaşamakta olduğu bilgisiyle artan umutlarım, bir mektup, bir iki adres ve kolay taşınır bir çantayla, vedalaşmanın hüzünlü anını önemsemeden evden çıktım.

Akıl ve duygunun mücadelesinden hangi sonuçların doğabileceğinin hikâyesini barındıran şehri geride bıraktım.

7

Gözlerin hafızayla dostluğu, kulakların dostluğundan güçlüdür. Uzun süren ayrılıkların vefasızlığını tam da bu noktada anlamak mümkündür. İzdihamların çokça yaşandığı şehre varır varmaz Nihat'la aramızda geçen telefon konuşması bu düşüncemin kanıtı oldu. Okul yıllarında dört yıla yakın bir zaman aynı evi paylaştığım bir dostun beni sesimden hatırlayabileceğini düşünmek saflık olurdu ama ismimi söylemem yeterli oldu. Tabii ki şaşkınlık ifadesinin sesine yansıması kadar doğal bir durum olamazdı.

Yıllar öncesinde ideallerimi biçimlendirmeye çalıştığım şehirdeydim. Dostlukların kurulduğu, aşkın damarlarımda dolaştığı şehirde olmak kesif bir duygusallığı beraberinde getiriyordu. O günlerden geriye kimlerin kaldığının, nelerin değiştiğinin merakına kapılmayı çok anlamlı bulmasam da bu düşüncelerden kendimi alamadım. Gerçek; o günden bu yana hiçbir şeyin bırakıldığı gibi olmayacağıydı. Kabuğu olmayan şehirlerden birindeydim.

Bu tür şehirlerde yürümek, derviş edasıyla bir dergâhtan bir dergâha yürümeye benzemezdi. Binlerce sesin, görüntünün ortasında en iyi pusula şehirde yaşayan birinin rehberliğidir. İlk kez adım attığım bir şehir olmamasına rağmen küçük yerleşim yerlerinde geçen yılların ardından telaşın, koşuşturmanın, tedirginliğin, ürkekliğin, karmaşanın yaşandığı kalabalıkların içine düşmenin şaşkınlığına kapıldım. Yanımda birileri olmadan, yabancı yüzlere adres sorarak yürümenin ya da otobüslere binmenin bir yararı olmayacaktı. Etrafta asılı tabelalardaki yazıları okuyup, otogarın hangi noktasında yer aldığımı izah etmeye çalıştığım Nihat'ı beklemek üzere bir bankta oturdum.

Bir kaç giyim parçasını tıkıştırdığım çantayla bekleme anım uzadıkça uzadı. Hislerinin peşinden giden biri olarak hiç kimsenin gelmeyeceği yerde beklediğim gibi bir düşünceye kapıldım. Sonrasında, beklemenin yüzüme fazlasıyla yakıştığını söyleyen bir savunma geliştirdim.

Umut ettiğim adresi bulma düşüncesiyle cebimde duran mektubu çıkarıp bir kez daha okudum. Sözcüklerin ilk harflerinden, son harflerinden anlamlı bir kaç sözcük çıkarma girişimim yine sonuçsuz kaldı. Saklı bir şeyler

mutlaka olmalıydı. Bulamadım. Canım sıkıldı. Mektubu aralıklarla esen rüzgârın insafına bırakmayı düşündüm. Parmaklarım gevşedi.

Başkaları için bir anlamı olmayacağına göre; ya birileri yerden alıp çöp kutusuna atacaktı ya da şehrin bir köşesinde doğanın şartlarına direnebildiği kadar direnip kendi kendine imha olacaktı. Ben de hiç okumamışçasına kendimi kandırıp, kaldığım yerden hayatıma devam edecektim. Yapamadım. Parmaklarımdan özgürlüğünü alıp kurtulamadı. Eski haliyle katlayıp çıkardığım cebime koydum. Nihat geldiği sırada güneş parçalanmaya başlayan bulutlarından kurtulmuştu, saatler on biri gösteriyordu.

Uzun ayrılıklar, soru çoğaltan zamanlar gibi görünse de bu dönemlerde herkes kendi hayatına döner. Gidenler ve kalanlar birbirleri hakkında merak ettiklerini bir süre sonra sorulardan uzaklaşarak unuturlar. Giden gitmiştir. Dostluk bağı ne derece güçlü olursa olsun, kalanlar için hayat devam eder ve bir şekilde yeni dostluklar, yeni alanlar içinde yeni paylaşımlar ortaya çıkar. Yakın olma hali bitince, zamanın uzunluğu ile mekânların mesafesi bağları önce gevşetir sonra koparır. Bağlar parçalara bölünür ve bir süre sonra parçalar da yok olur. Zaman ile orantılı olarak parçalar yitmek üzereyken, bir şekilde bir kavuşma anı parçalardan geri kalan bir veya bir kaçını birleştirmeye başlar. Ancak bu güç hiçbir zaman eski güç değildir. Çünkü dostlukların gereksinimler ölçüsüyle sınırlı kaldığı bir anlayışın içine düşülür.

Her şeye rağmen sorular ve karşılığını bulan cevapların ortak bir konuşma alanı oluşturmak gibi önemli sayılabilecek faydaları vardır. Aksi halde konuşulacaklar çok sınırlı olur. Erken tükenen sözcüklerin ardından sessizliğin hükmü başlar. O anki zamana dair paylaşılacak pek bir şey yoktur. Gündelik eylemlerin ötesinde karşılıklı cümle kurmak güçtür. Merak hissinin yaratıcılığıyla peş peşe gelen soru ile cevapların sınırı ve zamanı çabuk tükenir. Bu noktada imdada geçmişin anıları yetişir.

Nihat ile buluşmamızın geleneksel buluşmaların dışında bir tarafı olmadı. Özlemin de pişmanlıkların da var olduğu bir ruh hali içinde olmak kaçınılmazdı. O, eğitimi sonrasında yaşam kuralları içinde başarıyla meslek hayatını sürdürürken, ben yedi yıl öncesinin de gerisinde kalanlardandım.

Taşınmaz tutkuların peşinden gitmenin, taşınabilir bir hayata bağlanmaktan daha zor olduğunu kabul ettiren sese cevabımı vermiştim. Bunun adı bir diyet ödeme dahi olsa, kabul ediyordum. Çünkü hayatın hazlarından kopmaktan daha büyük bir diyet olamazdı ve o günlerde hazzın esrarı tutkulardaydı.

Nihat'ın öğlen sonrası işi gereği bir kaç kişiyle görüşmesi gerekiyordu. Sonrasında geleceğini söyleyerek beni evine bıraktı. Uzun bir yolculuk sonrası benim de dinlenmeye ihtiyacım vardı.

Bir kaç saatlik uykudan sonra yedinci kattaki dairenin balkonuna çıktım. Şehre geldiğim saatteki güneşten eser yoktu. Sonbahar, ikindi vakti yağmurlarını yağdırıyordu. Sanırım o anda bu çok katlı binanın dışında bir yerde geçmişin ruh hali içinde olsaydım şiddetli yağmur için çok farklı düşüncelerim olacaktı.

Ne acılardı onlar... Ne bir adresim, ne de aşktan başka sığınağım olsun isterdim. Gözlerimin içine bakarak söylenen bir çift sözcük yüzünden yaşamın tüm kapılarını kapatıyordum. Hangi dala, kimin boynuna sarılmalıydım bilmiyordum. Aşka bulaşmanın bedeli hep böyle ağır mı olacaktı?

Tutkunun gerçek gücünü ölüm ile gizli ortaklığından aldığını her duyduğumda ruhumun derinliklerinde yer bulan acının nedenini daha iyi anlıyordum. Alelâde bir bağlanış değildi tutku. Karanlığa terk edilen yaşamın toprağa düşmesi gibi aklın uçup gittiği anı yaşatıyordu.

Yeryüzüne atılmış beden misali, bunca zaman yaşamıma hükmeden kadını nasıl bulacağımın bin bir sorusu ile bu şehirdeydim.

Onunla bir daha karşılaşacağıma, yüzünü göreceğime, sesini duyacağıma dair zayıf bir inanç taşıyordum. Terk edenlerin geri dönme ihtimalleri olamazdı. Giderken ardına bakmayanlardan olmak ile çağrıda bulunmak arasındaki ilişkiyi çözmeye çalıştım ama cevap bulamadım.

Teninin sıcaklığıyla saatlerce sarhoş olduğum kadının bir gün bana yasaklı olacağını bilemezdim. An'la, anın içinde yaşadım hep onu. Sevişmenin iliklere işleyen tadıyla bütünleştim onda. İhtirasın tükenmek bilmez açlığıyla sarıldım. Tutkularımız nesneler dünyasından bizi alıkoyarak birleştiriyordu. Doymak bilmeyen bir açlıktı bu.

Her şeyin geride kaldığına dair inancım daha da güç kazanıyordu. Peşine düştüysem bu geçmişin yeniden yaşabileceğine olan umudumdan değildi. Körelmiş arzuları barındıran bir ruh, soğumuş bir beden vardı artık. Bir yanardağın püskürttüğü lavların geride bıraktığı küflü çamur deryasındaydım.

Yaşananlar karşısında inlemenin, sızlanmanın yoluna girmeyeceğime dair sözümün arkasındaydım. Sitemlerim varsa ki vardı ve olacaktı, onların da bir inilti olarak algılanmasını doğru bulmuyordum. Göğün altında inlemeye değecek bir şeyler kaldığına dair düşüncelerim çoktan kaybolmuştu. İnlemekten şimdiye dek uzak durduğum gibi o gün de uzak duruyordum. Şikâyet etme, yakınma, sızlanma olmayacaktı.

Umutlardan da söz etmeyecektim. Kara bir ölüm merasimine hazırlanmış kişinin bugünden sonra umutlara sarılması çok da akılcı değildi. Gül açmayan umutlara kızanlar kızabilir, ben o sınıftan değildim.

Eski zamanlarda tanrıçaların tapınağına yürüyenlerin umut ayinini bilenler bilir. Hayatın hazlarına ulaşma coşkusu içindekiler, bir gece yarısı tanrıçaların ışığıyla aydınlanan tapınağa koşarlar. Tam da yüzlerce basamağı bitirecekleri anda tapınağın yolunu aydınlatan ışıklar söner. Son bir kaç basamağı adımlamanın telaşı ile henüz umutlarını yitirmeyenler, nasıl adım atacaklarının hesabını yapamadıklarından yüzlerce metre yükseklikten kanlar içinde aşağı doğru yuvarlanırlar. Bedenlerinden sızan kanın sıcaklığını hisseden bir kısmının umutları o an biter. Umut ve inadı bir sayanların ayağa kalkması ise uzun sürmez. Düşe kalka basamakları geçerler ancak kapılar çoktan kapanmıştır. Tanrıçaların ışığı bir kez daha yanar, sönmeyen umutlar da öyle. Arzularını hazzın tadıyla buluşturmak isteyenlerin son bir şansları vardır; ışığı yayan tapınağın penceresine tırmanmak. İhtirasın umudu dürttüğü andır o an. Pencerenin dibinde harekete hazır bekleyenlerin ihtirası, tuzağın görülmesini engellemektedir. Kanın soğuduğu an, kızgın yağların döküldüğü andır.

Ben tanrıçaların ayinine koşma ihtirasımı çoktan kaybetmiştim. İçimdeki tapınağın putlarını kırmakla meşguldüm.

8

Nihat, söylediği saatte beni evden aldı. Gelme nedenlerimi bir lokantada detaylı olarak anlattım. Şehirden ayrılıncaya kadarki sürede yaşadıklarıma şahit olmuş ancak sonrasında birbirimizden hiç haber almamıştık. Zihnimin özetleyebildiği kadarını anlattıktan sonra, cebimde duran mektubu çıkarıp önüne koydum. Gelinen noktada mektubun barındırdığı mahremiyetin fazla bir önemi kalmamıştı.

Nihat, yazılanlara göz gezdirirken neler düşündüğünü bilmiyordum. Herkes gibi yadırgadığı davranışlarımı bu kez mesleğinin gereği olarak daha soğukkanlı bir biçimde anlamaya çalışacağını ümit ettim. Üstü kapalı dostane bir suçlamayla “Saadetin beynimizdekilere bağlı olduğunu anlamana sevindim,” dedi.

Sevinip sevinmemesi çok da umurumda değildi. Beynimdekileri önüne sermek gayesiyle değil, birkaç sorunun cevabına yardımı olabileceğini düşündüğüm için yanındaydım. En iyi yardımı da bir adres konusunda yapabilirdi. Çünkü Nihat, Beril’i tanıyordu ve en azından bu konuda yardımcı olabileceğini ümit etmiştim.

“Ne zaman görmeyi düşünüyorsun?” sorusu karşısında tam bir hayal kırıklığı yaşadım. Sözcükleri beklenmedik anda soğuk ve sert bir rüzgâr gibi çarptı yüzüme. Anlaşılan sevgili dostumuz ne mektubu tam olarak okumuş -ki okumuş olsa bir adresin olmadığını daha kolay fark edecekti- ne de bu konuda yardımda bulunabileceğinin işaretini vermişti.

“Senin yardımcı olabileceğini düşünmüştüm,” dediysem de, anlattığı kadarıyla okul sonrası bir daha Beril ile hiç karşılaşmamıştı ve şehirde yaşayıp yaşamadığı konusunda en ufak bir fikri yoktu. Anlatılanlara inanmak zorundaydım.

İçimde uyanan umudun o an donduğunu söyleyebilirim. Damlayla başlayan birikintiler gibi en azından yol göstermesi için söylenecek bir kaç sözcük sayesinde nasıl bir yol izlemem gerektiğinin hesabını yaparken, başladığım noktada durduğumun farkına vardım. Kısa süren sessizliğin ardından samimiyetine inanıp inanmama konusunda şüphelerimin oluşmasına yol açan cümleyi sarf etti.

“Sonuçlarına katlanabileceğini düşündüğün konu ne olursa olsun iyiliğimle yanında olacağımdan kuşkun olmasın.”

Hayatın önümüze çıkardığı her açmazla birlikte birilerinden iyilik beklenmemeli diye düşünürdüm. Çünkü herkesin bir şekilde yetenek ve becerileri vardır. Olur olmaz her konudan ziyade, yoksunluk hissine kapıldığımız bir konuda yanı başımızdakilerden yardım alabiliriz. Fakat dostluklar bunun ötesinde bir anlama kavuşmalıdır. Öyle olmalı ki, benim derdimi kendine dert edinsin, daha da ileri gidip fısıldayan sesin dediği gibi, öyle kendinden geçsin ki neşe ve gamı birbirinden ayırt etmesin. Anlayabildiğim kadarıyla sevgili dostumun önerisi gibi önerilerin içi, gerçeklerden çok sonuçsuz umutlarla dolu olabilirdi. Çoğu insan gibi kendinde olana değil kendisine ait olmayana yaslanma hatasının içine girmek üzere olduğumu fark ettim. Düşüncelerime olan sadakatle kendisine teşekkür ettim.

Bir kez daha şehrin lanetine uğrayabileceğimin sezgisine kapıldım. Ama bu kez kaçmaya, geri dönmeye, ürkmeye niyetim yoktu. Yüzleşmenin en akılcı yol olduğunu kanıtlamaya kararlıydım.

Susamışlığımızı giderecek en iyi sıvı sudur. Suyun yerini tutmaya aday her seçenek bir şekilde özünü yine ondan alır. Bu yüzden suyu bulamıyorsak, kaynağa ulaşıncaya dek ayakta kalmak için olası seçeneklerin varlığını hesaba katmalıyız. İlk günde çaldığım kapının umut kıran açılışı karşısında sessizce geri dönmektense umutları yeşertecek yeni bir kapı olabileceğini hesaba katarak yemek masasına hâkim olan tatsızlığı giderme adına geçmişin izlerine yönelmeye çalıştım.

Bu sayede Nihat’la aramızdaki konuşmanın seyri değişmeye başladı. Arkadaşlık çemberine dâhil olan çok sayıda ismin neler yaptığını hoşnutluk içinde konuştuk. Konuştukça, yıllarca buzlu camda ısıyı yakalayacağını sanan biri olarak görmeye başladım kendimi. Sonraki güne nasıl ve nereden başlayacağını bilenlerin arasına girmenin can sıkıntısı yaratıp yaratmayacağını düşündüm o an. Bir yanda yaşamlarına her geçen gün yenilik katanlar, öte yanda başladığı yerden geriye düşen ben. Sönen ateşi yeniden alevlendirecek değildim. Olan olmuştu. Hiçbir şeyin sonsuza dek aynı kalmaması gibi hepimiz değişmiştik. Kimi gururlu, şen, kimi uyanış gecesinin bekleyişi içinde.

Bekleyişi sonlandırma güdüsüyle adım attığım bu dünyada bir yabancı olduğumu kabul etmeliydim. Geriye dönüp hayıflanmanın, pişmanlık duymanın yararı olmayacaktı. Kapısını çaldığı handa soluklanan yorgun yolcunun yudumlayacağı şaraptan haz alacağına olan güvenim tamdı. Öyle değilmiş meğer. Şarabın tadına varılamayan handa konaklayan yolcu olmak da varmış.

İnsanın yaşamak için mücadele etme zorunda olduğu alanların farklı örneklerinden söz ettik. Kimi güç ve başarının, kimi ahlaki erdemlerin peşinden giderken kimi de hayalden kurtulma çabası içine düşmüştü. Bu çabanın en iyi örneği bende mevcuttu. Aşk ve haz tutkusunun ardından hayallerimden kurtulma çabamın sonuna yaklaşıyordum.

Çilenin en güç aşamasına yaklaşan dervişin ya da karanlık handa konaklayan seyyahın yaşamı gibi bir yaşama olan yakınlığımın farkına varmıştım. Yaşamdaki haz büyüsünün sevgilinin ellerinden sunulan şerbette olduğuna inanmıştım. Bu yüzden geride bıraktığım insanların başarı ve statülerine bakarak, mevcut durumumla mutsuzluğa açılan kapıya yönelecek değildim.

Hatıralar dünyasında gezinen sözcüklerimiz sayesinde çok sayıda isim zikredildi. O isimler arasından Vedat’ı sorarken yanıma aldığım adresinin doğruluğunu teyit ettirdim. Nihat, yararının olabileceğini de ekledi. Haklı olmaması için neden yoktu. En azından biraz önceki düşüncelerimde haklı çıkabilirdim. Yeni bir kapıyı çalma seçeneğine şiddetle ihtiyacım vardı.

9

Ertesi gün, Vedat'la sıcak bir karşılaşmamız oldu. Peş peşe gelen sorularıyla, bildiğim halinden pek bir şey kaybetmediğini anlamak zor olmadı. Bana düşen, yaşadıklarımdan ona da söz etmekti. Meşakkatli okul yıllarının ardından iz bırakmadan, nerede ve nasıl yaşadığımın bilinmeyen hikâyesini anlatmaktan başka çıkar yol yoktu.

Gülümsemeyi eksik etmeyen, muzip biri ile dalgın ve zorluk içinde tepki veren biri arasındaki ayrımı görüp, hükme varmak kolaydır. Bu ayırım, yaşamı olduğu gibi kabul edip, iyimser, basit, kazanılabilir görmek ile korkunç, belirsiz, girift olarak görmek arasındaki farka işaret eder. Vedat, birinci kategoride yer almıştı ve anlaşılan hâla da öyleydi. Böyle olunca bir cümleden oluşturduğu bir olayı zihninde beliren bir modele dönüştürme zorluğu çekmezdi. Sahip olduğu rahatlık sayesinde karşısında duran her kim olursa olsun keskin bir zekâ ile hakkında yargıda bulunmaktan kaçınmazken, peşi sıra beliren tepkilerinin önemsenmemesi gerektiğini yüz ifadeleriyle göstermekten geri durmazdı.

Yığınla insanı barındıran şehir hayatında, ihtiyaçlarını giderebilecekleri orana kanaat getirerek yaşam sürenlere sık rastlanmaz. Ama bu hiç olmadığı anlamına da gelmezdi. Sahip olduklarıyla yetinmesini bilenlerden olan Vedat'ın, anlattıklarımı dikkatle dinlemesi ve sonrasında; "hüzünlü yüreğinle hoş geldin" diyen şairane cümlesi doğrusunu söylemek gerekirse gönlümü ferahlattı.

Hüzünlü olmanın da güzel olabileceğini gösteren sözcüklerin içtenliği sayesinde, buzlarını çözmeye çalışan baharın peşinde olduğumu kanıtlarcasına yaşananları ve geliş nedenimi daha rahat anlatma imkânım oldu. Vedat'ın karşısında, acıyı anlatmanın sevinci anlatmaktan çok daha kolay olduğunu bir kez daha kanıtlama fırsatı bulduğum sırada gülümsemesi uçup gitmişti. "Hiçbirimizin yaşamı mermere yazılacak kadar değerli değildir. Bu gerçeği kendime ülkü edindim," derken haklı olarak, kimsenin ardımızdan ağıt yakmayacağını anlatmaya çalıştı. Ağız tadıyla, mümkün olduğunca tasaya bulaşmadan keyif sürme isteğinin gözlerine yansıttığı parıldamayı etrafına yaymayı iyi biliyordu.

Yaşamdan aldığı haz gibi, yaptığı işten de büyük keyif aldığı her halinden belliydi. Cam bölmeler içinde birer ikişer çalışma masalarının bulunduğu binanın dördüncü katındaydık. Çalışanların sayısı ve katın fiziki görüntüsünden baskı sayısı yüksek bir süreli yayın çıkardıkları anlaşılıyordu. Vedat'ın anlatımları da gözlemlerimi doğruladı.

Vedat, akıp giden konuşmaların arasında bir iki telefon görüşmesi yaparken, ben önümdeki çayı yudumluyordum. Cam bölmeden içeri giren Sedem ile tanışma fırsatını da o gün, o esnada buldum. Vedat'ın masasına şeffaf bir dosya koydu. "Mor rengin hâkim olacağı bir kapak düşünüyoruz" dedi. Eşcinseller üzerine bir çalışma hazırladıklarını bana dönerek söyleyen Vedat önüne konan dosyaya sessizce göz atarken, Sedem karşımdaki boş koltuğa oturdu. Vedat'ın dosyaya ilgisi sürerken göz göze geldik. O an, kapısından ayrıldığım insanın, beynimin bir köşesinde yer edinen sözünü hatırladım; "kadının gözleri erkeğin tuzağıdır," diyordu.

İnsanı yaşamla yüzleştiren kaç gerçek var ki; bütün bir ömür boyunca bu gerçeklerden kaçı karşımıza çıkar. Gerçeklik bizim dışımızda bize bakandır. Tıpkı bir kadın bakışı gibi ya da bir bakışın tüm gerçeklikleri toplaması gibi. Öyle bir bakışla karşılaşılır ki, gözlerin işlediği fiilin sorumlusu kendinden başkası değildir ve doğaldır ki bu fiili işleyenin yapacağı şey; acı verse de o bakışın yarattığı etki karşısında aciz olmayı kabul etmektir.

Kadının en etkili ifadesi gözlerindedir, sözünün doğruluğunu sorgulamadan nakşettim zihnime. Henüz konuşulmayanların ifadesi olan gözler... Arzu ve ilginin biricik iki noktasıdır gözler. Güneşe açılan tünel gibidir. O tünelde ateş de olabilir, su da. Yakıp, yok edebileceği gibi ısıtabilir de. Nefessiz bırakıp boğabileceği gibi damla damla yeniden hayata da döndürebilir. Kurumuş dudakları nemlendirebileceği gibi ateşin koruyla mühürleyebilir. Bu yüzden bir çift gözün davetkâr olup olmadığının önemi vardır, fakat davetkâr gözlerden içeri girilen ruhun kapılarından geçildikçe her koşulda huzurlu olunabileceğinin güvencesi yoktur.

Kalbe inen bir bakışa paha biçilemez. O kadar yetkin ve kendi başına yeterlidir ki; söze, sözcüğe gerek kalmaz. İçimizdeki neyse uyanır, uyandırılır. Bakışın sahibinin kim olduğunun önemi yoktur. Önemli olan, gözlerdekinin çaresizlik mi, mahcubiyet mi, özlem mi, merhamet mi, güven mi, korku mu, kararsızlık mı, arzu mu, keder mi, alay mı, neşe mi, gurur mu, kısacası ne olduğunun sırrına varmaktır.

Dosyayı inceleyebilmesi için daha uzun bir zamana ihtiyacı olan Vedat, renk seçiminin önemi konusundaki görüşlerini bildirirken adeta konuşmam için davetiye çıkarıyordu. Yerin ve konunun yabancısı olarak herkesin bildiği üzere mor rengin toprağı sembolize eden kırmızı ile göğü sembolize eden mavinin birlikteliğinden oluştuğunu söyledim. İnatla bir şeyler söylemem isteği karşısında da; ne söylersem söyleyeyim bunun mutlak bir doğru olamayacağını, dolayısıyla bir renge yüklenen anlamın çok önemli olmadığını ifade ettim.

Henüz konunun asıl sahibinin hangi bilgileri nakledeceğini bilmeden kurduğum cümlelerin işe yaramadığını o konuştuğunda anladım. Vedat'ın masasının önünde ve tam karşımda oturan Sedem, farklı kaynaklardan bilgi elde ettiğini kanıtlamak istercesine; "edindiğim bilgiler tartışmalı bir konu olduğunu gösteriyor," dedi ve konuşmasına devam etti.

"Bir yanıyla kadını merkeze alan hareketlerin rengi olarak görülürken, eşcinsellerin gökkuşağı bayrağında da maneviyatı simgelemektedir. Ama genel kanı, mor ile eşcinselleri bir arada anmaktır."

Soyluların rengi olarak da bilinmesi gerektiğini bir dil refleksi ile araya girerek söyledim.

Konuyu şakaya vurmaya çalışan Vedat, basit bir mantık çıkarımında bulundu. "O halde eşcinseller soyludur öyle mi?" Gayri ciddi sorusuna karşılık Sedem, konuya hâkim olma tutumunu ciddiyetle sürdürdü.

"İmparatorlukların ve hatta bazı dinlerin rengi olarak anıldığını tarih bize bildiriyor. Bunun en güzel kanıtı hala ayakta duran saraylardaki devasa sütunların tamamen mor renk ile boyanmış olmasıdır. Ayrıca bu rengi kullanan din adamlarının, diziliş yapısında üstte yer alanlarının boyun atkılarının mor olması nedensiz değildir. Böylece mistik bir yüceliği ve metafizik bir gücü barındırdığı sonucuna varıyoruz," dedi.

"Göklerin ve yerin sahibi Tanrı'nın bir temsilciye ihtiyacı vardır ve bu temsilcinin her iki katmanı sembolize eden rengi kullanıyor olması doğal," dedim.

"Bu arada ruhbilimciler de boş durmamış" diyen Sedem'e, Vedat;

“Bir bu eksikti!” derken yüzünden eksiltmediği gülüşüyle; “Devam et güzelim, bugün bu rengi masaya yatırmışken, morluklarını gidermeden pes etmek yok,” dedi.

Sedem, yüzündeki tebessümle; “Onlar için duygu rengidir. Bütünlük ve birliği ifade eder. Modern dünyanın karşısında maneviyata ihtiyaç duyan ruhlar için bir enerji kaynağıdır. Bir bakıma ruhsal yetenekleri geliştirirken, insanı adeta bir sır küpü yapmaktadır. Korunma güdüsü sağlar,” dedi.

Elleri iki yana açılırken; “Çok özel aşkların rengi için ne önerdiklerini de söylememi ister misiniz?” diye sordu.

“Hiç bir soru cevapsız kalmasın” dedi Vedat.

“Mor bir odada sevişmeyi deneyin!”

Vedat’ın kahkahasıyla cam bölmenin yakınında duran masalarda bir kaç çalışanın başını kaldırıp içeriye doğru baktıklarını o an fark ettim.

“Fena bir fikir değil,” diyen Vedat, Nihat’ın bu konudaki düşüncelerini merak ettiğini, onun da böyle bir öneride bulunup bulunmadığını ilk görüşmede soracağını ilave ettikten sonra bana döndü.

“Özel aşkların rengi... Bir renkteki büyüyü anlayabiliyor musun?” deyip, sahte bir iç çekti.

Vedat’ın sözcük oyunundan payıma düşeni alırken kırılgan davranmadım. Her rengin bir çekiciliği olabileceğini ancak bu konuya temel olabilecek bilgiye sahip olmadığımı ve sembollerin hayatı kolaylaştırıp, ıstırapları iyileştirebileceğine inanmak gibi bir düşüncem olmadığını anlattım.

Cam bölmede geçen konuşmaların ardından Sedem ayrıldı. Vedat’a mektubu uzatıp üzerinde uzun uzun konuştuktan sonra dışarı çıkmaya hazırlanırken o gün yedi yıl aradan sonra bir kadın tarafından çay içme daveti aldım.

Yeni sesler, yeni sözcükler aynı zamanda yeni serüvenlerin de başlangıcıdır. Küçük bahanelere sığınarak yeni olana kucak açmak, eski olandan kurtulma isteğinin işareti olur. Bunu kabullenen her kimse hayatı dışarıdan seyredenlerden değildir. Bizzat hayatın içinde cesaretle yürüyüp kapısını haz duygusuna açandır. Bunun için her zaman yeterli neden vardır.

Peşinden gitmek ile elde etmek arasında sınır hattı çizmelerini beklememek gerek. Çünkü hayatın vazgeçilmezlerine sahip olmak hüner gerektirir ve bu hünerle başarıyı kendi içlerinde hissedip en büyük ödülü alacaklarını iyi bilirler. Tutumlarının yargılanıyor olması, sorgulanıyor olması önemsizdir.

Matematiksel ifadelerle hayatı kurgulamanın hatasını buradan anlayabiliriz. Hesaplanmadan verilen kararların yarattığı anlık değişimlerin sonuçlarıyla karşılaştıktan sonra, yaygın ifadesiyle doğru ya da yanlış olarak değerlendiririz. Sonuçlanan bir eylem, bir hikâyenin yeni bir eylem ya da yeni bir hikâye doğuracağının ispatını sunan "tanrısal parça" düşüncesiyle, kendi kendimize "doğru" tarafta yer aldığımızın savunmasını geliştiririz. Tanrısal bir parçadan oluştuğumuza göre, tanrısal nitelikler taşımamız son derece doğaldır. Bu niteliklerden biri de daha çok bilinme arzusudur. Bu arzuyu uyandırmak ya da yeni olanı arzulamak kaynağını tam da buradan alır.

Yeni bir insanla yan yana geleceğimin ilk işaretini almıştım. Erkek için bütün hayal formları içinde en önemlisi kadındı ve ben uzun bir aradan sonra bu hayal formuyla karşılaşacaktım.

10

Sedem’le ikinci kez görüşmemizde, yaptığı işten, çalışmalarından söz etti. Tesadüfî olmayan bir örnekleme yöntemiyle, karakterleri bizzat kendisi seçiyor, ulaşacağı bilgilerin çeşitliliği ve renkliliğine kendisi karar veriyordu. İyi bir betimlemenin, fotoğraflarla belgelemenin, okuyucuları inandırmanın, yaptığı iş için önemli olduğunu, bu yüzden detaylı bir ön çalışma yapmadan sonuca gitmediğini anlattı. Sonuca ulaşırken yorumlamanın önemini iyi bildiğinden şüphem yoktu. Üstün bir görüş ve kavrama yeteneğine sahip olduğu her halinden anlaşılıyordu.

Bir gurubun yaşam tarzını, kültürünü, bireysel davranış biçimlerini dışarıdan gözlemlemeyi yeterli bulmasa da, grubun içine girerek, grup hayatını paylaşarak yeni iddialar ileri sürme amacı taşımadığını, yazdıklarının en çok on beş günlük bir bilgi kullanımı olduğunu, kısa süre sonra aynı konuda aynı bilgileri kullanma şansının çok zayıf olduğunu söyledi.

Gıdaların tüketilmesi gibi bilginin de tüketildiği bir zamandan söz ediyordu. Üzerinde uzun uzun tartışılan teorik düşüncelere ilgi kaybolmuştu. Uç noktadaki bir düşünce kısa sürede kitleler tarafından ahlaki ya da hukuki sonuçlarına bakılmaksızın sıradanlaşan, hatta ahlak ve hukuk kurallarını değiştiren bir eylem haline getirilebiliyordu. Bu düşüncesine olan inancını destekleyen en güzel örnek henüz bitirdiği çalışmasındaki eşcinseller ile ilgili sonuçlardı. Bulaşıcı hastalık gibi uzak durulan bir fikir ya da eylemin normalleşme şansı her geçen gün artıyordu. Olağan hale gelen bir konunun neden işlendiğini ve ilgi toplama şansının ne olabileceğini merak ettim. Toplumsal hayatın içinde, iş dünyasında, sanatta, edebiyatta, şov dünyasında birçok kişinin çekinmeden cinsel tercihlerini açıklaması sıradan bir hal almıştı.

Anlaşılan yaradılıştaki kutsallık sorgulanmaya başlanmıştı. Toplumsal değer ölçüleri değişiyordu. Kutsal metinlerden, mitolojik anlatımlardan, destanlaşan aşklardan sonra bu kalabalık şehre adım atar atmaz konuştuğum konunun sıkıntısı, kadın erkek arasındaki hazzın yüceliğini yok sayanların içine düşen insanın hikâyesinde olduğu gibi içime el attı.

Uzun yolculuklar sonrasında denize açılan yemyeşil vadide soluklanmıştı. Huzur dağıtan güzelliğin karşısında minnettarlıkla diz çökmüştü. Mavi ve yeşilin kucaklaştığı yerde, sıra düzen içindeki evlerin arasında oynayan çocukların sesi değmişti kulaklarına. Özlem duyduğu seslerin cıvıltısına doğru yürümüştü. Rengârenk elbiseler içinde, hayatın en güzel gülüşlerini, en temiz yüzlerini görmüş ve şehrin havasına karışmıştı varlığı.

Yurt edindiği güzelliğin ortasında aradığını bulma sevincine eklenen aşk coşkusuyla kadınını bulmuştu. Zamanın mutluluk bağışlayan yanıyla geçen yılların ardından, gölgelerin koruyuculuğunda oynayan çocuklara katılmıştı çocukları. Vadinin bereketli toprağıyla beslenen bedeninde toplanan güçle, her gece şehvetin, hazzın kollarında güneşin doğuşuna şükrederken, yaşamındaki düzenin yok olmaya başladığının gerçeğiyle yüz yüze gelmişti.

Mevsimlerin sıradüzeni değişirken, yeşil vadiye huzur ve bereket yağdıran yağmurlar yağmaz olur. Kadın-erkek, siyah-beyaz, ıslak-kuru ikiliği yok olur. Derin bir hüzün kaplar yüreğini. Geceler boyu seviştiği kadınla örtündüğü yorganın altında yalnızlık günleri başlar. Karanlığını aydınlatan, tenini ısıtan varlık, ardına bakmadan çekip gitmiştir.

Mezarları çoğalan çocukların yerini dolduracak güzel yüzlü çocukların doğum anı yaşanmazken, hayat prensibi olan çiftleşme, kadın ve erkek arasında değildir artık. Arzulardan zevk alma, yaradılış amacı dışındaki yönelişlerde bulunmaktadır. Kadının erkekten, erkeğin kadından aldığı haz, vadide yaşayanlar için anlamını kaybetmiştir. Tanrısal buyruklar hiçe sayılmıştır.

Son çaresinin vadiyi çevreleyen dağda söyleştiği sesi dinlemek olduğunu anlar. Sesten ulaşan mesaj, ardına bakmadan yola çıkmanın buyruğundan ibarettir. Kavurucu güneşin altında, mevsim boyunca bir tek yağmur damlası görmeyen yarılmış toprağın üzerinden yürüyerek terk eder vadiyi. Çantasında kurutulmuş ekmek, matarasında su, sağında ve solunda annelerinden uzaklaşan gözü yaşlı ürkek kızlarıyla kaçmaya devam eder. Güzel yüzlü kızların dizlerine yorgunluk çökerken, birini sağ diğerini sol omzuna alır. Atılan her adımda bedenini ıslatan ter ve ruhuna sinen acı ile önüne çıkan dağın eteğine tırmanır.

İlk kez vakitsiz gecenin hükmü erken başlamıştır vadide. Işık ilk kez karanlığa yenilmişçesine çekip gitmiştir. Atılan adımları göremeyen

gözlerdeki çaresizlik ve bitkinlikle sığındıkları taş kütlenin dibinde gözkapakları ağırlaşır. Vadiden kör edercesine yükselen ışığa aldırmadan uykunun mahmurluğuna bırakırlar bedenlerini.

Önce anlık ışıkların yanıp sönme anı yaşanır vadide. Dizlerine yaslanmış masum yanakları okşarken uyuyan iki çift gözü uyandırmadan, sol omuz hizasından vadiye son kez hüzünle bakar. Kadının damarlarında dolaşan özlemiyle, hayal mi gerçek mi olduğunu kestiremediği vadinin, simsiyah küller içindeki çirkinliğini unutup, kapanan gözkapaklarına direnmekten vazgeçer.

Ertesi gün doğan güneşin parlayan ışıklarını emen kara bulutlar, yeşilliğini yitiren vadide hiçbir zaman yeni bir hayatın olmayacağının haberini verir.

Bunca zaman sonra yeşil vadideki hayatın bir benzerinin mor ışıklar altındaki sokaklarda hızla yayılarak yaşandığını Sedem'in hazırladığı dosyadan anlamıştım.

Kitapları çok sayıda dile çevrilip ödüllere boğulan ünlü bir yazar birçok eserinde, bilgelikle anılan nice insanın eşcinsel olduğunu iddia etmiş, bu konudaki düşüncelerinin doğruluğundan şüphe etmediğini açıklamıştı.

Ruhbilimci olarak tanıtılan bir diğeri, cinsel tercihin bireysel bir özgürlük olarak görülmesi gerektiğini söyleyerek, erkeğe yönelen erkek ile kadına yönelen kadının ruhsal hiçbir bozukluklarının olmadığını bilim adamı edasıyla anlatmıştı.

Sorumluluk alanına toplumsal bir kurum olarak ailenin de dâhil edildiği bir yönetici, eşcinsel vatandaşların cinsel tercihlerini yaşarken çektikleri sıkıntıların en aza indirildiğini ve yakın bir zamanda tüm sorun ve sıkıntıların ortadan kaldırılmasına yönelik yasal düzenlemeler hazırladıklarını söylemişti.

Gazete başlıklarında ticari değeri belirlenmiş bir mal gibi "gençliğin yeni müzik ilahı" olarak sunulan biri, eşcinselliği yaşama özgürlüğünü, bir şarkıyı dinleme özgürlüğü gibi doğal bulduğunu, tercihi konusunda yazılanları inkâr etmediğini ve buna saygı duyulması gerektiğini izah etmişti.

Eşcinselliğini değil saklamak, önde tutarak bir yıl önce katıldığı seçimleri kaybeden akademisyen, cinsel tercihlerin özgürlüğüne yönelik son tabunun yıkılmasının da şart olduğunu söylemiş, ancak bu tabunun ne olduğunun bilgisini vermemişti.

Sedem'in dosyasından aktardığı bilgiler sonrasında; erkeğin taştan kabaran bir nehir ve kadının onu kabul eden kutlu bir deniz olma anlayışını reddedenlerin çoğaldığını ve bu eğilimlerini gizlemenin anlamsız olduğunu öğrenmem güç olmadı.

Önemsenmeden başlayan bir renk analizi sonrası edindiğim bilgiler karşısındaki suskunluğumu Sedem bozdu. Tüm anlattıklarına rağmen, karşı cinse olan eğilimlerini kaybedenlerin bir tür davranış bozukluğu yaşadıklarını anlatan ruhbilimcilerinin de varlığından söz etti.

Bu konudaki düşüncelerinde haklı olsalar da davranış bozukluklarını sınıflandıran ruhbilimcilerin, yöntem ve düşünceleri ilgi alanımda değildi, ancak sorgulanan davranışların sorgulanabilirliğinin zamanla ortadan kalkması halinde "vadi"de yaşananlar gibi geri dönüşü olmayan bir yere varılacağını düşünmeden edemedim.

Büyük iddialarla kullanılan yöntemlerin eldeki bilgi ile çıkmaza girmesi, davranış bozukluklarını iyileştirmede başarısız kaldıklarının kanıtıydı. Nedenleri geçmiş yaşantılarda aranan uyumsuz davranış kalıplarından, sıkıntılardan, acılardan kurtulma çabası, bir objenin ya da canlının gücüne inanma biçimini andıran yöntemlerin başarı şansı zayıftı.

İlkel davranış sınıfına sokulan inanç geliştirme yollarından, bilimsel yöntemlere kadar nereden bakılırsa bakılsın sonuçların dayandığı yer, çözümün inançlarla mı yoksa bilimsel yöntem denilen telkinlerle mi olacağıydı. Doğru ve yanlışın ölçüsünü belirleyen koşullar farklı olsa da üzerinde durduğum hesaplamalar bunun dışında yer alıyordu.

İnsanlar bir büyücüye değil ruhbilimciye yüklü miktarda ücretler ödeyerek acılarından, davranış bozukluklarından azat olmanın yolunu seçebiliyorlardı.

Pratik fayda sağlayanın gerçek kabul edildiği yerde bunların olması doğaldı. Ölümlü dünyadaki kötülüklerin Tanrıda yok olacağı düşüncesi insanı sorumluluk kaygısından kurtarıyordu. Düşünce, yaşayış için elverişli

olduğu sürece doğruydu. İyinin yerine doğrudur demek mümkündü. Çünkü bu iki kavram birbirinin aynıydı. Bizim için daha iyi olanla bizim için daha doğru olan arasında başkalık yoktu. Erdem, yaşantımız için elverişli olduğu sürece, pratik fayda sağladığı hallerde doğruydu. İnsanın yeryüzündeki durumu, zekâ melekelerinden yoksun bir organizmanın kütüphanedeki durumundan farklı olamazdı. Görür, dinler ancak anlayamazdı. O halde tek gerçeklik uygulama alanında işine yarayan gerçeklikti.

Hayata kök salan bu düşüncelerle ruhbilimi de değer kazanmıştı. İktidarlar dinsel motiflerle de olsa, tanrıtanımazlıkla da olsa hâkim olan bu düşünce etrafında toplumsal hayattaki varlıklarını sürdürdükçe, vitrindeki motiflerin hiçbir değeri olamazdı. İnsan gündelik yaşamın kazanımları peşinde koşarken sıklıkla değer alanından uzaklaşıp eline tutuşturulan ekmeğe bakardı. Biten lokmaların ardından yönünü tekrar kendisine yarar getirecek güce çevirirdi. Kimse kimsenin komşusu değildi. Kimse kimsenin akrabası değildi. Kimse kimsenin dostu değildi. Pratik yarar yayıldıkça çok nadir telaffuz edilen dostluk, arkadaşlık kavramları kayboluyordu. Gerçekleşen her eylemin, konuşulan her kişinin kendisine hangi ölçüde yarar getirdiğine bakılıyor ve bu kısa süren hazların ardından yüz binlerin, milyonların seslerinin birbirine karıştığı şehirde yalnız ve yalıtılmış olarak kalınıyordu. Sığınılacak bir tek yer vardı; Yol göstericiler, kılavuzlar, ruh çözümlemeleri yaptıklarını sanan ruhbilimciler..

Davranış bozukluklarını ya da ruhsal rahatsızlıkları her geçen gün birbirinden farklılaşan hangi yöntemlerle iyileştireceklerdi? Gözlenebilir ve ölçülebilir davranışlar deyip deneylere mi başvuracaklardı? İnsanı başlı başına değer kabul edip, sıradan bir açıklama yoluna mı gideceklerdi? Sinir sistemleri, hormonlar, dolaşım sistemi deyip biyolojik bir varlık olarak mı göreceklerdi? Dünyayı öğrenmeyi ve anlamayı içeren düşünsel etkinliklerle mi yetinecekler yoksa bilinçaltına inmek gerekir deyip saldırganlık ve cinsellik güdüleriyle mi açıklayacaklardı?

Cinsel eğilimlerdeki doğaya aykırı davranışları çocukluk yaşantılarıyla birebir eşleştiren tutumla, haz ilkesini merkeze alanların yaygınlık kazandığını öğrenmiş oldum.

Hangi yöntemle çalışılırsa çalışılsın, bir yerde ruhsal bozuklukların davranışla belirdiği bir olayda, iyileşme için yöntemlerin çıkmaza girmesi, yöntem sahiplerinin inkârdan kaçamamaları gerçeğini zorunlu kılmıştı.

Mucizevî iyileşmeler deyip, geçiştirilen sonuçlardı bunlar. Bu iyileşmeler, dinsel duyguları güçlendirici tören ve ayinlerin etkisi altında, yani keramet sahibi bir ermişin ziyaret edildiği ya da tanrısal bir kişinin insanlara görünüp, kendisine tapınma karşılığı onların acı ve ıstıraplarını yatıştırmaya söz verdiği durumlarda veya bir ermişe ilişkin bir takım emanetlerin bir hazine gibi saklandığı yerde kendini açığa vurmaktaydı. Bekleme yoluyla hastalığı itip uzaklaştırmak tek başına dini inancın üstesinden gelemeyeceği bir şey olsa da bunun açıklamasını bir türlü doğru dürüst yapamamaktaydılar.

Bu mucizevî iyileşmelere inanmaya yanaşmayan ruhbilimciler, bunlara ilişkin haberleri dini bir göz boyama ve eksik bir gözlemin ortaklaşa yol açtığı durumlar olarak algılayıp karşılamak gibi kolay bir yola girmişlerdi. Söz konusu iyileşmeleri böyle bir yoldan açıklamaya çalışmak bir kaç vakada haklı bir tutum sayılsa bile böyle bir tutum mucizevî iyileşmelere gerçekten rastlanmadığı sonucunu doğurmuyordu.

Sedem, konuşmamız sırasında zaman zaman ince parmakları arasına sıkıştırdığı siyah bir kalemle önündeki deftere notlar alıyordu. Yazdıkları, ifade ettiğim düşüncelerimden çıkardığı sonuçlar mı yoksa olduğu gibi cümlelerim miydi bilemiyordum. Açık duran sayfa kısa sürede peşi sıra uzanan sözcüklerle dolarken, nedenini anlamadığım bir dürtüyle beni şehre getiren mektubu ceplerimde aradım. Bulmayınca hafızamı yokladım. Vedat'ın masasında unuttuğumu hatırladım. Kaybolma ihtimali zayıf olmasına rağmen içimde uyanan endişeye engel olamadım.

Dikkati dağılan Sedem'in soru soran bakışları karşısında, Vedat'ın masasında bir mektup unuttuğumu söyledim. Mektupla ilgili sorularını da bir bir cevapladım. Geliş nedenimden, çözmeyi umut ettiğim adresten, Beril'in yaşayıp yaşamadığından söz ederken adres konusunun bir kuruntu olup olmadığını o an düşündüm. Belki de kendimi kandırmıştım. Geçmişte yaşanan oyunun bir kez daha yaşanması arzusunu uyduruyordum. Ya da farkına varamadığım güç, iyileşmenin, yeni bir hayata başlamanın asla olamayacağını gösteriyordu. Neden acele etmiştim? Biraz daha sağlıklı düşünüp bu mektubun, hiçbir zaman geçmişte yazılan mektuplardan olamayacağının farkına varabilirdim. Adresi olmayan bir mektubun peşinden gitme ihtimalini Sedem'e sorduğumda, verilecek olumlu bir cevap sayesinde eylemimin haklılığı için sebepler bulabilirdim ancak, "önemli

olan mektubun ne içerdiğidir” şeklinde, orta yolu tercih eden bir cevap verdi.

11

Uzun sayılabilecek konuşmanın ardından Sedem'den ayrıldım. Kaldırımlardaki kalabalıklara karıştım. Nereye, ne için gideceğim konusunda hiçbir fikrim yoktu. Neler yapmam gerektiğine dair bir planım da. İster başıboşluk denilsin, ister kararsızlık, halimden yakınacak değildim. Sağımda solumda, önümde arkamda telaş içinde koşuşturanlara aldırmadan ağır adımlarla yürümeye devam ettim. Zaman zaman omuzları omuzlarıma çarpanlardan özür de dilemedim. Çarpmanın onlardan kaynaklandığını biliyordum. Yanlış olan, bir gezinti alanı olmayan kaldırımdan ağır adımlarla yürüyor olmamdı. Belki bu nedenle kusurluydum. Ancak vitrinlerin önünde durarak dakikalarca içeri doğru bakanların, koşuşturanların hızını kestiklerini fark edince, eylemimi daha masumane buldum. Kaygı ve telaşın yüzlerden okunduğu yığınla insanın arasında yürümenin keyifli bir tarafı kuşkusuz olamazdı. Yine de uzun süre bu eylemime devam ettim. İçten içe sakin ve neredeyse kımıltısız geçen yedi yıldan hınç alma sonucuna bağladığım halime gülümsemekten kendimi alamadım.

Dalgın değildim ancak seçilebilir ve anlaşılabilir tutarlı fikirlerim de yoktu. Kalabalığın anlaşılmaz uğultusu içinde bölük pörçük hızla kayan düşüncelerle yürüdüğümün farkındaydım. Belleğimde yer eden mektubun cümleleri yanıp sönen bir ışık gibi belirip kayboluyordu. Sıra düzeni olmaksınız bazen ilk, bazen orta yerinden cümleler hafızama yerleşiyor sonra uçup yok oluyordu. Sedem'i de düşündüm. Endişe ve neşe karışımı bir takım düşünceler belirdi zihnimde. Bir kaç saatliğine gördüğüm yüzünü bu kez hayal suretiyle canlandırdım. Ne çok gülüyor, ne de somurtuyordu. Temkinliydi. Güzel bulduğumuz için mi severiz, yoksa sevdiğimiz için mi güzel buluruz tartışmasından uzak ve şüpheye kapılmadan "güzel" dedim kendi kendime. Belki bunu ona da söylemeliydim.

Cadde ve sokakların kesiştiği çok sayıda köşeyi geride bırakırken, yabancısı olmadığım bir noktada olduğumun farkına vardım. Birbirinden bağımsız düşünceler üreten zihnim hakkındaki görüşlerimi geri almalıydım. Ayırt etme noktasının kestirilemediği parçalanmış düşünceler içine girmek ile dalgın olmanın aynı sonuçları doğurduğunu kanıtlamıştım. Planlamadan atılan adımlar sonrasında yıllar önce sıklıkla uğradığım, türlü kahve

çeşidinin yapıldığı kahvecinin bulunduğu caddeye sapmıştım. Karşı kaldırımdaydı. Tabelasında, yıllar öncesinden aynı renkler, yeni bir yazı karakteri ile kullanılmıştı. Hızla geçen arabalardan bulduğum ilk fırsatta koşar adım karşı kaldırıma geçtim. Yenilenmiş ahşap vitrinin önünde durmaksızın içeri girdim. İzlenimim yeni bir işletmecisinin olduğuydu.

Önüme konulan sıcak kahvenin kokusu ile hızla değişen düşüncelerin yerini, ruhumu hüzünle saran anılar aldı. O an Beril'in yokluğunun yarattığı kederi hissedişimle içimin sıkıldığı gerçeğini söylemeliyim. Hayal dünyamla sınırlı varlığından geriye kalan tutkulardaki gerçeklik nedeniyle gözlerimin buğulandığını da saklayacak değilim. Yaşıyor olma olasılığı karşısında gizli bir sevinç içine girdim. Bir an heyecanlandım. Bu onu göreceğime dair umudun heyecanıydı. Bütün huzursuzluklarımın kaynağındaki kederden sıyrılıp, onu görme aşkı ile ruhuma yayılan neşeye bıraktım kendimi. Bu halimle, üzerine bir eski zaman nakkaşı tarafından yapılmış kadın resminin kopya edildiği fincandaki kahveden ilk yudumumu aldım.

Kahvecinin önünden geçenler bir iki saniye için görünüyor sonra hızlı adımlarla kayboluyorlardı. Düşüncelerimi dağıtan bu geçişlerden sıyrılıp bir süreliğine önümde duran fincana ve içeride asılmış siyah beyaz resimlere baktım. Sükûnet ve durağanlık peşi sıra canlanan anıları besliyordu.

Masaları, sandalyeleri, duvarları, resimleri ve çalışanlarıyla değişmiş olan bu mekâna ilk gelişimi hatırlıyordum. Bir sayfayı doldurmayacak kadar kısa cümlelere serpiştirilmiş kelimelerin rehberliğinde yolumu bulmuştum. İstenilen saatten önce varmıştım. Sonrasında karşılıklı kahve içmenin keyfine varmıştık. Katıksız mutluluğun o an'da saklı olduğunu öğrenmiştim. Kavuşma anıdır o an. Hiçbir şeyin bulandıramadığı duru, saf, üzüntü ve kederin yaklaşamadığı gönül şenliğinin anıdır.

Kavuşmanın, bir gün ayrılık denilen felaketin de varlık nedeni olduğunu yine öyle bir günde öğrendim ve o gün bir daha asla bir kavuşma anı olmayacağını anlamam uzun sürmedi.

Ayrı düşmenin her biçimi kalbin ıstırabı anlamına gelir ancak kavuşması olmayan bir ayrılık neredeyse ölümle eşdeğerdir. Her iki halde de ümit edilenin bir daha gerçekleşemeyeceğini hissettiren korku, ruhun derinliklerine kök salar. Yaşamın biteceği korkusu ile kavuşmanın

olmayacağı korkusu arasındaki farkın ortadan kalktığına şahit olunur. Hem yaşamı, hem kavuşma arzularını söndüren korkunun neredeyse aynı olduğunu anlamak güç değildir.

Kahvenin son yudumunu içerken ölüm ve ayrılığı bir kılan korkudan sıyrılacağımın sözle sınırlı olup olmadığı kuşkusuna kapıldım. Dilin yardımı, yüzeysel, anlık ve hatta işe yaramazdı. Sonra anladım ki, dil ile söylemekten çok, kalp ile inanmak gerekiyordu. Hasta kalbi iyileştirmek için, düştüğüm ikircikli durumdan sıyrılmam gerekirdi. Bunun bir yolu da geçmişin izlerini sürmekten vazgeçmekti.

Görüp göremeyeceğim sorusunun cevabını buluncaya dek kavuşma coşkusu yaşatan mekânlardan uzak durma kararı aldım. Aksi halde yalancı umutlara kapılıp geçmişte olduğu gibi her şeyin yaşanabileceğinin vehmine kapılabilirdim.

Kahveciden çıktım. Amacım acıları depreştirmek değil yok etmekti. Saplantıları kırma yolunu seçmiştim. Kendi kendimi kandırmayı dizginleme gücünü bulmuştum. Sıkıntı verici alışkanlıklardan benliğimi özgürleştirmenin mümkün olduğunu anlamıştım. Bu umudu yitirmek istemiyordum.

Nihat ve Vedat’la olan buluşmaya epey zamanım vardı. Güneş batmak üzereydi. İşyerlerinden çok azı ışıklarını yakmıştı. Yolları aydınlatan lambaların saati yaklaşıyordu. Adımlarımdaki ahengi bozmadan yürümeye devam ettim. Geniş bir caddeye çıktığımda bu kez şehirle meşgul düşüncelere bıraktım kendimi. Çok katlı binaların, yüksek duvarların arasında korumaya alınmış geçmiş zaman mimarisi yapıların önünden geçmenin keyifli bir yanını keşfetmek mümkün değildi. Geçmişiyle birlikte bugünü yaşayıp gelecekle temas kurmasını sağlayan işaretlere ulaşabilme duygusu uyanmadı bende. Tarihin neredeyse bütün surlarını yok eden bu şehrin kaygan bir zeminde hareket ettiğini düşünmenin yanlış olmayacağına kanaat getirdim. Köklerini yok eden her şehir gibi bu şehrin de gündelik yaşam biçimine mahkûm olduğu apaçık gözlenebilirdi. Rengini kaybetmiş boyalı duvarlar, betonun sert ve sevimsiz yüzünü görenlerin kalbine kaygının yerleşmesi için yeter sebepti. Maviyi hapseden cam gökdelenler, gökyüzünü çirkinleştiren gölgeler sunuyordu. Resim sanatı, geçmişin karanlık tünelinde çürümeye bırakılmışken, fotoğraflar yüzlerce metre yükseklikteki binaları boydan boya kaplıyordu. Bedeni gizleyemeyen tül

örtüler, mayolar, kapkara gözlüklerle kumsala uzanan şehvet yüklü kadın bedenleri şehrin orta yerinde tüm bakışları üstünde topluyordu. Yeşilin bolluk yayan büyüsünden mahrum yollar ve sokaklar insan beynini kemiren tecavüzle yüz yüze bırakıyordu. Nefes alıp vermenin marifeti, sabah şafağıyla serçelerin dalında öttüğü ağaçların gölgesinde uyanmak değil, alabildiğince üst katlarda yer edinip, aşağıda kalanları küçük görmenin hazzına varmaktı. Ne kadar yüksekte yaşanıyorsa o kadar hüküm sahibi olunurdu.

12

Geceyi aydınlatan ışıklar altında Nihat'la buluştuk. Vedat'ın önerdiği lokantada önümüze konulan yemek eşliğinde anıları birleştiren cümleler kurarak geçmişi yâd ettik. Hafızalarda iz bırakanlardan çok daha fazlasının yaşandığını üçümüz de biliyorduk. Köpekler gibi aynı kabı kaşıkladığımız günler geride kalmıştı. Kaplarımızın ayrılması gibi hayatlarımız da ayrılmıştı. Hayatı yeni düşüncelerimizle algılamaya başlamıştık. Değişen sadece düşüncelerimiz değildi. Oturup kalkışımız, yemek yiyişimiz bile değişmişti. Üçümüzün de dünyasına yeni insanlar girmiş yeni dostluklar kurulmuştu.

Konuştukça beliren; geriye bizi biraz olsun şen tutan vefa kırıntısından başka hiçbir şeyin kalmadığıydı. Vedat'ın samimi ve içten davranışları ile Nihat'ın pek gülmeyen yüzündeki ifadenin anlamı ne olursa olsun, alışılagelen dostluk sevgisini barındıran gücün zayıf düştüğüydü. Bütün bir hayatı birlikte sürdürülebilir kılmanın mümkün olmaması doğal olabilirdi. Doğal olmayan, bağları gevşeten ve hatta koparan nedenin olmasıydı. Değişen yaşamlar kendi çemberini yaratırken, gereksinimleri ölçüsünde doğanın özündeki sevgi bağından uzak bir bağla ilişkiler kurulmaktaydı.

Hem iyi, hem kötü günde ciddi, sebatlı, değişmez bir dostluk gösteren, adeta tanrılaşmış bir soydan geldiğine inanacağım bir insanla karşılaşma şansımın olmayacağına inanmam gerekiyordu.

Karşılıklı konuşmalarımızda adeta kendimizle konuşuyormuşuz gibi her şeyi cesaretle söyleyebileceğimiz birileri varsa dostluktan söz edebiliriz. Benim için dostluk, gelecek için parlak bir umut ışığıydı. Ruhu güçsüzlüğe düşmekten alıkoyardı. Dosta baktığımda sanki onda kendi örneğimi görürdüm. Doğudan da batıdan da gelen sesin haklılığıyla dostluğu onaylardım. "Bütün dünyada ve evrende duran veya kımıldayan her şey dostlukla birleşir, anlaşmazlıkla ayrılır" diyerek batıdan yükselen sesi onaylayan doğudaki ses; "Felekler, güneş, ay ve yıldızlar, melekler, hayvanlar ve tüm canlıların hareketleri sırf sevgi sebebi iledir" diyordu.

Tecrübelerimle ulaştığım noktada sorgulayıcı olmadan duramazdım. Dostluğu arttıran sebep, güçsüzlük veya ihtiyaç mıydı? İnsanların amacı tek başlarına başaramayacakları şeyi bir başkasının yardımıyla elde etmek,

sırası gelince de karşılığını yapmak mıdır? Yoksa bu yardımlaşma, dostluğun özelliğidir de dostluğun daha derin, daha asil, sırf doğanın yarattığı başka bir nedeni mi vardır? Dostluğa adını veren sevgiyi, insanların yakınlık duygularıyla birbirine bağlanmasında başlıca neden olarak görmüştüm. Çıkarlar çok kez durum gerektirdiği için, saygı, ilgi gösteren insanlardan bile elde edilebilirdi. Oysa dostlukta yalan ve sahtekârlık kendisine yer bulamazdı. Gerçeğe dayanırdı ve içtendi.

Delikanlılık ateşiyle sürüklendiğimiz günler geride kalmıştı. Kabul ettiğimiz hakikatlerden biri buydu ancak duygusal yoğunluğun kast ettiğimiz günlerle sınırlandırılmayacağına dair fikrimiz ortaktı.

Olaylar, eylemler ve düşünceler dünyasındaki konuşma gezintimiz Vedat’ın “mor renk” hakkında Nihat’ın ne düşündüğünü soran sorusuyla yön değiştirdi. Nihat sorunun nedenini anlamaya çalışırken, Vedat hazırlığı süren dergideki konuya açıklık getirdi. Nihat konuyu değiştirmek isteyen bir tavırla, kuramların dışına çıkmadığını, dolayısıyla sıradan tesellilerle karşısındakini yönlendirmek gibi bir yöntemi olmadığını söyledi.

Mesleğini eleştiri konusu yapacak imalardan kaçınmak için açılması muhtemel kapıları kapatmak niyetindeydi. Konuya dâhil olma cesaretini kendimde bulamadım. Ancak muzip yanıyla Vedat, vazgeçmeye niyeti olmasa da, alınganlık gösterilecekse susabileceğini söylemeyi ihmal etmedi. Sorunun soruluş biçiminde alaycı bir tavır sezinlediğini, bu yüzden konuyu kapatmak istediğini itiraf eden Nihat, karşı sandalyede oturan arkadaşının gönlünü almak isteğiyle önce omzuna dokundu ardından düşüncelerini öz güvenle açıkladı.

“Sembollerin insan hayatına etkisini inkâr edecek değilim. Ancak unutma ki ondan çok daha önemli öncelikleri vardır mesleğimizin. Hasta olduğunu düşünen insan sayısı her geçen gün artarken, onları iyileştirecek birilerinin olması kaçınılmazdır. Öfke, kızgınlık hisleri ve güvensizlik duygusu yerleştikçe bunları yok edecek bir yolun aranması doğaldır. İnsana kendi ayakları üzerinde durmasını gösterecek birileri mutlaka olmalı. Sorumluluklarının bilincini yitirenlerle yaşıyoruz. Sorunlar karşısında ne yapması gerektiğini bilmeyen, sorunların nedenini kendi dışında gören, kendisini dahi tanıyamadığını söyleyen, yaşamının, duygularının kontrolünü elinde tutamayan nice insan var. Hal böyleyken, bizler insanın kendini tanıması, duygularını analiz etmesi, neyi neden hissettiğini

anlaması, kendi çözümlerini üretmesi, duygularının kontrolünü ele almasına yardımcı olabiliyorsak bunun kötü tarafı neden olsun?”

“Bizler” diye kastettiği ruhbilimcilere, kendisi gibi evlilikleri boşanmayla biten her insanın kaçınılmaz olarak başvurmaları mı gerektiğini soran Vedat, ayrıca yardımcı olma konusundaki fikirlerinde kötü bir tarafın olmadığını ilave eder etmez, Nihat coşkuyla fikirlerini aktarmaya devam etti.

“Haklısın, hayatları ayrılıklarla son bulan herkesin kaçınılmaz olarak bize başvurması gerektiğine dair bir kural yok. Kendini iyi hissedecekse problem de yok. Kaldı ki biz, huzursuzluk verdiği düşünülen eşi, problemli çocukları, nefret edilen patronu, iletişim kurulması imkânsız çalışma arkadaşını ya da ihanet ettiğine inanılan dostu iyileştiremeyiz. Dünyanın neresine gidilirse gidilsin, hangi yaşamda olursa olsun, acı veren aşırı derece üzücü olaylarla karşılaşmak mümkündür. Birilerini küçükken annesi dövmüş olabilir, babası aşırı derecede disiplinli olabilir. Belki de küçük yaşta bir hastalık geçirmiş veya hayatları boyunca yatağa mahkûm kalmış olabilirler. Ya da iş bulamıyor, çocuk sahibi olmak isteyip bir türlü bu arzusuna ulaşamıyor olabilirler. Belki de dediğin gibi boşandınız, çok değer verdiğiniz bir insanı kaybettiniz, yaşamınız bir anda yok oldu, kimseye güvenemeyeceğinizi hissediyorsunuz. Birçoğumuz, yaşamdaki problemler karşısında küçük bir çocuğun annesi tarafından beslenmeye muhtaç olması gibi, kendimizi çaresiz hissedebiliriz. Bizi terk edip giden sevgilinin ardından acı içinde, günler geceler geçirir, ağlarız, yemekten kesilir, dünyaya küseriz. Tıpkı küçük bir çocuğun anne karnında duyduğu ağrı gibi, ne yapacağımızı bilmeden çaresizce bu acıyı çekeriz, ta ki annenin gelip doyurması gibi birinin gelip her şeyi bizim için çözeceği güne kadar. Ne yazık ki gerçek yaşam farklıdır. Sevgiliniz terk ettiğinde bir süre ağladıktan ve gerekli dersleri çıkardıktan sonra ayağa kalkıp mutlu olmayı başarmak, hayatınızı düzene koymak sizin görevinizdir. Şikâyet etmek, insanlara kızmak, dünyaya küsmek ve kendinizi suçlu hissetmek, kendi ayaklarınız üzerine kalkmayı reddetmekten başka bir şey değildir. Yaşamdaki sorunlara kayıtsız kalmak ve birilerinin size mutluluk vermesini umut etmek, beklemek hiçbir işe yaramayacaktır. Mutlu olmak insanın kendi sorumluluğudur.”

Nihat'ın, son cümleleriyle birlikte özellikle bana baktığının farkına varan Vedat gülüyordu. Nasıl tepki vereceğimin merakıyla bir şeyler söyleyip söylemeyeceğimi sordu.

"Sorumluluk, mutlu olup olmama isteğinde özgür bir alan bırakıyor bize. Seçme hakkımızı kullandığımıza göre sonuçlarına da katlanacağız. Önemli olan, acı içinde pişmanlığa kapılmak değil, arzularımızın verdiği zararları kavrayıp, kalbin içtenliğiyle er ya da geç, geri dönebileceğine inanmaktır. Bu yüzden söylenenleri üstüme almaya niyetim yok," dedim.

Aramızda fikir ortaklığı bulmuş gibi davranan Nihat, Vedat'ın neler söyleyeceğini bekledi. "Mutsuz değilsek Nihat'a ihtiyacımız yok demektir, böyle mi anlamalıyım" diyen Vedat, yüzündeki alaycı ifadeyle söylenenleri dikkate almayan bir tavır içindeydi. "Gerçeğin dışına çıkıyorsunuz" gibi alttan alta suçlayıcı ifadeler kullanmaktan geri durmadı. Nedenini sorduğumda hedefinde bu kez ben vardım.

"Çünkü mutsuz olmaktan şikâyet etmemek insana ters de ondan. Ve sen sevgili dostum, hoşnutsuz olmadığını düşünüyorsan ortadan kaybolmayı ne ile açıklayacaksın? Yol göstericilerini nereye koyacaksın? Bilge dediğin insanlardan öğrendiklerini nasıl izah edeceksin?"

Mantığa vurulur sorular olduğunu biliyordum ama dikkate almadığı şeyler vardı. Cenneti bulmak için kılavuza ihtiyaç yoktur yargısının haklı olup olmadığının peşinde değildim. Mistik huzuru mantık ve akılla izah edemezdim. Ya durgun su gibi olacaktım ya da suyun dalgaları gibi sallanmayı kabullenecektim. Bütün acılara rağmen köşeye çekilmiş olmasam da durgun suya kavuşacağıma olan inancımı koruyordum. Kutsallıkla nitelendirilen tutkuya adanan her yürek bir şekilde acıyı tadacaktı. Bundan şikâyet edemezdim. Ağıt yakan kadınları çağıracak değildim. Ölüm ayinlerindeki sözcüklerimi terk etme gerçeğine kavuşmuştum. Zamana hükmeden gücün bir şekilde acıyı tattıran tavrından da vazgeçeceğini umut ederek peşinden gitmiştim.

Zaman ilerledikçe konuların sıklıkla değiştiği masadan kalkmak üzereyken mektubu hatırlattığım Vedat, "emin ellerde" olduğunu söyledi. Sedem'le aralarında geçen konuşmalardan sonra mektubu incelemesi için ona verdiğini ve söylendiği gibi şifrelenmiş sözcükler varsa çözme şansının olabileceğini, eksik etmediği tebessümüyle anlattı.

Tüm mahremiyetini kaybeden sözcükler yüzünden nedense can sıkıntısı içine girdim. Basit ve neredeyse sıradan bir oyun gibi düşündüğüm şey, Vedat sayesinde şifre halini almıştı. Mektubun peşinden gitmekle suçlu olan ben miydim, yoksa mektubu yazmakla suçlu olan Beril miydi? Hayatımın geri kalan döneminde onunla birlikte yaşayacağıma ilişkin düşüncenin gücü yok denecek kadar zayıftı. Dolayısıyla yaşayıp yaşamadığının taşıdığı önemi de bilmiyordum. Gecikerek gelen anın yaşatacağı mutluluğun, yalancı bir mutluluktan öte anlamı olabilir miydi?

13

Üçüncü günün sabahında Vedat'ın kahvaltı ısrarını kırarak dışarı çıktım. Mektuptan umudumu keserek Beril'in yıllar öncesindeki adresine gitmeye karar verdim. Beklemek yerine, her ihtimali değerlendirmenin daha doğru olacağını düşündüm. Hesaba katmadığım bir yerden, bir ipucu elde etme şansım olabilirdi. Tanımadığım birilerinden işe yarar bilgiye ulaşmak da bir seçenekti.

Bilgi elde etmek için eylemde bulunmak zorunluluk halini almıştı. Yararı olabilecek her ne ise, hangi yolun takip edilmesi gerekiyorsa edilmeliydi. İlk eylemim bir otobüse binmek oldu. Yarım saatlik bir şehir içi yolculuğundan sonra inmem gereken durakta indim.

Durak eski yerinden birkaç yüz metre mesafedeki başka bir noktaya taşınmıştı. Yanlış yerde olmadığımı değişmeyen işyerleri, sıradüzeni içindeki katlı binalar sayesinde anladım. Zayıf olduğuna inandığım bulma ihtimalinden olacak, heyecan duymuyordum. Sokağa girdiğimde ise yoğun duygular içine girdim. Uyanmayı bekleyen ne çok anım varmış. Belleğim ne karanlık bir depoymuş. Bir renk, bir ses, bir nesne, bir mekânla karşılaşan gözler bir anda etrafı aydınlatan ışığı yakar ve o karanlık deponun raflarında duran anılar, çamaşır ipine asılı rengârenk elbiselerin rüzgârdaki halleri gibi canlanırlar.

Sokağın orta yerinde durdum. Bulmayı umut ettiğim varlık, birazdan balkona çıkıp el sallayacakmış gibi, üçüncü kattaki balkona öylece baktım. Gelip geçen bir kaç kişinin bakışları altında birkaç dakika bekledim. Otobüsten indiğimde hissetmediğim heyecanın oluşmaya başladığının farkına vardım. Katlı binaya yaklaştım ve alt alta dizilmiş beş adet zil düğmesinin üstündeki isimleri okudum. Zihnimdeki isim yoktu. İki seçeneğim vardı. İlki, birilerinin dışarı çıkması ihtimaline karşı biraz daha beklemek, ikincisi üçüncü katın ziline basıp içeri girmek. Saatime baktım. On bire yirmi dakika vardı. Kararsızlığımı yenerek zile bastım. Kısa süre sonra dış kapı açıldı. İçeri girip yukarı çıktığımda, gelenin kim olduğunun merakı ile kapı aralığında bekleyen, yaşlı adamı selamladım. Mırıldanan sesiyle selamımı alıp kapıyı biraz daha açarken beni boydan boya süzmeyi ihmal etmedi.

Sorduğum sorulara işe yarar hiç bir cevabı olmadı. Katı, beş yıl kadar önce bir emlakçıdan aldıklarını, sözünü ettiğim isimde birilerini hiç tanımadığını, dahası kata yerleştiğinden beri komşuların da o isimde birinden söz etmediklerini anlattı. Kısaca; “duymadım, bilmiyorum,” diyordu. Bir başka kapıya gitmenin, yeni zillere parmakla dokunmanın olumlu sonuçlar doğurmayabileceği endişesiyle geri döndüm. Sokaktan çıkarken hayal kırıklığı içinde değildim. Karşılaşabilmenin zayıf olasılığına hazırlanarak gitmiştim.

İç huzuru ve emniyet hissi uyandırarak doğduğum şehre geri döndüğümde, bütün içsel çatışmalarımı da geride bırakacağım inancına erişmiştim. Hayatın ve var oluşun görünmez ritmine yaklaşma umudum artmışken, üç gündür bir başka şehirde nasıl sonuçlanacağını bilmediğim bir arayışa kaptırıyordum kendimi. Bu eylemimden hoşnut olmadığımı artık söylemeliyim.

Artmaya başlayan memnuniyetsizliğimle döndüğüm semtte, oyun salonunda zamanlarını masa başlarında tüketenlerin arasında boş bir masaya oturdum. Aç karnımla çay içtim. Yoğun sigara dumanına, yaktığım sigara ile katkıda bulundum. Açık duran, ama kimsenin izlemediği televizyonu oyun oynayanlara inat izledim. Kısa süren haberlerin ardından, en kısa sürede en etkili sözcüklerle mesajlarını ilettiklerine inanılan reklâmlar başladı. İlgili ilgisiz peş peşe akan görüntülerin tamamına yakınında kadınların olması dikkatimi çekti. Beş altı dakika sonra “kim, nerede, ne yaptı” adlı bir programdan kısa tanıtımlara geçildi. Çay ücretini ödedim. Yarım kalmış sigaramı söndürüp dışarı çıktım. Açlık güdüsüyle önüme çıkan ilk lokantada yemeğimi yedim.

Sedem’in sıklıkla geldiğini söylediği pastaneye doğru giderken, içten içe onun da orada olmasını arzuladım. Şehrin kalabalığında hissettiğim yalnızlıkla usanç duydum. Ait olmama düşüncesi ile arayışımın bir an önce bitmesini arzulamak dışında yapılabilecek bir şey yoktu.

Pastanede dört beş masa dışındaki yerler boştu. Üzerinde bir kaç dergi ve gazetenin bulunduğu masaya oturdum. Gelen garsona tatlı siparişimi verdim. Elime rasgele aldığım günlük bir gazetenin sayfalarına göz gezdirdim. Büyük puntoların altında politika, ekonomi, magazin, spor haberleri, ölüm ve tanıtım ilanları sayfalardaki yerlerini almıştı. Gündelik hayatın akışına uygun köşe yazılarından göze çarpan farklı düşünce ürünü

başlıklar, karmaşık toplumsal yapının bir özetiydi adeta. Doğruluğu ve yanlışlığı test edilmeyen haberlerin bu yapıyı ne derece etkilediğini bir an için düşündüysem de önemsemedim. Anlayabildiğim şekliyle ve kendi anlatımımla, yaşam kurallarının açmazlarıyla boğuşan her şehir işgal edilmiş demekti. Yenilmiş bir şehrin sokaklarıyla barışık kalmak güçtü. Tarihini, tabiatını kaybeden şehirde yaşamayı arzulamak benim gibi biri için, sönen ateşi yeniden alevlendirmeye çalışmaktı. Sönen ateşi alevlendirmektense yeni ateşler yakmak için yola çıkmak bilgeliğe daha yakın durmak demekti. Bin bir gece masallarını okuyalı çok olmuştu. Çocuklar masallarla değil rengârenk magazin haberleriyle uyutuluyordu. Yalanın bağdaş kurduğu bir hayata başlayan insanlar, hayatın yaşanması gereken bütün renklerini kaybetmişlerdi. Öldürmeyin, hırsızlık yapmayın, yalan söylemeyin, sarhoş olmayın öğretisine karşı koyarcasına, gazeteleri karıştırdıkça en çok bu eylemlerin gerçekleştirildiğini görüyordum.

Gönüllerin geçici şeylerle eğlendirilmesi gerektiğine dair düşüncenin yaygınlığını fark etmiştim. Yazılar mermere yazılmıyordu artık. Ertesi gün kaybolan sözcüklerin yerini yeni sözcüklerin aldığı bir dünyaya adım attığımın farkındaydım. Aşk yarası taşımayan kişi ya deli ya ölüdür diye düşünen birine gülüp geçileceğini çok kısa sürede anlamıştım. Alışkanlıklar insanı bıktırır. Sevgi de alışkanlığa dönüşür bir gün, cazibesini yitirir. Kadını da erkeği de yormaya başlar. Hiçbir şey eskisi gibi görünmez artık. Çare bitirmektir. Bitirilir. Bu anlayışla televizyon ekranlarında, gazete ve dergilerde değil bir yıl bir ay devam etmeyen ilişkilerin haberleri veriliyordu. Geride hatıra bile bırakmayan aşkın tanımları yapılıyordu. Ölümden, hastalıktan, ihtiyarlıktan korkan insan kalabalıkları içindeydim. Can çekişen bir hastanın hayata sarılması gibi gençliklerine yapışıyorlardı. Kabullenilemeyen yaşlılık dönemi içinde gram gram et parçacıklarını kopartıyorlardı bedenlerinden.

Gizemini koruyan bir şehirden çıkıp, karmaşık, günü yaşama telaşındaki bir şehirde olmanın sıkıntısı, geldiğim günden beri vardı. Bir an önce Beril’i arayışımı sonuçlandırarak çekip gitmenin en doğru yol olacağı gerçeğinden yanaydım.

“Deseler ki, bu aşk kavuşma ile bitecek, kırk yıl secdeye kapanırım. Deseler ki, sevgilinin dizlerine başını koyabileceğin günler de olacak, kırk yıl gözyaşı dökerim.” Sözünü inançla defalarca tekrarlamıştım. Tutku

mabedine yürüyenler gibi tüm ayinleri terk edip aşk için diz çökmekten yana olmuştum. Bu şehirde, bu inancı yaratan nedenlerin sonucuna varıp varmayacağımı görmeye çalışacaktım. İçimde acı bir hüzün dalgası kabardı. Sanırım bu şehir için fazla biriydim.

Beyaz önlüklü garsonlardan birinin nezaketle dört beş kişilik bir grubu karşıladığı sırada istem dışı bir hareketle kapı girişine doğru baktım. Seslerini duymadığım gruba bakarken tarih öncesi danslardan kaynaklanan bir iletişim şekli ile karşılaştım. Kastettiğim ellerin diliydi. En ince noktalar sözcüklerle değil ellerle vurgulanırdı. O an vurgu, sözcüklere eşlik eden parmaklarla yapılmıştı ancak ben sesin vurgusunu değil, parmakları görmüştüm ve bu parmakların sahibi Sedem'den başkası değildi. İçinde bulunduğu gruptan ayrılarak yanıma geldiğinde ayağa kalktım. Sözlü bir selamlaşmamız oldu. Bir saat kadar önceki dileğimin gerçekleşmiş olmasına sevinirken, beraberindekilerden ayrılacağı izlenimi vermedi. Mektup hakkında da hiçbir şey söylemedi. Oturmadan, izin isteyip bir kaç masa ötede duran arkadaş grubuna katıldı. Oturduğu sandalyeden göz göze gelebiliyorduk.

Sedem'in beni yalnız bırakması, Beril ile sözcüklerin büyüsüne kapıldığımız mekânlardan birine gitme arzusu uyandırdı bende. Dindirdiğimi düşündüğüm bu arzuya karşı dirençli olmanın zorunluluğuna inandım ve arzum söndü. Vazgeçtim. Zihnimden çok, gözlerimi meşgul eden bir başka gazeteyi elime aldım.

Belleğimiz sayesinde zaman zaman arzularımızı uyandıran kurgularla baş başa kalırız. Yer bulduğumuz mekânları zihin farklı bir algılama kurgusu ile başka bir boyuta taşır. O anda beden ve ruh, farkına varamadığımız bir ayrılığa düşerler. Sedem'in zaman zaman üzerime yönelen bakışları da beni bir başka boyuta taşıyordu. Gözlerim, öznesi yüklemi olmayan cümlelerde gezinirken, belleğim şehrin sokaklarında geziniyordu.

"Acılarınızı sokağa sermenin bir anlamı olmalı" diyen kadın sesi değiyordu kulaklarıma. Terk edilen olmanın mahzun anıyla değil sokaklara, tüm varlıkların diline düşme pahasına da olsa gözlerden inen kederin içimizden taşmasına engel olamayız. Ansızın nesneler dünyasıyla bütünleşen ruhumuzla her bir eşyada kendimize dair bir parçanın varlığına inanırız. Gözlerimiz hiçbir zaman aldatmamıştır bizi. Sokaktaki kadın ardımızdan bakar, hissederiz. Acıma hissi taşıdığına şüphe yoktur, "zavallı

adam” sözcüklerinin dudaklarının arasından döküldüğünü duyar gibiyizdir. Kınayamaz, kızamayız. Dönüp bakmasını engellemenin imkânı yoktur. Acımamasını ve yoluna devam etmesini isteyemeyiz. Adımlarımız ağırlaşır. Sokağın sonuna varmayı geciktirme isteği uyanır. Hatta son adımlarımızda tam da sokağın bitiminde, varsa cesaretimiz geriye dönüp kadının gözlerine bakmak için can atarız. Sonra bir korku kaplar içimizi. Kadın yoksa! Çekip gitmişse! Öylesine bir kadınsa! Ama kadın öylesine bir kadın değildir. Kederin, hüznün sokaklara sindiğini anlayabilecek, hissedebilecek bir kadındır. Kadın sıradan bir kadın değildir. Duyguların dışavurumunda her bir eylemin, bakışın, duruşun, baş eğişin, adım atışın, nefes alıp verişin anlamını çözebilecek kadındır. Akılcıdır. Sözcükleri çözebilecek kadar hünerlidir. Gerçek ile düşü birbirinden ayıracak kadar hissidir. Haz ve hüznün sınırlarını çözebilecek kadar adildir. Ve kadın sesimizi bekleyecek kadar asidir. İnadı böylesi bir kadın için erdem saymamak gerek.

Sokak kalabalık caddeye açılmaktadır. Kalabalıklar bütünü parçalayacak en büyük tehlikedir. Seçmek için bir an önce karar vermek zorundayız. Ya duyguları asil tarafıyla kışkırtan kadına dönülecek, ya da bakışların gölgesinde başımızı dik tutamadığımız çaresizliğe adım atacağız.

Seçme hakkımı kullanarak kadına dönüyordum. Yüzünde anlamını çözemediğim bir ifade vardı. Kadın kımıldamadan, geri döneceğimden şüphe duymamışçasına öylece bekliyordu. Ben ise ilk adımımı atmış değildim. Kesin bildiğim, sokağın yalnız kat edilmeyeceğiydi. Yüzünde tatlı bir gülümsemenin başlangıcını seçebiliyordum. Bu gülümseme tüm korkularımı, sıradan düşüncelerimi siliyor ve ona doğru yürümeye başlıyordum.

Büyülü bir tapınakta oturmadığımın farkındaydım. Tek bir kadın dışında kimsenin varlığıma aldırış etmediği yerde, düş dünyasındaydım sadece. Gerçeklerin, düşün ışıltısıyla baş edecek kadar görkemli olmadığını bir kez daha anlamıştım. Kulaklarıma değen sesin duyulmasıyla gerçeğe döndüm. Sedem yanıma geldiği sırada üçüncü sigaramdan kalan izmariti söndürmekle meşguldüm. Beraber geldiği arkadaşlarından bir ikisi oturdukları masada sohbet etmeye devam ediyordu. Diğerleri pastaneden ayrılmışlardı. Bir kez daha baş başa kalmıştık.

“Geçmişi her hatırlayışında tırnaklarını kanatan kahramanın hikâyesini duydun mu?” sorusuyla karşılaştığımda bir saati aşkın zamandır uzaktan

uzağa bakışlarının altında olduğumun farkına varırken, istem dışı bir iki tırnağımı dişlerimin arasına aldığımı hatırladım.

Konuşmasını sürdürmesini arzuluyordum. Karşıma dikilip bağırsın isterdim. Anlamaya çalıştığım şeyin bir yere ait olma, dostlar arasında olma isteği dışında bir şey olup olmadığını sormasını isterdim. Yüklenmiş hisler altında iki büklüm olduğumu, yorgunluktan diz çöktüğümü söylemesini isterdim. Düştüğüm çukurdan çıkma gücümü yitirdiğimi yüzüme vurmasını isterdim. Damarlarım aşk sarhoşluğuyla çekilirken, anıları saklayan şehri terk ettiğimi söylemesini isterdim. Ertelenmiş umutları geri çağıran nağmeyle ruhuma seslenen düşlere kapıldığımı söylemesini isterdim. Hatta hikâyemi yeniden yazmasını isterdim ve yazarken; düş ülkesinde yitik cennetini arayan bir kahramanı olduğunu yazarak başlamasını isterdim. Adı günah olan her şeyi savurduğumu, hücrelerinin tazelenmeyeceğini bilerek, kendi başına buyruk kuşkuları ve kaygılarıyla başını dik tutma gafletine düştüğümü eklemesini isterdim.

Dışarıdan bakıldığında tüm yaşadıklarımı hak eden biri olabilirdim. Ama yaşadıklarıma kendi penceremden bakmıştım. Yargılama içeren ifadelerden sıyrılmak adına inkâr yoluna gitme ihtiyacını hiç duymadım. Sedem’in karşısında da bu tavrımdan vazgeçmeye niyetim yoktu. Masumiyetin sınırları içinde kalmanın yararı olmayacaktı. Karşımdaki için yaşadıklarım simsiyah bir örtüyle örtülüyken, örtülü olanı merak etmek kadar doğal bir şey olamazdı.

“Kalbe ıstırap veren hastalıkların ihtiraslarımız yüzünden olduğunu ikimiz de iyi biliyoruz. Umutların, sevgi ve dostlukların hiç olmayacağı düşünüldüğünde bağlanma hissinin de anlamı yok bunun farkına varmalıyız” derken, ben hala içimdekileri seslendirme cesaretini elde etmiş değildim. Yalnızlığa sığınmışken, yağmurların toprağa şehvet ekmesi gibi yüreğime inen bakışlarının anlamını çözme derdindeydim. İnsanın kendi hayatını, hayatın dışına çıkarabileceğini varsaymakla yetinmenin sıkıntısı kapladı ruhumu. Tüm zamanların dervişi olamayacağıma göre, kimin kahraman, kimin korkak olduğunu anlamanın tek yolu kalıyordu; örtüyü kaldırmak.

Yaşadıklarım için; “bir hiç uğruna” denilebilirdi. Bu yargıyı kabullenmem neleri feda etmem gerektiğini bilmem sonucunu doğuracaktı. Ama

hayatımızda feda edilecek hiçbir şey kalmamışsa bu yargıları kabul etme olasılığı da olamazdı.

Yıllar boyu içimde biriken acıyı haykırarak dışarı atma zamanını geride bırakmıştım. Bu andan itibaren eskimiş diye kabullendiğim hikâyemin büyülü yanıyla tanışacak bir yüzün hürmetine sözcüklerimi sıralamak kalıyordu. Ben de öyle yaptım.

Her şeye rağmen beni kadına tutsak eden gücün elimden alınması için istekli yakarışlarda bulunmadığımı da söylemeyi ihmal etmedim

“Kadın, erkeği cennetten kovdurtacak kadar büyülü ve ikna edici güce sahipken, ben bir kadın için yedi yılımı yokluğa sürüklemişim çok mu?” Son cümlemi soruya dönüştürerek tamamlamıştım. Cevabı “hayır” oldu. Ardından, kadınla birlikte kan, ölüm ve acının olduğu binlerce hikâyenin yaşanmasının neredeyse yeryüzünün bir yazgısı olduğunu alaycı bir ifadeyle ilave etti sözcüğüne.

Ölüm de, acı da olsa kadın merkezli hikâyeleri kıyaslamak gibi bir derdim hiç olmadı. Derdim, ilk yaşamın ilk eylemin anlamıydı. Gerçekliği, büyüklüğü, etkisi ne olursa olsun, hangi hayatın üstünden yaşanmış olursa olsun sonuçlarını anlamlandırmak için “ilk eylem”in sırrına varmadan, yaşadıklarımızı kabullenme şansını elde edemezdik. Bu yüzden Tanrısal bir nefesle var olan varlığın kendisinden bir parça olarak sunulan varlık karşısında tanrılaşma güdüsüyle hareket etmesinin sonuçlarını yaşadığımı ve buna katlanmam gerektiğinin itirafına ulaşmıştım. Gücünün sınırlarını bilmeden, zayıflıklarını hesaba katmadan, aklını duygularının hükmüne bırakma bedelinin ağır olacağını zihnime kazımıştım. Gelinen noktada acılarımdan kurtulacağıma inanarak nefes alıp verişimin nedeni ne ruhbiliminin yol göstericiliği ne de başka hikâyelerin kahramanlarıyla kendimi kıyaslamamdı. Kabullenişlerim eylemsizliğe değil, yaşamı yaşandığı gibi görmeyle sonuçlanan hikâye sahibi olmaya götürmeliydi.

Ayrı düştüğümüz günlerde sanrılar içindeydim. Aşkın oynadığı oyunların, aldatmacaların esareti altındaydım. Her güzel kadında onun bir parçasını görmek, her defasında bir başkasının gözlerini onun gözlerine benzetmek, boynunu, saçını, yüzünü, gülüşünü onun sanmak ve sonrasında yokluğunun gerçekliğine dönmek.. Bu haldeyken yaşam nasıl bir yola sapar? Her an karşıma çıkacağının hesabı içinde aynı sokakta yürürdüm. Bulamama

gerçeğinden uzak, bir gün yaşadığı hayattan kopup bana döneceği anı kurguluyordum. Yıllar sürdükçe teninin kokusu yavaş yavaş kaybolmaya başladı. Ruhumun hükmedilen alanlarından ağır ağır çekildi. Öğrenilmeyen duyguların yerini öğrenme yetisine sahip akıl alıyordu. Sorgulama başladıkça, sorgulanmadan ihlal edilen ilk yasağın yerini yeni eylemler alıyordu. Nihayetinde, “artık hastalıklarla, dertlerle çırpınıp duran bir ruhu taşıma zahmetini istemiyorum” diyebilme cesaretine sahip olduğumun farkına varıyordum. Ama bu aşamaya vardığımın işaretlerini, benimle karşılaşanlara göstermiş değildim anlaşılan. Ya da bu aşamada bulunduğumu göstermekten çok, geçmişin izini takip ediyordum. Sanırım bu konuda onlar haklıydı ve böyle giderse korkarım bir gün birileri karşıma dikilip; “mutsuz olmak bir yüz karasıdır,” diyeceklerdi.

“Yaşamı kimsenin görmesine izin vermemek, olup bitenleri gizleyip örtbas etmek yüz karasıdır” demek daha gerçekçi olurdu.

Sonbaharın son günlerinden birinde, birbirine karışan sesler arasında, bembeyaz pastanede, yüreğimi açıyordum karşımda duran simsiyah saçlı kadına.

“Saf aşkın kanatlarında sürecek bir hayatın olabileceğine inandığım günlerimin de olduğunu saklamadım. Ancak O, etrafımızda masal dinleyecek kimsenin kalmadığını söylerken gülümsedi.

Anlaşılması güç hayatların inkâr edilemeyeceğini akılcı bir tarzda anlatırken, çoğu kez bu hayatların dışında kalanların, yaşananların farkına varmada geciktiğini ilave etti. Yaşamak ile izlemek arasındaki kalın çizgiye işaret ediyordu. Derin sularda boğulma anı yaşayan birinin, suyun yüzüne çarpan kollarını görmek gibidir bu. Ses gelmeden, suya çarpan kolların çaresizlikten mi, güç gösterisinden mi olduğunu anlamak güçtür.

Örtüyü kaldırdığımda yıkım anıyla karşı karşıya kalacağımı düşünmenin bir yanılgı olduğunu o gün anladım. Alkışlanmayan bir yaşamın önemsenmeyişinin sıradanlığını kavradım. Bastırılmış, saklamaya çalıştığım hatıraları uyandıran sözcüklerin mermere kazınmışçasına silinemezliğinin bir aldatmaca olduğu bilincine eriştim. Gerçek ve düşün harmanlandığı zamanın ne derece tahripkâr davrandığı iyiden iyiye anlaşıyordu.

Masayı terk ederken mektubun akıbetini merak edip etmediğimi sordu. Saygı sınırları içinde bilgi verme sorumluluğunun kendisinde olduğunu söyledim. Bir kaç kez okuduğunu, sonuca ulaştıracağından kuşkulu da olsa fikir edindiğini ancak netlik kazanmadan bunları paylaşmak istemediğini söyledi.

Pastaneden uzaklaşırken, tüm diretmelerime ve itirazlarıma rağmen hayatın çok basit haliyle değişebileceğini düşünüyordum. İnançlarımız, dostluklarımız, seslerimiz, hislerimiz değişebildiğine göre yeni bir var oluşun içine düşmek mümkündü. Bana düşen, sesin sahibine verdiğim sözle, değişenlerden ve değişecek olanlardan payıma düşenleri saygıyla kabul etmekti. "Değişenler kendi aslına dönerek değişir" derdi. Başlayan ve biten bir hikâyenin bir başka yerde aslına uygun olarak başlayıp bitmesini de bu şekilde anlayabilirdim.

Umarım dışarıdaki hayata karışma arzularımı yok eden geceler bir daha hikâyemin aslı olmaz. Sanki kapı aralanacak karanlığın içinden muzip bir gülümsemeyle içeri girecek, terleyen avuçlarıma dokunacaktı. Sanki saçları yüzüme değecek, dudaklarım o saçları öpecek sanrıları içindeydim.

O gecelerden uzak bir gecede yaşadığıma şükrettim. Sedem'in gizemden arınmış neşeli halini görüyordum. Bu gerçeklik karşısında içimde büyülü bir ağaç gibi yer eden varlığın büyüsünün bozulmaması için neden yoktu. Kendi ellerimle dönüşümümü tamamlayacağım cesaretine ulaşabilirdim. İçimdeki karar verme eğiliminin doğal bir sonucu olarak görüyordum bu düşünceyi.

Hayale dönüşen bir kadın ile yanı başımızdaki gerçeklik arasındaki tercihte hangi yöne dönüleceğinin en güzel örneğiydi o an. Geceyi aydınlatan ışıklar altında atılan adımların uyumu kadar duyguların uyum sağlayıp sağlamayacağını umursamadım.

Şehir kalabalığının yavaş yavaş çekildiği saatler başlıyordu. Tenha sayılabilecek sokağın başındaki lokantada önüme konulan tabaktaki yemeğin tuzunu kaçırdığım bir yemek yedim.

Belirsizliğin azabından, umursamazlığın sisleri içinde sevdiğim kadını bir daha görüp göremeyeceğim düşüncesinden uzaklaştığım gecenin içinde, şekilden, mekândan arınmış, yüce varlık karşısında dile gelen insanlar

arasına katılmış gibiydim. Işığın ve karanlığın, gece ve gündüzün sahibi karşısında dile geldikleri gibi düşüncelerimi dile getirmiştim. Kıtlığın ve bereketin, yağmurun, dolunun, karın hükmedicisinin önünde açıldıkları gibi açılmıştım. Küçük birer çocuk gibi arınma yolunu seçenlerin suçlarını, iyiliklerini seslendirdikleri gibi seslendirmiştim. Hatadan eksiklikten uzak, kırılanları onaran, müşkülü kolaylaştıran, açan, genişleten, gizli fiil ve sözleri bilen, sabreden, pişmanlıkları kabul eden, koruyan varlığın huzurunda olmanın anlamına erişmiştim.

Gözlerin göremediği, zihnin şekillendiremediği baskın duygu korku olarak bilinirdi. İnsan en çok dokunamadığı, koklayamadığı, biçimlendiremediği karşısında savunmasızdır. Tüm o eylemlerin bir tek izahı vardır; insan en çok görünmeyene karşı duyarlıdır. İyiliğinde de kötülüğün de kaynağını onda görür ve çaresizliğin, umut doğuran davranışın izahı budur. Gördüğüm kadına karşı yüreğimi açmamın izahını da bu şekilde açıklamam yanlış olmazdı.

Yasaklanmış hiçbir şeyi ve sonrasında neler yaşanacağını hesaba katmadan, o anı yaşayarak açtım yüreğimi. Görünmeyenden korkanların aksine gördüğüme sevgi besleyerek açtım. Günah çıkarmak için değil, günahın anlamsızlığına inanarak..

Bir avuç külden bir demet gül yaratan bir ermiş yoktu karşımda. Açılıp saçılmalarım böylesi bir büyüye olan inancımdan da değildi. Cennetin tüm güllerine inat, aşkın, tanrısal buyrukları hiçe sayıp saymadığını kanıtlayan ruhla karşılaşmıştım. O gece bir otel odasında uykuya direnen gözlerime rağmen son kez bir bardak su içip sırt üstü uzandığımda, yasaklar ve büyüler arasındaki tercihimin ne olacağını düşünmeden edemedim.

14

Uyandığım sırada, erken saatlerde yağmurla ıslanan şehir kurulanmaya başlamıştı. Sabaha karşı gördüğüm rüyanın parçalarını bir araya getirmeye çalıştım. Siyah taşlarla kaplı tarlanın ortasında iki çeşme görüyordum. Taşların arasından geçerek çeşmelerin yanına varıyorum. Neden iki çeşmeye gereksinim duyulduğunu soruyorum. Muhtemelen suları aynı kaynaktan geliyor deyip anlamsız buluyorum birinin varlığını. İnşa edenlerin bir bildiği vardır deyip bu kadar sorgulayıcı olduğum için kendime kızıyorum. Susamışsın, herhangi birinden doya doya iç diyorum kendi kendime. Öyle de yapıyorum. Sol elimi kullanma alışkanlığımdan olacak, sol tarafımda yer alana dayıyorum ağzımı. İçtikçe içesim geliyor. Susuzluğumu bir türlü gideremiyorum. İkinci çeşmeden akan suyun sesine yönelirken uyanıyorum.

Akşam üstü yenilen tuzlu yemeğin neden olduğu susuzluk sonucuna bağladım rüyayı. Yapılabilecek yorumların gerçekliğe yakınlık derecesinin ne olabileceğini düşündüysem de, yoruma ihtiyacı olmayan rüyalar sınıfına dâhil ettim.

Gönül hoşluğu ile bir kahvaltı salonunda önce soğuk bir bardak su içtim, ardından hayatımın en uzun süreli kahvaltısını yaptım. Cebimde duran sigaraya dokunmadım bile. Bir kaç kitapçıya girip raflarda duran kitaplara göz attım. Günlük iki gazete aldım. Geceden haber verdiğim Vedat ve Nihat’ın şehirde başka tanıdıklarım olabileceğini hesaplayarak nerelere gideceğimi önemsemediklerini biliyordum. Haksız sayılmazlardı. Hiç yaşamadığım bir şehir değildi. Fazla sayıda olmasa da geçmişin hatırına yüzüme açılacak kapıların var olma şansı her zaman mümkündü.

Anıları tazeleme düşüncesiyle aşk dolu günlerin heyecanını yaşadığım yerleri görme isteğimi bir kez daha engelledim. Birkaç gün öncesinde defterleri yaktığım gibi, yolları, sokakları, mekânları yakamayacağıma göre en azından bilincin geride bıraktıklarını tekrar canlandırma olasılığı karşısında tedbirimi alabilirdim. Alışılagelen ruhsal çözümlemelerin dışında kalarak, bilincime çıkması muhtemel olayları susturup iyileşebilineceğinin yolunu seçmiştim. Bastırılmış düşüncelerle boğuşma gibi bir derdim zaten yoktu.

Bir çay ocağında hışırtıyla sayfalarını çevirdiğim gazeteye göz atarken, bir mektubun peşinden gitmekle, anıları saklayan alanlardan uzak durmanın çelişki olup olmadığını sormadım değil. Ne olursa olsun geçmişi diriltme peşinde değildim. Aldığım kararı gözden geçirme düşüncesini kendime saygısızlık olarak değerlendirdim. Saklı kalan duyguları gün yüzüne çıkarmak da değildi düşüncem. Saklı bir yanı kalmamıştı yaşadıklarımın. Uğrunda geçen uykusuz gecelerde gölgemle söyleşirken; “kurtuluş senden uzaklaşmak değildi,” diye kendi kendime yorumladığım bir kaç cümlenin hatırına, izine rastlayamadığım kadını görme arzumu yenemediysem bu yaşanılanları bir kez daha yaşatmak sonucunu doğurmamalıydı.

Biliyordum ki, o yıllarda arkadaşlık, dostluk bağları kurulan insanlardan bazıları bu şehirde yaşamaya devam ediyordu. Bir iki kişi dışında kimse ile görüşmeyişimin nedenlerini sıralamanın önemi yok. Geçmişi yeniden konuşmanın, yâd etmenin yararı olmayacaktı. Her dostluk yaşanılan zamanda değer bulur. Gözleri aldatan büyücünün elinde bütüne dönüşen ip gibi, parçalanmış bağları yeniden birleştiremezdim.

Kimin neler yaptığının, nasıl yaşadığının merakına kapılmak anlamsızdı. Yeni hayatlara katacağımız hiçbir şeyin olmayacağına inanıyorsak, bırakalım herkes yaşadığı ile yaşamaya devam etsin. Uzaklaşmak unutulmaktı.

Unutulmuş olma gerçeğine rağmen üzülmüyordum. Unutulup unutulmadığımı görmek için gelmemiştim. Kazanılmış ve kaybedilmiş yaşamlar arasındaki yerimi çoktan tanımlamıştım. Bir kaç gün sonra geldiğim gibi geri döneceğimin şuuru dışında hiçbir şeyle meşgul olmamalıydım.

Üç beş dakikada son sayfasını çevirdiğim gazeteyi ikinci gazeteyle değiştirip masaya bıraktım. Aynı haberler eş anlamlı sözcüklerle verilmişti. Her iki gazetenin ilk sayfasında bir siyasal parti üst düzey yöneticisinin, “yasak ilişki kurduğu kadınla otel odasında yakalandığının” resmi vardı. Yöneticinin ağzından iki kelimelik bir savunma aktarılmıştı; “oyuna getirildim”

Otuz sekiz sayfalık gazetenin on altıncı sayfasında bir edebiyatçıyla yapılan söyleşiyi de okudum. “Otuz” adını verdiği uzun romanı hakkındaki soruları cevaplandırmıştı.

Hikâyede, gerçekliği sorgulanabilecek bir hayal ülkesinde kaderleriyle baş başa bırakılan insanların yaşamını anlattığını söylüyordu. Yıllar süren umutlu bekleyiş sonrasında hiçbir şeyin değişmediğini ve değişmeyeceğini anlayan bu insanlar, otuz numaralı bir evde toplanıp, isyan etmeyi kararlaştırırlar ve otuz yıl süren isyan, otuz bin insanın hayatını kaybetmesine yol açar. Soru soran kadın, roman kahramanlarının ölüm şeklini ilginç bulduğunu söylerken, yazar “öldürülme” diye düzeltiyordu. Tan ağarırken öldürülüyorlar. Nergis koklarken öldürülüyorlar. Kitap okurken öldürülüyorlar. Sevişirken öldürülüyorlar. Ay ışığında, karda yürürken öldürülüyorlar..

Otuz rakamına gizem yükleyen yazarın cümlelerini okurken, Sedem’in eline geçen mektuptaki “altı” rakamı zihnimde yer etti. İlk okuduğumda dikkatimi çeken bu rakamın mektubun gerçek sırrını barındırabileceği heyecanı ile gazeteyi kapattım. Aradığım şey “altı numaralı ev”in sırrında olabilir miydi? Gazeteleri katladım. Başkaları da okur diye masanın üstüne koyarak dışarı çıktım.

Daracık bir sokağın köşesinde yer alan büfenin önünde durup bir paket sigara aldım. O sırada üç dört metre mesafedeki karşı köşede, köklerinde eski çağlardan kalma bir törenin yer aldığı pazarlığa şahit oldum. Çoklukla gece yapılan bu pazarlık anlaşılan vakit tanımaz olmuştu. Aslında sabah yapılıyor olması aslına daha uygundu. İleriki zamanlarda çoğu eylemin aslına dönmesi gibi bu eylem de ilk yapıldığı şekline dönebilirdi. Şehirde devam eden değişim ve dönüşüm bunun ilk işaretlerini vermeye başlamıştı.

Eylemin gerçekleştiği ilk şehrin ünü, tapınağıyla yayılmıştır. Şehri ziyaret edenlerin ilk uğrak yeri etrafında şaraphane ve birahanelerin bulunduğu tapınaktır. Tamamına yakınının sahibi de kadındır. Bu aynı zamanda kadının özgür olduğunun bir kanıtı olarak da gösterilir. Mülk sahibi olmak özgürlüktür. Pazarda alım satım yapanların büyük kısmı da kadındır. Şaraphanelerin üstünde fahişelik yapılan evler vardır. Şehrin geçmişten gelen yasasına göre her kadın hayatında bir defa tapınağa gitmek ve bir erkeğin gelip kendisiyle yatması için ona gümüş para teklif edinceye kadar avluda beklemek zorundadır. Tanrıçaya adanmış diğer tapınaklarda da kadın ve erkekler fahişe gibi davranırlar. Geriye bir tapınak oğlanıyla dönen adam kendisini tanrıçanın özel nimetine ulaşmış sayar. Ancak erkeklerin hayatlarında bir defa tapınak fahişesi olmaları gerekli değildir. Sadece

kadınlar bu onuru tadarlar. Bu tapınağa girildiğinde her biri farklı boyda, tende, yaşta yüzlerce kadın beklerken görülür. Avluda boydan boya çekilen çizgilerin bir tarafında kadınlar, öte yanda ziyaretçiler sıra halinde dizilirler. Doğudan, batıdan tapınağın havasını solumak için gelirler. Seçim, kadının kucağına atılan gümüş para ile başlar. Kadın erkeğin koluna girer ve tapınağa götürür. Kapısız tahta bölmelerden oluşan odalardan birine girilir. Şehvetin etrafa yayılan kokusunu bastırmak için mangallarda o kadar çok tütsü yakılır ki bu, havayı donuk maviye döndürmekle kalmaz, aynı zamanda kişi, tanrıçaya tapınmada uzun süre kalırsa maviye döner. Bir defaya özgü kutsanan kadının başka zaman aynı erkekle yatması sonsuzluğa kadar lanetlenmesi anlamına gelir.

Sigaramı aldığım sokağın kokusu üzerime sinmeden, Sedem’i görmek üzere minibüse atladım. Yol boyunca düşündüğüm gibi “altı” rakamı ile bir bilgi elde edilmesi halinde Beril’i görebileceğim gerçeğiyle karşılaşacaktım. Bundan heyecan duydum. Minibüsten inip derginin bulunduğu kata çıkarken duyduğum heyecanın nedeni, Sedem’i görmek mi yoksa mektubun “şifresini çözmek” mi olduğuna karar veremedim.

Umduğum gibi mektupta adres varsa, bu adres sayesinde Beril’i gördüğümde tüm hesaplaşmalarımın bitireceğini söylemiştim. Yaşadıklarımın sözü edildiği gibi yazgının mı, yoksa özgürlüğün sonucu mu olduğunu soran sesin haklı olup olmadığını anlayacaktım. Aslında karşıtlık içermelerine rağmen bu sorunun cevabı verilmişti. Dolayısıyla bulacağım cevabın önemi olmayabilirdi. Ancak hangisine karar vereceğimi ilk günden itibaren önemsedim. Söylendiği gibi ya “ilk eylemi” anlamsız bulacaktım ya da “ilk eylemin” süregelen sonuçlarından kaçılmayacağının anlamını bulacaktım.

Dördüncü kata çıktım. Sedem’in masası da Vedat’ın cam bölmeli alanı da boştu. Vedat şehir dışına çıkmıştı. Sedem her an gelebilirdi. “Başına buyruk kadın” dedim kendi kendime. Sonra, nedense hayatına burnumu sokma isteği duyduğumu anlayınca kendimden utandım. Uzun süren bekleyişin ardından çalışanların bakışları arasında tekrar dış kapıya yöneldim.

15

Şehrin az sayıdaki parklarından birinde kısa bir yürüyüş yaptım. Yere düşen sararmış yaprakların arasında hizmet niyetine yapılmış gibi görünse de, yaptıran firma isminin büyük harflerle yazıldığı bankta oturdum. Elindeki süpürgeyle yaprakları toplamayı bitiremeyeceğini düşünen turuncu elbiseli temizlikçi, karşı bankta yüzünü örten şapkasıyla uzanıyordu. Bu işte çalışanları son gördüğümde lacivert elbise giyerlerdi. Anlaşılan bütün gün ve sonraki günlerde de turuncu elbisesi ile mesaisini bu parkta tamamlayacaktı. Temizlikçinin aksine, sabırsızlığım ve bir günü daha boş yere tüketeceğimin sıkıntısı ile uzun süre oturmaya niyetim yoktu.

Hızla parktan çıktım. Son günlerde artan sonuçsuz çabalarıma bir yenisini daha ekledim. Sedem'in pastanede olup olmama ihtimalini hesaba katmadan pastaneye doğru yürüdüm. Yoktu. Geri döndüm. Şehir içi hız limitlerini aşan arabaların geçtiği geniş bir yola saptım. Tarihi bir yıkıntının önünden geçtim. Yıkıntıdan uzaklaşırken fikir değiştirip korunaksız kapısına yöneldim. Kapı boşluğunun yan tarafına asılı sarı levhadan bir saray olduğunu öğrendim. Kalıntılar arasından geçip, çıkabileceğim yükseklikteki bir duvarın üstüne oturdum. Bacaklarımı duvardan sarkıttım. Harabeye dönmüş bu mekânın saray olarak anılmasını ne ile açıklamak gerekirdi? O hâlâ girişindeki sarı levhaya iki farklı dille yazılmış tarihiyle saray olarak anılıyordu. Doğan bebeğin ölünce de aynı isimle anılması gibi, inşa edilirken de, yıkılırken de saraydı. Toprağa karışıp yok olunca da bir zamanlar burada bir saray vardı denileceğinden kuşku duymadım.

Gölgesinde büyüdüğüm kalenin sapasağlam surları belirdi gözümün önünde. Tüm direnişine rağmen bir gün onun da duvarlarının, karşısında yıkıntıya uğrayan kale ya da bu saray gibi döküleceğini hayal ettim. O günlerde yeni bir hayatın içinde olacaktım. Sol yanımı dolduracak kadının bağışlayacağı çocukları omuzlayacaktım. Büyükbabamla olmasa da çocuklarımla o yıkıntıların arasında dolaşacak ve bu günleri anlatacaktım. Büyükbabamın anlattığı hikâyelerin geçtiği yerler harabeye dönmeden, yaşananların heyecanıyla gözlerinin içine bakacaktım.

Rüyasının etkisiyle surları terk eden hükümdar ve "aşk" sözcüğünü inatla kullanmayan şair bu kez benim sesimden yeni bir kuşağa aktarılacaktı.

Karşılıklı iki kalenin arasındaki ovada çadır kuran hükümdar; “hükmetme tanrısal arzudur” düşüncesine sadakatle yüzünü önce doğuya sonra batıya çevirir. Nehirlere, bereketli ovalara hükmetme arzusunu koruyucu dağların zirvesine de taşımak istemektedir. Dağın ve kalenin yenilgi görmemiş hükümdarından, kaderin kana boyanmış yüzüyle tanışmak istemiyorsa beyaz bayrak çekmesini isteyecek denli küstah, aklın gücüyle doğaya hükmedecek denli cesurdur. Ulağı mesajı alır ve dağa çıkar.

Ulak, kan ter içinde vardığı kaleden gelen sese cevap verir. Bereketli toprakların hükümdarından puslu dağların hükümdarına armağanları sunma anıdır. Ten yakan güneşin ışığından ferahlık yayan gölgenin içine girer girmez derin bir nefes alıp verir. Dağın soğuk suyundan doyasıya içer. Yorgunluğun yerini, kalbine giren korku ve heyecan alır. Masmavi nehirlerin kenarında konaklayan hükümdarından sonra, dağın soğuk ve sert hükümdarı ile karşılaşacağı anı bekler. Sabırsızlık içinde bir bekleyiştir ulağınki. Peş peşe açılan kapılardan kalenin kalbine yol yürür. Son kapıdan içeri girdiğinde gözlerin görme yetisinden önce koku duyusu harekete geçer. Tütsüler içinde bembeyaz tüllere dökülen siyah saçların kraliçesi vardır karşısında. Ulağa hayret ve hayranlık içinde boyun eğmek kalmıştır. Şaşkınlık sarhoşluğa dönüşür. Dilin söyleyemeyeceğini gözler söyler. Hediyeler kraliçenin ayakları dibine serilir. Uzayan saatlerin ardından, gücünü dağın koruyuculuğundan alan hükümdar tahtının, karşı kalede olduğunun sırrına ulaşır.

Ulak efendisine geri döner. Hükümdarın, her gün güneş batımından evvel kraliçesine geldiğini ve yine güneşin doğuşu ile hükmetme gücünü gösterdiği kaleye geri döndüğünün bilgisini verir. Bilgi, hükümdar için sırrın açığa çıkmasıdır.

Öte yanda ayaklarının dibindeki tehlikenin farkındadır dağın hükümdarı. Rüyasının etkisiyle zafer kazanmanın yolunu duygularına gem vurmakta görmeye devam eder. Her gün açılan kapıların kilitleri pas tutar. Katlanan özlemine rağmen yine de kraliçesine gitmemekte kararlıdır. Direnişi devam ettikçe kan görmek isteyen hükümdarın, kan görmeden açlık ve susuzluktan kırılacağının hesabını yapar. Savaşmadan kazanılan zaferlerine bir yenisini katmanın heyecanı ile her gün kraliçesiyle güneşin batışını izlediği günlerin hayalini kurar. Uzun süren hayallerin bir gün gerçeği aşan bir güce dönüşeceğinden habersizdir. Batıdan gölgelerin uzadığı vakitlerden birinde

açlığın, susuzluğun düşmanı kırıp geçirdiğinin umuduyla kuşanır. Dağdan aşağı inmiştir.

Hikâyenin bana anlatılan sonu gibi; açlığın saldırgan güdüsü, aşk ihtirasını yenilgiye uğratır demeyi ihmal etmeyecektim. O hükümdar ki, dizginlemek istediği hislerine yenilirken, hayatının en büyük yenilgisine uğramıştı. Sonra şairin başına gelenler.. Şairin hünerli sözcüklerinden aldığım ilhamla şairlere dokunulmaması gerektiğini anlatacaktım.

İki sokak kedisinin çöplerin arasında bulup paylaşamadıkları bir parça ekmeği ön ayakları ile çekiştirirken çıkardıkları ses ile düşüncelerimden uyandım. Duvardan atladım. Sarayın hikâyesinin merakıyla sarı levhada yazılanları okumaya yöneldim. Hangi tarihte, kimin tarafından, ne amaçla yapıldığını belirten beş altı cümlelik bilgi vardı. Sultan, genç karısı için en hünerli mimarına yaptırmıştı. Hikâyelerdeki ince detaylara verdiğim önem ve dört yıllık tarih eğitimini yan yana getirdiğimde bilgiler benim için doyurucu değildi. Geriye kalan duvarlar ve kapladığı alandan çok sayıda odadan meydana geldiğini anlamak mümkün olsa da bir kadın için bu kadar geniş bir sarayın inşasının gerisindeki saklı nedenler açıklanamazdı.

Hükümdarlığın işe yaramadığı şehvet odalarını düşünmekten kurtulup, yürümeye devam ettim. Telefon kulübelerinin bulunduğu otobüs durağında dergiye telefon ettim. Sedem’in hâla gitmediğini öğrendim. Telefona çıkan kadına bunun sıklıkla tekrar eden bir durum olup olmadığını soracaktım ki vazgeçtim. Belki de günlük çalışma saatleri diye bir zaman dilimi onun için geçerli değildi. Sonra Nihat’ı aradım, şehirden her an ayrılabileceğimi söyledim. Görüşme ısrarında bulunmayacağını tahmin edebiliyordum. Hayatımın geri kalan günlerinde kendime iyi bakmam ve huzur içinde kalmam dileğinde bulundu.

Telefonu kapatırken mektubu yanımdan ayırdığım için pişmanlık duydum. O an cebimde olsa içinde halen var olduğundan umut kesmediğim bilgiye ulaşabilir ve şehirde uzayan kalma sürem sona erebilirdi.

Günü bitirmenin yolunu şehir kütüphanesine gitmekte buldum. Harabeye dönmüş saray hakkında detaylı bilgilere ulaşabilirdim. Yanıldım. Bir kaç tarih kitabında aynı cümlelerin tekrarlandığı bilgiler dışında detaylı bir hikâye yoktu. Görevliye doğduğum şehrin ismini vererek ilgili kitap olup

olmadığını sordum. Alfabetik sırayla gözden geçirdiği isimlerin ardından, iki kitap ismine rastlayabildi.

Dilden dile dolaşan hikâyelerin sayfalardaki yerini bulmaya çalıştım. Her iki kitapta da aradıklarımı bulamadım. Ne şairin hikâyesi ne de hükümdarın yenilgisi yazılmıştı. Sayfaların birinde kaderine terk edilmiş kalenin resminin altında sadece gerçek olup olmadığı tartışılan yapılış tarihi vardı. O resmin altında büyükbabamın sesinden şairin hikâyesini anlatan sözcükleri hayal ettim.

Kraliçenin beklediği “aşk” sözcüğünü seslendirmeyen şair, yeni hükümdarın kaleye girişi ile gün yüzü görür. Aşka olan sadakatiyle, aşk sözcüğünü kullanmaktansa ceza görmeyi tercih etmiştir. Dizelerinde aşkın elli değişik ismini kullanmış ancak hiçbir zaman “aşk” dememiştir. Şair, sevgiliyi tüm dostlara tercih edendir. Sevgilinin hatırasıyla kalbi istilaya uğrayanlardandır. Sevgilinin yokluğunda avunmaktan kaçınmıştır. Sevgilinin isteklerini yerine getiren, dizlerinde sükûneti bulanlardan olmuştur. Çünkü o, kalplerinde esrarını koruyanlardan görmüştü kendini. Onlar ki; sevgiliye olan bağlılıklarıyla “aşk”ı hiçbir zaman kullanmadılar dizelerinde. Sevgi kalplerine işledi. Hüzünle karşılaştılar, hüzünlendiler. Kulluk ettiler, kul oldular. Yandılar. Kederden hastalığa tutuldular. Gam yüklendiler. Kalpleri, sevgiliye açılan yolculuklarla yoruldu. Kandırıldılar. Eza ve sıkıntı çektiler. Sevgiliden sıkıntıya gark oldular. Pişmanlık ve acıya bulaştılar. Sarhoşluk kapladı kalplerini. Kalplerini örten gaflete düştüler. Korktular, ürktüler, sararıp titrediler, şiddetle sevgiliye ihtiyaç duydular. Bedenlerine darbeler inmiş gibi hissettiler. Kahroldular, üzüntülerini gizlediler. Haz aldılar. Uykusuz kaldılar. Hasret çektiler. Bir devenin yavrusunu çağırması gibi ses çıkardılar. Boyun eğip yalvardılar. Yokluğa yürüdüler. Şevkten yandılar. Parçalandılar. Sınandılar. Ceninin anne kanında örtünmesi, gecenin gündüzü örtmesi gibi sevgilinin varlığıyla akıllarını örttüler. Delirdiler. Köleleştirildiler. Ortaklık kabul etmediler. Sadakat gösterdiler. Bütünleştiler. Kendilerinden geçtiler. Susuz kaldılar, aç kaldılar, uykusuz kaldılar yine de “ah aşk” demediler.

Aşkın tüm hallerine olan saygıyla şair, karanlık hücreden çıkar çıkmaz yollara düşer.

Kütüphaneden çıkıp yanı başındaki müzeye geçtim. Kitaplarda yazılmayanların müzede bulunma şansı yoktu, yine de saraydan geriye

kalan altınlar, mücevherler olabilir düşüncesiyle gezmeye başladım. Saray ile ilgili hayal kırıklığı yaşadım ama birçok kalıntıdan geriye kalan çanak çömlekler, yazıtlar, silahlar, gümüş paralar, mücevherler, el yazması kitaplar, cam bölmelerin ardında eskiden yeniye doğru tarihleriyle sıralanmışlardı. O güne kadar geçmişten geriye kalan nesnelerin bu işle ilgili ehil çalışma yapanlar tarafından gün yüzüne çıkarıldığını bilirdim. Lâkin birçok altının, gümüş paranın, derlemenin altında şu ifade yer alıyordu; “Bir köylü tarafından tesadüf sonucu bulunmuştur” Tarihini tesadüflerle öğrenen bir şehirde sevdiğim kadını tesadüf sonucu bulursam çok mu olur demekten kendimi alamadım. Gezimi bitirip dışarı çıktım.

Vedat şehir dışında olduğuna göre o gece için de konaklayacak bir yer bulmalıydım. Işıl ışıl yanan vitrinlerin önünden geçtim. Üstümdeki elbiselerden kurtulma isteği uyandı içimde. Önüme çıkan ilk hazır giyimcinin kapısından içeri girdim. İkinci olarak bir otelin karşısında yer alan berberi selamladım. İçi kocaman aynalarla kaplı dükkânda berberin makasından çıkan sese bıraktım kendimi.

16

Yeni güne uyanırken, geliş amacımın dışında zaman geçirmeye başladığım sonucuna vardım. Her yeni güne beynimdeki soruların cevabını bulurum umuduyla uyanmama rağmen, gün sonunda ne o umudun ne de isteğin gerçekleşmesi ile karşılaştım. Söylendiği gibi “güne nasıl başlarsanız öyle biter” önermesi safsata olmaktan öte bir anlam taşımıyordu. Düşünceler ile koşulların birbirleriyle uyumu masal dünyasından çıkma bir oyundu. Bir aldatmaca, bir avuntuydu. Balık avlama niyetiyle evden çıkarken sokağın başında birbirini boğazlayan iki serserinin kavgası ortasına düşme olasılığı her zaman vardır. O gün, suyun yüzüne güle oynaya çıkan balıkları seyretmek yerine, bu olayın tanığı olarak soğuk bir sandalyede beklemek zorunda kalınabilirdi. Güzeli düşünmek güzele kavuşmak sonucunu doğurur demek zırvalıktı. Ölümü düşünmek, ölüme yakın durmaktır demek zırvalıktı. Gerçeğin bize bakan yüzü ile bizim ona baktığımız yüz örtüşmeyebiliyordu.

Ne zaman yolunda gitmeyen bir gün yaşasam bu gerçeği görür ve kabul ederdim. Bu yol beni zırvalık dediğim düşüncelerden daha çok rahatlatırdı. Beşinci günümde de öyle yaptım.

Baş gösteren hoşnutsuzluğuma rağmen geldiğim gibi geri dönmenin çözüm olmayacağının farkındaydım. Yüz çevirmek, terk etmek, buğzetmek çare olmayacaktı. Özlem ve arzulardan bu ruh haliyle vazgeçmek sorun üretmek dışında işe yaramazdı. Söz verdiğim içsel dönüşümün yolu bu değildi. Böyle bir yol istek ve arzuların farkına varıp onları etkisizleştirme yolu olmayacak, aksine zararlı sonuçlar doğuran bir baskıya yol açacaktı. Amacım baskı altına almak değil onları eritme yoluna gitmekti. Öğrendiğim yol yordam buydu. Eyleme devam edip emeli terk etme yoluydu bu yol.

Telaşlı bir arayışın içine düşmenin, katlanılması gereken yerde katlanmayı bilmemenin; zehirlenmiş ruhu daha da zehirleyeceğini unutmamam istenmişti. Yıllarca beni zehirleyen derdin, elemin panzehirinden alıkoyacak nedenlerden uzak durmalıydım. Çıkış kapısı bir şekilde açılıncaya kadar ya sabredecek ya da beklemenin yarattığı huzursuzlukla geberip gidecektim.

Şikâyetlerimi dindirdim. Dayanma ve tahammül etme gücünü elden bırakmama kararı ile ne kadar bekleyeceksem beklerim diyebildim.

Erimeye başlayan tutkuları bir kızgınlık anı ile dondurmanın yararı olmayacaktı. Aşırıya kaçan coşkunluk gibi, bitkinliğe kapılmak da sorunların üstesinden gelme şansımı zayıflatacaktı.

Model yaratma yoluyla kendi kendimi kandıracak değildim. Başkası coşkuya kapılıp, coşku içinde hayat sürebiliyorsa ben de sürebilirim mantığı aldatmaca olacaktı. Zihinsel ve fiziksel faaliyetlerle sınırlanan bu yol, sanıldığı gibi zorlukları ortadan kaldırmayacak, geçici bir süreliğine uzaklaştıracaktı. Geçici coşkunluk ve sevecenlik yaratarak hayatı anlamlı kılma yolu, ruhbilimcilerin dahi fazla itibar etmediği bir yol iken, bu yolu önerenlerin insanı basit bir varlığa dönüştürdüklerinden şüphem yoktu. Tutkularımın başladığı ilk günden beri işittiğim bu yolu seçmiş olsam ne hayatım değişecek ne de sanıldığı gibi ruhum şifasını bulacaktı. İnanç geliştirmeyi dahi sıradan bir düşünüş biçimine sokan bu anlayışların, “taklit edin, mutlu olursunuz” söyleminin saçmalığı gün gibi ortadaydı.

İnsanın, evrenin karmaşık yapısını anlama gücü, kendisini anlama gücünden fazlayken, yaşamın anlamı sorusunun cevabı kozmik evrendeki yıldızların oluşumu bilgisinden çok daha güç iken, model yaratmalarla bu karmaşıklığın altından kalkılamazdı.

Felçli birinin mutlu aşkı bulma gücü varsa neden sizin de olmasın? Tekerlekli sandalyede yaşayan biri servet sahibi olabiliyorsa siz neden olamıyorsunuz? Hayatında defalarca kaza geçirmiş, eşini, çocuğunu kaybetmiş biri mutlu bir hayata başlayabiliyorsa siz neden başlayamıyorsunuz? Aynısını elde etmek istiyorsanız, sonuçları üretebilmek için onların beyinlerini ve vücutlarını nasıl kullandıklarını öğrenerek eyleme geçin. Daha iyi bir dost, daha zengin bir insan, daha iyi bir anne veya baba, daha iyi bir iş insanı olmak istiyorsanız mükemmeli gerçekleştiren modelleri bulmanız yeterlidir diye bağıranların, sözcüklerin büyüsüyle karşısındakileri kandırdıklarını söylemek zorundaydım.

Bir köpeğin davranışlarını değiştirme biçimiyle insan davranışlarının da geliştirilebileceğine dair düşünceye ya da temelsiz inançlarla mükemmelliği kopyalama yöntemine başvurmam söz konusu olamazdı. Kahramanların hayatlarından ders çıkarıp, onlar gibi olunabileceğini düşünmek gerçeğe aykırıydı.

Özlü sözlerle hayranlığa kapılmanın yolunu açan bu düşüncelerin, insanı değil iyileştirmek, küçülteceğine inanma taraftarıydım. “Mutluluğu seçersek mutlu, mutsuzluğu seçersek mutsuz oluruz,” gibi saçmalıkların seçme özgürlüğü hakkında ne bildiklerini merak etmemem saflık olurdu. Nadir ve olağanüstü görünenlere hayranlık duyulduğunu çok iyi bilen bu insanlar, bu özlü sözlerin barındırdığı anlamlardan hareketle, hayranlık yaratan bir duygunun tuzağını yaratıyorlardı. Sözler bilinen ya da bilinmeyenlerden farklı olduğu için bu şekilde görünürdü. Bu fark sebebiyle ona olağanüstü adını vermek gerekiyordu. Bunun temelini aslında bir parça da bilgisizlik oluşturuyordu. Gereğinden fazla hayranlık duyulan, pek az itibara layık ya da hiç itibar hak etmeyenler karşısında hayretler içinde olmak kişiyi akıl dışı yollara sürüklerdi. O halde aşırı hayranlığa düşmekten korunmak için kendimizi hoşlukla gördüğümüz sözleri gözden geçirmeye alıştırmaktan başka çare yoktur. Hayranlık yaratma sanatıyla eyleme geçmeyi öneren düşüncenin, bilgiyi önemsemeyen tavrına itibar edemezdim.

Nasıl kontrollü olunacağı, yaşamdan nasıl daha çok tat alınacağı, durum ve eylemlerin nasıl değiştirileceği formülleri sıralanırken, ruhbilimcilerin sağaltımlarını dahi karmaşık bulan bu düşüncelerin basitliği karşısında ne diyebilirdim? Zihnin karmaşıklığını çilingirin açtığı basit mekanik kilit yapısına benzeten bu anlayıştan ne bekleyebilirdim? Taklitle kusursuzluğa ulaşılabileceği umudunu yayanların önerilerini üzerimde denemeye niyetim yoktu.

Şehrin karmaşık, sıkışık, bunaltıcı yaşamının acılarından basit yollarla kurtulma, başarı yolları gösterme yöntemleriyle insanlar, aldatılmanın hafifliğine kapılıyordu. Beyinlerini uyuşturan bu düşünceler aslında yeni de sayılmazdı. Tanrısal mesajların ellerinde olduğunu söyleyen nice büyücünün bir zamanlar yaptığını yapıyorlardı. Tanrısal mesajları ilkel bulanlar ise yeni kuramlarla insan beyninin derinliklerindeki karmaşayı keşfetmeye başlamışlardı. Sonrasında her iki durumu hissettirmeden buluşturanlar ortaya çıkmıştı: “İnançlarınızla içinizdeki dev gücün farkına varın ve tüm acılarınızdan kurtulun. Bunu başaranları görün. Onlar yapıyorsa siz de yapabilirsiniz.”

İşaret ettikleri duyguların hiçbirini taşımadığımın iddiasındayken, basmakalıp sözler ya da model yaratma yollarıyla nasıl huzura

kavuşabilirdim? Mükemmelliğin tanrısal niteleme olduğunu unutan bu düşünceler "mükemmelliğe ulaşın" çağrılarıyla mükemmelliği kirletiyorlardı.

Ruhuma hükmetmiş kadını basit yöntemler ve kişiliksiz sözcüklerle unutmam söz konusu olamazdı.

Tanrısal niteliği, tanrıya karşı uyanan bir dürtü ile elde etme çabasındaki erkeğin, kadın karşısındaki durumunu köpeğe öğretilen davranış değişikliği ile değiştirmeye kalkışmak aptallıktı.

Varlığıyla huzura kavuştuğum, yokluğunda acı çektiğim kadın, yaşadıklarımın merkezindeyken, başkasının hayatına hayranlık duyarak yönümü bulamazdım. Böylesi bir çaba, sözlerine bilgelik pınarının kaynaklık ettiği insanların kılavuzluğuna saygısızlık olurdu.

Ne hayatı, ne insanı, ne de kadının yaşamdaki önem ve vazgeçilemezliğini bu türden telkinlerle kavramamın en ufak bir olasılığı yoktu. Kadının yaşamdaki sırrı bu şekilde anlaşılamazdı.

Sırrın nerede ve ne zaman çözüleceğinin işaretlerini göstermeye çalışan kapıdan ayrıldıktan sonra ne ile yüzleşirsem yüzleşeyim, olayların kaynağındaki gücü görmeden hiçbir yol ve yöntemin yarar sağlamayacağı gerçeği ile karşı karşıyaydım. Bu düşünceyi ilk günden beri unutmamamın asıl koşul olduğunu bilerek özlü sözlerden çok, mektuptaki sözcüklerin izinden gitmem gerekirdi. Fakat zorlu bir iz sürme yüzünden öfke ve kızgınlıklarıma yenik düşmemek için bir an önce mektuptan aldığım ilk işaretin anlamını çözmeye çalışmam gerekirken mektuptan uzaklaşmıştım. Sedem'e ulaşamamanın doğurduğu sıkıntıyla, çoğu insanın kurtuluş ümidiyle kapıldığı yol ve yöntemleri ben saçmalık olarak niteliyordum.

İlk iş, Sedem'i bulmalıydım. Bu istek mektup için mi yoksa Sedem'i görmek için miydi onu da bilmiyordum. Her iki halde yalnız geçen her dakika beni umutlarımdan uzaklaştıracaktı.

Bir kadını bulma umuduna, bir kadına rastlama hissinin katılmasının iyiye işaret olmasını diledim.

Aradığım kadını bulmanın anahtarının, rastladığım kadında olması ilginç olacaktı.

17

Yürüyerek gidebileceğim mesafeyi göze alamayarak minibüs durağına gittim. Ayakta sabırsızlıkla minibüs bekleyenlerin arasından geçip boş duran taburelerden birine oturdum. Sonbaharın ikircikli havasıyla uçuşan tozlardan gözkapaklarımı sıklıkla kapatmak zorunda kalıyordum. Güneş kâh bir bulutun arkasına sığınıyor kâh utangaç, bakire bir kız gibi yüzünü gösteriyordu. O kızlardan şehirde yaşayan var mıydı bilmiyorum ama birileri tarafından gözetlenir korkusuyla perdelerin arkasına gizlenerek sevgilisine kendisini bir gösteren, bir arkaya sinen âşık utangaç kızlara benzettiğim güneşin halinden memnun değildim.

Minibüs geldi, sıra düzeniyle durakta bekleyenlerin bir kısmı uygun buldukları yerlere oturdular, bir kısmı da ayakta kaldı. Onların arasında ben de vardım. Kapının zor da olsa kapanmasıyla minibüs hareket etti. Karşılıklı açık duran küçük camlardan içerdeki nefesler dışarı atılırken yolu tamamladım.

Sedem'in işyerinde olacağı düşüncesi sayesinde sabahtan başlayan sıkıntı yerini bolluğa bırakmıştı. Bir kez daha gözlerinin derinliklerinde olacağımın hayaliydi bolluğu yaratan. Mektuptan çok onunla yan yana geleceğim düşüncesine kapılışım yüzünden iki sorunun cevabını bulmam gerekecekti. Birincisi, kapıldığım düşünceler yüzünden sadakatsizlikle suçlanabilir miydim? İkincisi, yaşayıp yaşamadığını henüz öğrenemediğim birine karşı sadakatten söz etmeyi ne ile açıklayacaktım?

Yedi yıl sonrasında ulaşılan düşünceler ne olursa olsun, ortada heba edilmeyle yüz yüze gelen bir yaşam vardı. Nedamet duymanın anlamsızlığına varmışken, hiçbir surette hayıflanmadığımı söylemem doğru olmazdı. Gençlik ve yaşlılık sınırlarının arasına düştüğümü inkâr edecek değildim. Gençliğin arzuları bir süre sonra yaşlılıkta alışkanlığa dönüşecekti. O zaman hayatı toptan yok eden, telafisi, geri dönüşü olmayan, kurtuluş imkânı hepten yok olan bir hayatın içine girecektim. Gençliğin arzularından, yaşlılığın alışkanlığına uzanan esaret ile sınırlı bir hayat...

"Bir hayatı bir kadın için heba etmenin açıklaması olabilir mi?" bu soruya kararlılıkla vereceğim cevap her şeyin anahtarı olacaktı. Tüm duygusal

aşırılıklarıma rağmen, soruyu soranları ilk günkü gibi yadırgayıp yadırgamayacağımı bilmem lazımdı. Aynı soruyu Sedem'den duymuş olsam ne cevap verirdim. Katlı binaya vardığımda beynimi meşgul eden düşüncelerden arınma isteğiyle, gri bulutların perdelemeye devam ettiği güneşin altında bir kaç dakika bekledikten sonra, camdan yapılma döner kapıdan içeri girdim.

Kata çıktığımda gözlerim önce Sedem'i, ardından Vedat'ı aradı. Vedat'ın cam bölmesi dünkü gibi boştu. Sedem dünyadan bağını koparmışçasına masasına gömülmüştü. Masasına iki adım kala birinin yaklaştığı hissi ile başını kaldırır kaldırmaz göz göze geldik. Şaşırmış mıydı sevinmiş miydi bilmiyorum. Gözlerinden bir anlam çıkarma fırsatım olmadı.

Elindeki işleri zaman zaman evinde gözden geçirdiğini, Vedat'tan sabah işyerine geldiğinde haberdar olduğunu ve bir iki gün daha şehir dışında kalacağını söyledi. Beni merak edip etmediğine dair bir tek sözcük kullanmadı. Konuşurken önünde duran kâğıtlarla uğraşması nedeniyle de bir an önce kalkma isteği duydum. Sessiz kalışımı onaylarmış gibi konuşmayınca masasının önünde duran sehpanın üzerindeki dergiye göz attım. Çay ikramı isteğini nezaketle geri çevirirken söz arasında mektubun akıbetini sordum. Masanın gözünü açtı ve dörde katlanmış mektubu uzattı. Tüm uğraşılarına rağmen anlamlı hiçbir isimle karşılaşmadığını, daha önce de söylediği gibi bir kaç cümledeki rakamların dikkat çekici olduğunu söyledi. “Altı numaralı ev” gibi mi?” diye sorduğumda cevabı “evet” oldu. Bunun ne anlama geldiği konusunda fikir edinememişti.

Mektubu cebime koydum. Kalkmak için izin isterken, masasının gözünden bu kez bir anahtar çıkardı. Vedat'ın, bana verilmek üzere bırakmış olduğunu söyledi. Anahtarı bir günlük gecikmeyle de olsa alıp cebime koydum. Umduğumun dışında bir karşılaşma olmuştu. Akşam üzeri iş çıkışında bir araya gelme teklifine yine de hayır diyemedim. Belirlenen saatte geleceğimi söyleyip ayrıldım.

Sevgi ile karşılayacak çok sayıda insanın olabileceği yerde neden kendimi bir iki insanla sınırlandırıyor, kimseyle görüşmüyordum? Beni kahkahaların atıldığı bir masadan alıkoyan neydi? Yirmi dakika öncesine kadar güneşin kararsızlığına kızarken, ruhuma kök salan karanlığa küfür savurmak daha doğru olacaktı. Ancak işe yaramaz küfürler savurmak yerine boş duran midemi doyurma eyleminde bulunmayı uygun gördüm.

Yemek gelmeden önce bir bardak su eşliğinde mektubu bir kez daha okudum. Kutsal metinlerden yapılan alıntıların gerisindeki amaç ile Sedem'in sözünü ettiği rakamlar arasında ne türden bir bağ kurulabileceğinin hesabıyla ikinci sayfadaki paragrafları düşüne düşüne defalarca okudum.

Sorgulanmayan cümlelerden yapılan alıntıların nedenini bulmaya çalıştım. Yaşadıklarıma dair bir sonuç geliştirme şansım olup olmayacağının ipuçlarını yakalamam istendiği izlenimini edindim. Hatta bu sayede birçok sorunun ne denli anlamsız olduğunu anlamam isteniyordu adeta. Masal kahramanlarından, kutsal metinler ve doğanın göz kamaştıran renklerinden payımıza düşeni alıp, hayatımızı anlamlandırma gerçekliği karşında yapmam gerekenin ne olduğuyla karşı karşıya kaldım. Bu karşılaşma hayatı anlamlı kılma istek ve arayışlarımın beyhudeliğini doğursa da mektupta hayatı anlamlı kılmanın sırrını değil, Beril'in bulunduğu evi bulma çabasındayken mektubun yazılış gayesinden yepyeni çıkarımlara ulaşıyordum. O güne değin yaşamdan haz almaktan uzaklaştırdığına inandığım sözlerin, arayışımın tüm kapılarını kapattığını düşününce nasıl bir felaket yaşayacaktım? Doğduğum evin avlusunda hatıraları yok etme ateşini yaktığım günün ardındaki tüm çabalarım boşuna mı olacaktı?

Gülümsemesi ve bakışlarından akan güzelliğiyle sıradan konuları konuşulabildiğim kadar beynin karanlık dehlizlerinde yol almanın da mümkün olduğunu gösteren Sedem de yoktu yanımda. Kiminle konuşabilirdim? Duygularına gem vuramayan hükümdarın yenilgisinden çıkardığım derslerin de, şairin aşka atfettiği gizemin de yararı olmayacaktı.

Karanlığın içinde yanması muhtemel en zayıf ışığın dahi yararı olabileceğinin doğruluğuna inanmaktan başka çare göremiyordum. Kutsal metinlerde saklı mesajların sanıldığı gibi yakıcı olmadığının bilincine varmalıydım.

Mektupta "İlk Eylem"in yaşadıklarımla ilgisini görmemi isteyen cümleleri takip ettim. Bu sorunun cevabını verebilecek donanıma sahip olduğum söylenemezdi. Ahşap bir masanın başında yalnızken, beni bilgilendirecek birilerinin olmama şansızlığıyla kendi düşüncelerimi kendimle paylaşmanın dışında bir şey gelmiyordu elimden.

İlk insanla başlayan her duygu gibi, aşkın da o gün başladığının hikâyesini, anlatanlardan duymuştum. Sürgünlüklerin, kovulmaların temelinde hep o duygu vardı. Cennetten kovulmayı göze alanın mirasçısı olmanın dışında, yeni yaşamların aşka katkısı olamazdı. O günden beri hep kaybedilen bir cennetin peşinden gidilmişti.

Türlü meyvelerin, üzüm kiraz bahçelerinin, muz salkımlarının, dizilmiş yastıkların, tahtların, pınarların, hurma, nar bahçelerinin, fışkıran şadırvanların, eş olarak sunulan, aynı yaşta saflık ve beyazlıktan birer yakut ve mercan gibi iri gözlü, inci misali tomurcuk sineli hurilerin yer aldığı, hiç bir zahmetin olmadığı, korkunun, endişenin telaşın yok olduğu, el değmemiş şarabın tadına varıldığı mekândan hangi akıllı bir tek yasaklanmış meyve yüzünden atılmak isterdi? Yasağı yok sayıp meyveyi koparmak hangi mantıkla açıklanabilirdi? Soruların cevabında akıl ve mantığın uzanamayacağı alan ne olursa olsun, hikâyenin merkezinde yasağın delinmesi vardı. Meyve bir şekilde koparılmıştı. Büyük bedel ödeneceğinin kavranıp kavranmamasının hiçbir anlamı yoktu.

Acıkmayan, açıkta kalmayan, susamayan, güneşin altında kavrulmayan bir bedeni kandıran güç ne olabilir? Neden sonsuzluk ağacı olduğuna inandırıldığı ve tasavvur bile edemeyeceği bir saltanata kavuşma dürtüsüyle hareket edilmişti?

“Yenik düştü ve sürgüne gönderildi” Yanı başındaki kadın için bu gösteriye girmeye gerek var mıydı? Koparmayı bir güç, bir akılcı davranış olarak görmenin ardından utanmış, yenik düşmüş olma sonucuna varmıştı.

Bu davranışın temelinde aşk mı vardı? Ki varsa o zaman aşk iradenin zayıflığı, istek ve arzular karşısında köleleşmenin kanıtı değil miydi? Bir yanda tanrısal buyruk, öte yanda kadından gelen istek. Tercihini neden kadından yana koydu?

İsteğin sahibi kadın olmasaydı yine de bu dürtü ile fısıldayan sesin sahibi tarafından kandırıldığının farkına varmayacak mıydı diye soruyordum. Bu soruyu takiben, aradığım kadın olmasaydı, yaşamım, yüzüme vurulduğu gibi menfur bir hal almayacak mıydı sorusu geliyordu aklıma.

“Bütün isimlerin öğretildiği yaşam”da, her şeyden haberdar edilenin, yasağın ne anlama geldiğini bilmemesi için hiçbir sebep göremiyordum.

Sonsuzluk adına, ölümsüzlük adına ihlâl edilen ilk yasağın gerisinde, yaratılmış varlığın, yaratana karşı güç gösterisinde bulunması gibi bir tanrılaşma isteğini de hesaba katıyordum. Onu buna iten sebebin, yanı başında bulunan bir kadın olduğunu görmek şaşırtıcı olmamalıydı. Kendisini kanıtlayabileceği bir tek varlık vardı; kadın.

Bilmez miydi; yaratıcı ona her şeyi zahmetsiz sunduğunda hiçbir beklenti içinde değildi. Ama yaratıcı katışıksız, saf, riayetkâr bir özellikle yaratmıyordu. Suçu, yasağı, gösterişi, ihtirası, yanlışı, kötüyü.. de katmıştı bildiklerinin arasına.

Bilinenler kullanılmıştı. İyinin, güzelin, merhametin, doğrunun, baş eğmenin, sevmenin tek başına var olmadığı yaşamın sahibi tüm bunların karşıt eyleminde bulunacağının ilk adımını atmıştı. Sürgünlüğe yalnız çıkmaması onun için en büyük ödüldü. Ortada sürgünlük bir durum varsa bu ancak kadının olmadığı zamandı. Birlikte olmak kendi cennetlerini var etmekti.

Yazılanlar, yazılanlardan çıkarılan sonuçlar, yapılan yorumlar, Beril'i bulunca cennetime kavuşup kavuşmayacağım sorusuyla yüz yüze getirmişti beni. Hesaba katmadığım düşüncelerle daha fazla boğuşmadan onu bir an önce bulmaktan başka hiçbir seçeneğim yoktu. Sıkıntı ve sabırsızlığa tahammül edemeyeceğimi çok iyi biliyordum.

Biten bir hikâyeyi yeniden başlatmanın boş bir umudun ötesinde anlam taşımadığını bilerek, yaşadıklarımı sadece akla vurmaya çalıştığımı itiraf etmeliyim. Tüm bunları düşündüren mektubun alıntıladığı cümlelerden çıkardığım sonuçlar belki de gerçeğin dışındaydı.

18

Mektupta saklı olduğuna inandığım adresi bulmayı bir kenara itip, cümleleri yorumlamamın haklı gerekçeleri olsa da önceliğin bunda olmadığı açıktı. Önümde duran bir kâğıt parçası değil, adeta Beril’in kendisiymiş gibi algılayarak fikirler üretiyordum. Cümlelerine atfettiğim önem kendisine atfediliyordu. Üzerimdeki etkisi, düşüncelerimdeki coşkunluğu sağlayan araç oluyordu. Büyüsel bir etkinin devamı olduğunu söyleyebilir miydim, onu bilmiyorum.

Defalarca okuyup, bir iz, bir işaret bulamamaktan doğan umutsuzluğu belki de bu şekilde gideriyordum. Göz kırpan sözcüklerin aslında hiçbir zaman yazılmadığını düşünmek daha uygun düşebilirdi. Mektup, geçmişe duyulan vefayla ömrünün son saatlerini geçirme ihtiyacından da kaynaklanmış olabilirdi. Mektubu okur okumaz bir davetin var olduğu evhamıyla yola çıkmıştım. Düşün gerçeği öncelediği hal bu olsa gerek. Görülmesi gereken değil, görmek istediğimin kuruntusundan başka bir şey değildi bu.

Açılıp katlanmaktan neredeyse parçalanmaya başlayan iki sayfalık mektubun etkisi ve yarattığı izlenim her defasında farklı sonuçlarla karşılaşacağımı düşündürtüyordu. Fakat sonuç ne olursa olsun, şehirden hangi koşullar ve duygular içinde ayrılırsam ayrılayım mektup, anlamından bir şey kaybetmeyecekti.

Bir adresi işaret etmekten çok, peşinden gitmeyerek kaçma eylemimi sorgulamaya iten cümleleri neden onca okumadan sonra keşfettiğimi anlamaya çalışıyordum. Söylendiği gibi peşinden gitmiş olmak tutkularımın sadakati için doğru yol mu olacaktı? Nihayetinde herkes böyle mi yapmıştı. Oysa peşinden gitmemek, yalvarmamak, tutkuların samimiyetsizliğinden değildi. Öfke ve tiksinti halleriyle de hiçbir yakınlığım yoktu.

Eylemim nasıl sorgulanırsa sorgulansın, kendimi kadından nefret edenlerden göremezdim. Dünyadan el etek çekenlerin arasında, kadını “şeytan” çehresinde görenlerin sınıfında yer alamazdım. Onlar ki; dünyaya yüz çevirme düşünceleri üzerinden, kadını nasıl nitelediklerini de gösteriyorlardı. Bazen umacı, bazen ihanet eden, baştan çıkaran bir fahişe ya da aklı çelen, gönlü ihtiraslarla boğan bir ağ olarak gördükleri dünya,

görünüş itibariyle süslü, işveli, alımlı bir geline benziyordu. Üzerindeki incecik örtü kaldırıldığı zaman yüzü buruşuk, kazma dişli ve patlak gözlü bir kocakarıdan farkı olamazdı. Ne korkunç ve tiksinti duyulacak şeylerdi bunlar. Kaçışımın bunlarla ortak yanı olamazdı.

Dünyadan yüz çevirme ile kadından yüz çevirme arasındaki benzerliği gösterenlerin hikâyelerini duydukça, kendi hikâyemin bunların sınırı dışında kaldığı rahatlığına kavuşmuştum. Kadın ve erkek aynı yatakta otuz yıl geçirirler. Erkeğin ölümü ardından yaygın bir söylenti çıkar. Kadın hala yatağa girmeden önceki hal üzerindedir. Aşk evliliği yaptığını söyleyen buruşuk yüzlü ihtiyarın hikâyesi daha da vahimdi. İlk gece bir araya gelince bu saadeti sunan tanrıya şükretmek için o geceyi ibadetle geçirirler. Ertesi akşam da aynı şey yapılır. Altmış yıl böylece ilişkiye girmeden geçer. Şeyhinin kızıyla evlenip, şeyhe olan saygısı nedeniyle on sekiz yıl girilemeyen bir ilişkiye şüpheyle bakanlar, hikâyeyi kahramanın sesinden duyduklarında susmak zorunda kalmışlardı.

Kalın taş duvarların arasında yaşam sürmek isteyenlerin eylemlerini duymayan kalmamıştı. Onlardan söz etmeye gerek bile yoktu. Onlar için cennette de yeryüzünde de karmaşanın, kardeş kanı dökülmesinin yegâne sebebi kadındı. O halde kadından kaçmak gerekirdi. Kadından kaçılmadığı sürece hayatın yaşanabilirliği mümkün olamazdı. Ağdan kurtulmanın yolu kokunun geldiği tarafın aksine yürümekten geçiyordu.

Katillerin, hırsızların, tecavüzcülerin, şehirde yaşayan azılı suçluların hiçbiri, işlediği suçu üstlenmez. Bir şekilde kendisi dışında birilerini dâhil eder suçuna. Eylemini üstlenme cesareti göstermekten çok, eylemini yaratan nedenleri sıralar. Suçsuzdur. Suça iten vardır. Cennetini kaybeden erkeğin, suçu kadına yöneltmesi ve aynı eylemde kendisinin de bulunduğunu göz ardı eden açıklaması ile çay içtiğim sırada şehrin başka bir köşesinde suç işleyip yakalananların suçu üstlenmemesi arasında hiçbir fark yoktu. İlk günkü savunma devam ediyordu.

Öte yandan bir şeyin tasarımı o şeyi tek olmaktan çıkarır ve çift haline dönüştürür deniliyordu. Buna göre tasarım ile aslı arasında özdeşlik olamazdı. Aksine fark vardı. Bu yüzden “tanrısal suret” adını alan varlık, yaratıcısının vücudunu çift hale getirdiği gibi sureti olan kadın da onu çift hale getirmişti. Kadın erkeğin aynası olmuştu. Erkek kendini aynasında bulur ve görürdü. Onun için erkeğin kadını sevmesi aynı zamanda kendisini

sevmesi anlamına geliyordu. Erkek bütün, kadın parçaydı. Bütün, parçasını daima sever, esirger, ona özlem duyar. Parça da bütünü sever, ona kavuşmak ister. Kadın erkekten geldiğine göre erkeğe dönme ve ona kavuşma özlemi içindedir. Parça ve bütün arasındaki bu sıkı ilişki “her dişide bir erkeklik, her erkekte bir dişilik” sonucunu doğuruyordu.

Hayatımı şekillendirecek gücün bu anlatımlar olmadığını kavrayacak durgunluğa ulaşmışken, yanılgı içeren anlatımlarla bir kez daha zaman kaybediyordum. Zaman ilerledikçe, kaçmak ile peşinden gitmek eylemleri arasındaki anlamsız karşıtlığın içinde kaybolup, Beril’in gittiği gün içine düştüğüm duruma düşme tehlikesiyle baş başa kalacağımdan korkuyordum.

Değil yedi yıl, son nefesin verileceği ana kadar tutkular varlığını koruyacaktı. Sanıldığı gibi ayrı kalmanın ya da yan yanayken tensel arzuları yok etmenin ihtimali olamazdı. Aynı yastıkta geçen yıllar boyunca sevginin dürttüğü şehvet ateşini yakmadan durmak mümkün değildi. Öte yandan, “yeşil vadi”den kaçışın sebebi eyleme sapanların eylemlerine bir parça onay verenlerin bütün-parça arasında kurdukları ilişkinin sapkınlığa yol açtığını görüyordum.

İki seçenek koydum önüme; ya beynine hükmeden rüyanın etkisiyle tutkularını geçici bir zaman dizginleyemeyen hükümdarın akıbetine benzer bir akıbet yaşayıp, hayatı topyekûn kaybedecektim ya da aşkın sırrına inanan şair gibi, sabırla güneşin doğacağı anı görebileceğimin umudunu taşımaya devam edecektim.

Zihnimi meşgul eden soruların ortasında içsel dönüşümümde kılavuzluk eden insanın ve büyükbabamın düşüncelerini bir araya getirdiğimde çelişkiler yumağından yine de kurtulamıyordum. Karşıtlık içeren düşüncelerden hangisine sahip olduğum konusunda ilk kez ciddi bir soru soruyordum. Bu sorunun cevabı tüm eylemlerimin açığa çıkması anlamına gelecekti. Yeniden görmenin, kurtuluşa ermenin anahtarı olmayacağını Beril mektubuyla önüme koymuş ancak görememiştim. Belki de mektubu elime aldığım gün cümleleri sorgulamış olsam, doğduğum şehirden çıkmama gerek kalmayacaktı. Çıkışıma hayıflanmalı mıydım yoksa Sedem ile karşılaşmış olmaktan dolayı sevinmeli miydim?

Sedem hakkında ne biliyordum? Hakkımda merak ettiklerini açık yüreklilikle bir sırdaşa anlatır gibi anlatmıştım. İyi bir dinleyici, özgüven,

anlatım gücü ve kavrayış sahibi olduğuna ilişkin tüm yakıştırmaları yapmıştım. Bir insan hakkında bu kadar erken yargıya varmanın doğru ya da yanlışlığını sorma gereğini duymuyordum. Zekâsı hakkında edindiğim düşüncelerin hayranlık derecesinde olduğunu itiraf etmeliyim.

Gün ortasında umulanın dışında gerçekleşen karşılaşmanın ardından kendisine gidip gitmeme konusundaki kararım, söz verdiğim gibi gitmekten yana oldu.

19

Sedem ile bir araya geldik. İşyerindeki halinin aksine şen ve ilk günkü gibi içtendi. Gün içinde görevini tamamlamanın rahatlığıyla özgürlüğün tadını çıkarmak isteyen bir tavrı vardı. Sıkışık kaldırımda yürürken birilerine çarpmamak için bir ara koluma girdi. Kaybedeceği bir şeyi olmayan, hiçbir kayıptan ıstırap duymayacağını açığa vuran sözcüklerle konuşma hali karşısında şaşkınlığımı gizlemekle yetindim. İçsel tatmin elde etmenin anlamı bu olsa gerek diye düşündüm. Geçmiş ve gelecek ikilemini bir kenara koyup, yaşanan anın keyfini sürme çabasıydı gördüklerim. Haz almanın, hayatla bütünleşmenin resmini görüyordum.

Ulaşmayı hayal ettiğim resim buydu ve bu resimle karşılaşmış olmanın ferahlığıyla serin havayı ciğerlerime toplarken, cennetten kopmanın gerisinde bir başka cennet olabileceğinin hayalini kurdum.

Akşam yemeği sonrası, derinden gelen müziğin sesiyle sohbetin keyfini çıkaran çok sayıda insanın arasında şarabın tadıyla buluştuk. Uğultuya karışan sözcükler, gündelik hayatın koşuşturma ve telaşını anlatmaktan ibaret oldu. Her gün benzer eylemlerle tükenen zamana olan öfkesini bir kaç cümleyle dile getirirken bir an durdu. “Bu sesi çok seviyorum,” dediğinde kulaklarımıza değen ney’in sesine bıraktı kendini. O an diğer enstrümanlar susmuştu. Bir kaç dakika süren sessizliğin içinde gözkapaklarının açılıp kapandığını görünce, sesin yarattığı içlenmeye öylece bakakaldım.

“Ayrılıktan şikâyet eden en güzel ses bu sestir” dedi. Kısa süren sessizliğin ardından devam etti konuşmasına. “Sazlıklardan koparıldığı gün atacağı çığlığın, kadının da erkeğin de içinde saklı acıyı açığa çıkaracağını ustası iyi biliyordu. Ama dinleyen herkes o çığlığın ne olduğunu anlayamaz. Etrafımızdaki kahkahalar bunun kanıtıdır. Ayrılık acısı çekmeyen, gönlü yaralanmayan hiç kimse bu çığlığın farkına varamaz. Sevgiliye kavuşma arzusundaki âşıklar anlar ancak. Ney sevgiliden ayrılmış olanın arkadaşıdır, dostudur. Bu ses gönlü yakan bir ayrılık, bir aşk ateşidir.”

Sedem’i dinlerken, içinde eritemediği bir acı taşıdığı yargısına vardım. O an başka bir kadın vardı karşımda ve her an içinde uyanmayı bekleyen

acının hikâyesini anlatacağı umuduna kapıldım ama anlatmadı. Açılan gözlerindeki derinliğin içinden, keşfedilmeyi bekleyen hikâyeyi öğrenme şansım hiç olmayacaktı. Yarıladığı kadehinden bir yudum daha aldı.

Mektupla ilgili kararımı merak etti. Son okuyuşumla bir adres barındırmadığı fikrine ulaştığımı söyledim. Hikâyeyi özetleyen bir takım işaretler dışında, yüz yüze gelme isteği doğuranın düş gücümden başka bir şey olmadığını anlattım. Söz konusu olan yaşadıklarımızın ardındaki gerçekliği anlamama yönelik birkaç işaretten ibaretti. Beril'in buna neden lüzum gördüğünü ise anlamış değildim.

Kaçınılmaz sona yaklaşan herkesin hesaplaşma içine girmesinden doğal bir şey olmayacağını söyledi. Mektupla ilgili düşüncelerimden geriye kalan soruyu bu şekilde cevapladı. Vaktini tamamladığını dolayısıyla geride bırakacağı insanları gerçeğe yönlendirip, arayışların, acıların yaşandığı zaman ile sınırlandırılması gerektiği inancını taşımış olabilir. Sedem'in varsayımından, Beril'i yaşarken görmenin çok zor olacağı sonucunu çıkarıyordum.

Ney'in matem yayan havasından uzaklaşırken, Sedem'in söyledikleri karşısında kendime mi ona mı inanmam gerektiğine karar veremedim.

Suskunluğumu fırsat bilip bütün bir gece kendimle söyleşmeye niyetim olup olmadığını sordu. Vedat'ın bıraktığı evin anahtarını cebimde yokladım. Ya bomboş bir eve gidip bütün bir gece düşüncelerimle baş başa kalacaktım ya da davetini onaylayıp koluna girme şansını bu kez ben elde edecektim. Evinin yolunu tuttuk.

Otuz dakika sonra aydınlanan salonun ortasında etrafa göz atarken, işaret ettiği koltuklardan birine oturdum. Sağ omuz hizasından baktığım salonun köşesinde, aynalı vitrinin üzerinde küçük kavanozlardaki renkli taşları sordum. Yakından bakabileceğimi söyledi. Aynaya yaklaştım. Vitrinden yayılan özel bir ışıkla aydınlatılıyorlardı. Taşların bulunduğu kavanozlara hafifçe dokundum. Nefesini hissedebileceğim yakınlığa gelen Sedem, taşlar hakkında bir bilgimin olup olmadığını sordu. Bir ikisini biliyordum ancak hepsini değil. Gerçeğe yakın duran bu yapay taşlar, camın berrak koruyuculuğunda etrafa ışıltılı bir güzellik yayıyorlardı.

“Taşın sırrına varabilmenin yolu onu bilgelik ve ustalıkla işlemekten geçer, bense her sabah uyandığımda tüm içtenliğimle sadece onlara bir iki güzel sözcük söyleyerek dokunurum. Yapabildiğim tek şey bu” dedi. Bu eylemi alışkanlık haline getirmesine yol açan hikâyeyi de anlattı.

Yaşlı adam, evinin sokağa açılan karşılıklı iki penceresinden her birine içi su dolu bir bardak koyar. Sabahları uyandığında sırayla bardakların önüne geçerek içlerindeki suya seslenir. Birincisine söver. Zehirli ve kirli olduğunu, çirkin göründüğünü bağırır. Sonra ikincisine yönelir. Sevgi ve şefkat sözcükleriyle kalbini açar. Onun ne kadar berrak ne kadar durgun ve güzel olduğunu anlatır. Bir sabah uyandığında sövdüğü suyun bulanıklaştığını, yosun bağladığını, sevdiği suyun ise daha da berraklaştığını görür. O günden sonra hiçbir varlığı ayırmaksızın sevmenin hayatına neler kattığının bilincine varır.

Sedem’in anlatımı sayesinde, duygulardan arınmış aklın sert ve kuralcı söylemiyle anlamsız bulduğumuz bir eylemin, aslında kendi içinde nasıl bir amaç ve anlam kazandığının farkına varmıştım.

Yanında kaldığım süre içinde dokunduğu her eşya ile “görüştüğünü” bildiğim insanın eylemini hatırladım. Su içerken suyla, yatağa girerken yastıkla, kahve içerken fincanla, ayakkabıyla, gömlekle, okumaya başlarken kitapla, yazarken kalemle olan “görüşme”si daha bir anlam kazanmıştı. Canlı, cansız ayrımında bulunmaksızın bir çocuğun her varlığın bir ruhu barındırdığına olan inancını, O insanın da taşımasını o an daha iyi anlamlandırdım.

Sıradüzeni içindeki taşların bilgisini bir tören havasında anlatmaya başlayan Sedem;

“Suyun berraklığı ve gerilimi altında titreşim yaratan kuvarsla tanış,” dedi. İnce parmaklarıyla okşadığı taşların duygulara denk düşen simgesel anlamlarını anlatma gereğini duyuyordu. “Mavimsi-beyaz olan, acımaya denk düşen ve binlerce yıldır sanatkârların vazgeçilmezi kalsedondur. Bu da kan kırmızısıyla tutkuya denk düşen yakut. Bu öyle bir taş ki bazen hüzünle soluklaşır, pembeye döner ya da aşk yarasıyla morluklar içindedir. Bu da sağlam öğretilerin sembolü zümrüt, gözlere, hastalıklara şifa bağışlayan yeşilin rengi, kötü ruhların kovucusu”

Kopyalanmış zümrüdün üstünde gezinen eli yana düşerken; “sen olsan hangisini daha çok severdin,” dedi. Vitrinden yayılan ışığın altındaki taşlara bir kez daha baktım. Renklerinden mi yoksa kullanılış amaçlarından mı hangisinin hangi duyguya denk düştüğü sonucuna varılıyordu. Yaşadıklarım ve duygularım hangisine denk düşebilirdi, karar veremedim. Sözcüklerin dilimden dökülmesini bekleyen bakışlara gülümsemekle yetindim.

Ruhuma işleyen bu bakışları tanıyordum. Taşın sırrını çözmemi bekliyordu, çözemedim. Geceyle başlayan ve geceyle devam eden yolculuğun ortasına düşmüştüm. Öyle bir gecede hüznün ve sevincin de kahramanlık ve korkaklığın da hükmü olamazdı. Çaresizlik içinde ya ıslak kerpiç bir duvara yaslanır gibi sessiz kalınacak ya da zaferi müjdeleyen şafak vaktini beklemeden harekete geçilecekti.

Işığı ayrıştıran taşın bir çift gözden yayılan ışığa meydan okuyamayacağını zaman ilerledikçe daha iyi anladım. Tutkuyu gizleyecek kadar sıra dışı, bilinci olanın payına mahremiyeti düşürecek kadar sır dolu, kalbe inecek kadar asi bakışlara meydan okumak harcım olamazdı.

İnen ilk kar tanesiyle soğuğu hisseden toprağın irkilmesi gibi irkildim sırtımda gezinen yumuşak parmaklarla. Kar indikçe toprağa, toprağı sarmalayıp örttükçe, hissedilen serinlik ısıya dönüşür. Daha da yağsın ister. Kar örtüsüyle ısısı artan toprağın terlemeye başladığı an başlar. Kar eridikçe susuz kalmış toprak, doymak bilmez hal içinde katılaşmış, çatlamış yarıklarıyla yalvarır gibi karın eriyişine eriyerek karşılık verir. Kar da erir toprak da. Hangi tenin susuz, hangi tenin örtü olduğunun önemi yoktu. Kar toprağın derinliklerinde yol buldukça soluklanmadan inmeye devam eder. İndikçe toprağın huzuru kat kat artar. Yeniden doğuşların habercisidir karın yarıklarda eriyip yol alması. Direnen ne topraktır ne de kar.

Şehvetin kabaran damarlarıyla, öncesiz ve sonrasız bir zamanda olmanın, erimenin, yaraları kapatmanın, hüzne aldırmamanın anıydı. Hatırlamanın, unutmanın, yaşananların hiçbir önemi yoktu. Yakınlık, uzaklık, kaybetmek, bulmak sınırları aşılmıştı. Tozdan, pastan arınmanın yoluna girilmişti. Tüm karşıtlar bir olmuştu.

Sonbaharın bitmesi için sabırsızlanıp, kar mevsimini bekleyen toprağın henüz gerçekleşmeyen arzusundan önce, o gece, o arzuyu yaşamış olmanın huzuruyla gecenin ve Sedem’in kollarına bıraktım kendimi.

Gecede gözlerimi kapamadan önce; “en güzel ayrılıklar en süratli olanlardır. Bu yüzden yaşanması muhtemel kederi uzatmamak için bu gece vedalaşalım, seni görmeden, ben uyurken git,” dedi. Vedalaşmak için söze gerek yoktu. Rüyalardan uzak bir gece olmasını dileyerek gözlerimi kapadım.

Geceyi uğurlayan ilk ışıkla, yeryüzünün en güzel sarılışıyla uyandım. Dört mevsimden üçünü ayrılık, birini kavuşma ile geçiren kar ve toprağın “bir”leşme halinden çıkma acısını duymamak için gözlerimi tekrar kapadım. En azından başlaması kaçınılmaz ayrılığa düşme vaktini biraz erteleyebilirdim.

Ertelenen vakitlerin de sonu olacaktı çaresiz. Kaçınılmaz olan sona yaklaşırken hiçbir şey yapmadan öylece düşten çıkmayı istemeyen nefesin ahengine bıraktım kendimi. İyi ya da kötü bildiğim her şeyi unutup yok ettim. Elini göğsünde birleştiren şairin huzuruyla gözlerimi tavana diktiğimde, arılığını terk etmeyen şuur ve sorgunun dışında kalan bir kelebek, bir ağaç gibi mükemmel olunması için çabalamanın gereği yoktu. Mükemmelliği, bir zamanlar hükümdarların rüyasını süsleyen kalenin gölgesindeki evde doğarken kaybetmiştim. Peşi sıra açılan gözkapaklarımın güneşle buluştuğu her an, ana rahmine değil toprağa yaklaşıyordum ve bu yüzden kaybedilen meziyetleri bir daha kazanma şansım olmayacaktı. O zaman parça ile bütün arasındaki bağın, yaratılıştaki önceliğin, yitirilmiş cennetin hiçbir önemi yoktu.

20

İkinci kez uyandığımda aydınlanmış odada yalnız olduğumu fark ettim. Perdeleri yana çektim. Güneş, kar mevsiminin çok uzaklarda olduğunu inandıracak kadar parlaktı. Parçalanmış beyaz bulutlar gölge yapamayacak kadar uzak duruyorlardı.

Heyecan uyandırmayan bir yolculuğa çıkmanın duygusuyla evden ayrıldım. Heybesini omuzlayan gezgin edasıyla şehri terk etmeye hazırdım. Büyüye inanmadan, kutsala sığınmadan, kapıları gıcırdatmadan, geriye bakmadan, aydınlanmış dünyanın onca varlığı arasına karışayım istedim. Sunulacak lütuflardan suretim ve sesim bir parça olsun payına düşecek bir şey varsa alsın istedim.

Vedat'ın cebimde duran anahtarları sayesinde önce evine uğrayıp çantamı toplamayı düşündüysem de Nihat'la önemsemeden yaptığım vedalaşmayı, onunla yapmamam gerektiğini düşündüm. İşyerine gitmek daha doğru olacaktı, öyle de yaptım.

Beril'i bulma umudunu kaybettiğime inancım sorgulanmayacak boyuta ulaşmıştı. Vedat'ı kendisine ayrılan bölmede bir kaç kişi ile görünce, gelişimin farkına varan Sedem'in masasına doğru yürüdüm.

Tebessümle; "vedalaştığımızı sanıyordum," dedi. "Vedalaşma isteğini, yaşam ile ölüm arasında bir köprü gibi duran uyku halinde söylediğin için ciddiye almadım," diye tebessümüne karşılık verdim. Boş bir kâğıda aldığı notla meşgul olurken, Vedat'ın sesiyle ayağa kalktım. Sedemi de çağırmıştı, nezaketle.

Sedem'le vedalaşmanın yapılmadığı geceyi hesaba katmadan, Vedat'la görüşmediğim iki günün özetini yaptım. Mektubun yarattığı hayal kırıklığına sanırım o da üzülmüştü. Hiç bir ipucu yok mu sorusuna olumsuz cevap verdim. Sonra Sedem'in kırmızı kalemle çember içine aldığı birkaç rakam dışında düşündüren hiçbir şeyin olmadığını anlattım. Bakmak istedi. Defalarca cebimden çıkardığım mektubu bir daha cebime koymayacağımı düşünerek kendisine uzattım.

“Dostum, özel kabul ettiğimiz mektuplar sayende bu özelliğini kaybetmiş durumda,” derken hafiften gülüyordu.

İşaret edilen bölümü okudu, biraz düşünür gibi yaptı. Mektubu masaya koyarken elinin altındaki siyah kalemle Sedem’in daire içine aldığı rakamları boş bir kâğıda yazdı.

“Bana öyle geliyor ki, masumane bir oyun oynanmış,” dedi. Neden masum demişti anlam veremedim. Bunca zaman sonra katılma becerisi gösteremeyeceğim bir oyuna davet edilmeyi haksızlık olarak niteledim. Masum bir oyunla çaresizliğe kapılmanın sıradan bir sonuç olmadığı açıktı.

Hükmetmenin hep erkekte olduğu iddiasının kocaman bir uydurma olduğunu daha iyi anlıyordum. Yıllar sonra bir iki sayfadan oluşan sözcüklerle vardığım sonuç ve umutlanma güdüsüyle hareket etmiştim. Böylesi bir karar, hükmü elde tutmak değil, esaretin içinde olmaktı. Kadın bir kez daha hükmediyordu beynime. Paylaşılmayan bir sevdanın sözcüklerinden büyülenmenin hiçbir mantıksal izahı olamazdı. Diriltilen varlık düşüncesi etrafında ipucu sayılabilecek en ufak işaretleri heyecan verici bulmuştum. Umudun gerçeğe dönüşmesini oyunlaştıran varlık karşısında öfkeye kapılıp geri dönebilirdim, ancak bunun en son ihtimal olacağını kendi kendime itiraf ettim.

İlişkinin yok olduğu günkü gibi öfke duymayacaktım. Gözyaşı dökmemeye inat edip içime akıtacaktım. Çaresiz de olsam dilenmeyecektim. Yerlere kapanmadan, af dilemeden, acıyı içimde büyüttüğüm gün gibi, bulmak adına bir yanan bir sönen ışığın son anını beklemeye karar vermenin en sağlıklı yol olacağına inandım. Kaçınılmaz olanı yaşamak kayıp sayılmazdı.

Vedat, kâğıdı eline alıp bize doğru gösterdi. Serpiştirilen ve yazı ile yazılan rakamların bizim için ne ifade ettiğini sordu. Sedemle göz göze geldik. Rakamları sesli okuyup kendisi cevapladı.

“Peş peşe gelen yedi rakam, bir telefon numarası için en mantıklı açıklama,” dedi. Sedem itiraz etti. Yedi rakam kesin bir sonuç değildi ona göre, bir telefon numarasından söz edebilmek için üç rakama daha ihtiyaç vardı. Vedat açıklamasına devam etti. Rakamların bulunduğu paragrafı göstererek; “‘sesini duymak’ ifadesini yabana atmayın, ‘altı numaralı ev’ ve

mektubun bu şehirden postalandığına dair damgayı da. Parçaları yan yana getirdiğinizde bu kurgunun doğru ya da yanlışlığını kanıtlamanın bir tek yolu var" dedi ve hemen masasında bulunan telefona uzanırken bana dönüp;

"Konuşmak ister misin?" diye sordu.

Sözü edilen olasılığın doğrulanması halinde belki de yıllar sonra ilk kez sesi değecekti kulaklarıma. O anda nasıl tepki vereceğimi bilmeme imkân yoktu. Ama bu sadece bir ihtimaldi. Belki de yabancı bir sesle nasıl konuşacağımı bilememenin sıkıntısını yaşayacaktım. Ya da varsayımla yetineceğimiz bir sonuçla karşılaşacaktık.

Kapanmaz dediğim yaranın ilacı peşinden gitmeyi bırakmak üzereyken, Vedat'ın varsayımı yeni bir umut ve heyecanın doğmasına yol açtı. Biten bir hikâyeyi sürdürme inadı karşısında en zayıf ihtimallere değer atfedip umutlanmak, yok edilemeyen acıyı kabullenmekle açıklanabilirdi. Çoğu insan gibi bir yerde kalbimizi tapınak yapar, heykeller dikeriz ve dikilen tüm heykeller içinde en görkemlisi kadın heykelidir. O heykeli diktiğimiz gün, geri dönüşü çok güç bir yola gireriz. Tek tek kırılabilir heykellerin dışında onu kırma gücünü yitiririz. Dikilen heykel kırılmadıkça şifa bulma umudu beyhudedir.

Can çekişen masal kahramanı gibi ya son nefesimde bu masaldan çıkacak ya da henüz bir varsayımdan öteye gitmeyen telefon numarası ile gerçek yaşama dönecektim.

Vedat not ettiği rakamları telefona dokunarak peşi sıra çevirdi. Kulaklarına değen sesle gerçek bir telefon numarası çevirdiğini gözlerinden anlamıştık. Bir kaç saniye sonra karşısındaki sesle konuşmaya başladı. Kısa süren görüşmenin ardından durumu özetledi. Karşıdan gelen ses, aranan evde temizlik işlerini yapan bir kadınındı. Sözü edilen isim ile ilgili hiçbir bilgiye sahip değildi. Ev sahiplerinin dört beş ay önce taşındıklarını, şu anda evde bulunmayıp işyerinde olduklarını, dolayısıyla yardımcı olamayacağını söylemişti.

Her ihtimal aynı zamanda yeni bir umudun habercisiydi. Vedat, kurnazlığı sayesinde evin adresini öğrenmişken, bana da umut etmekten başka çare kalmamıştı. Mektupta yazılanlar ile telefon edilen evde birilerinin yaşıyor

olmasını yan yana getirdim. Beş ay öncesine kadar o evde yaşamış olması yüksek bir ihtimaldi.

Ortaya çıkan yeni durum karşısında bir karar vermem gerekiyordu. Vedat'ın uzattığı kâğıttaki adrese göz atıp mektupla birlikte cebime koydum. Kararımı bekleyen bakışların altında, bir an önce adrese gideceğimi söyledim. Sedem ve Vedat'ın gelme isteklerini nazikçe geri çevirdim. Sabırsızlandığımı onlardan saklamayarak ayrıldım.

Anıları harekete geçiren, ister bir mekân ister ruhun köşesinde koruluğa dönüşen bir yer olsun, orada hiç sönmeyen ışığın var olduğu inancıyla, geldiğim günden beri sakındığım bu ışığı görmeme inadımdan vazgeçtim. Gün boyu, arzularımı dizginleyip sakındığım bir kaç mekânda soluklandım. Açık alanlarda dolaştım. Çöp varillerinin dizildiği sarayın önünden bir kez daha geçtim. Neşe ve gururun çekiciliği, şehvet ve eğlencenin esaretine kapılmış nice insanın arasında varlığımla baş başaydım. Hafızamın gücü oranında değişenler ve kalanlar arasında hatırlayabildiklerimi sıralama çabasına girdim. Anladım ki geçmişi hatırlamanın, anıları uyandırmanın yolu dışarıdaki nesnelerin içimize yansımasından geçer.

Yüz çevirdiğim her bir mekâna bir tapınağa girer gibi girdim. Anıların gazabı ve merhametinden payıma düşen ne olursa olsun kabulümdü. Günün ahlâk değerleriyle çatışan sevgimden ölüm ritüelini hesaba kattığım günleri hatırladım en çok. Ölen sevgiliyle diri diri mezara gömülmekti o ritüel. Bir kez daha görme şansını elde edersem yine bu ritüelden söz eder miydim?

Kalbin, her mevsim göç yollarına düşen kuşların geride bıraktığı barınağa benzemediğini söylemeyi isterdim. Kuşlar ki; gittikleri yoldan geri dönerlerdi.

21

Binanın üçüncü katında olduğunu öğrendiğim altı numaralı dairenin zilini çaldım. İçsel çekişmelerimden arınmış hissediyordum kendimi. O anki rahatlığım, nedeni ne olursa olsun şaşırtmıştı beni. Umudu ve hayal kırıklığını çokça yaşamanın alışkanlığıyla umursamazlık içine girmiştim. Ne karşıma Beril'in çıkması için dua ettim ne de yabancı bir yüzle karşılaşmanın yaratacağı bedbinliğe hazırladım kendimi. Başımın çaresine bakabileceğimin ve sonucu ne olursa olsun katlanma becerisi gösterebileceğimin telkiniyle yaklaşık bir dakika sonra kapı açıldı.

Unutulamayan güzelliğe hükmeden çizgilerin dikkatimi çekecek ilk şey olacağını düşünürken, gördüğüm, ne hafızada yer eden, ne de değişime uğraması muhtemel yüzdü.

Kapıyı açan kadını ilk kez görüyordum. Özür dileyerek ayrılacak değildim. Uydurulmuş kısacık ifadeyle kimi aradığımı söyledim. Kadının dudaklarından çıkacak kelimeleri sabırsızlıkla bekledim. Anlattıklarımın gerçek olup olmadığını önemsemeden; Beril adını duyduğunu ancak hiç görmediğini, eve taşındıktan sonra telefonun iptali yapılmadığından aynı numarayı kullanmaya devam ettiklerini söyledi. Son hamlemin de boşa çıktığını düşündüm. Sonra o heyecanlandıran cümleyi kullandı; "Sanırım eşim nereye taşındıklarını biliyordu" Bir hanımefendiye yakışanı yaptı. Kapıyı açık bırakarak bir iki dakikalığına izin isteyip içeri geçti.

Spor giyimli şişman kocayı yüzündeki düşünceli haliyle karşımda görünce soru yağmuruna tutulacağım hissine kapıldım. Ancak vereceği bilgiyle iyilikte bulunacağı düşüncesi işimi kolaylaştırdı. Önce bir kasaba ismi ve ardından dudakları arasından çıkan köy ismi içimi rahatlattı. Teyit etmek için ikinci kez tekrarlattım. Adam kendinden emindi. Hatta tam adresini veremediği için üzgün olduğunu ayrıca söylemeyi ihmal etmedi. İçimden üzülmesini gerektirecek bir neden olmadığını söyledim. Köydeki yaşam için mahallenin, caddenin, sokağın fazlaca önemi yoktu. Verilen bilgi yeterliydi. Şüphe uyandırır endişesiyle başka bir soru sormadım. İlk kez hiç tanımadığım iki insanı değerli ve asil kabul ettim. Bu değerli insanlara içten saygılarımı sunup ayrıldım.

Endişe taşımadan, görevimi tamamlamanın huzuruyla şehirden ayrılacağıma sevinirken, Beril'in şehirden ayrılışının ardındaki zorunluluğu hesaba katmam gerekiyordu. İlk aklıma gelen, yakalandığı hastalığın bedeni üzerindeki etkilerini azaltmak için olumsuz şehir havasından kurtulup sakin, temiz bir havaya ihtiyaç duyduğuydu.

İklimlerin, coğrafyanın, havanın insan bedeni ve ruhu üzerinde ciddi etkileri olduğunu çok eski kaynaklara dayanan ve inkâr edilemeyen bir bilgi olarak öğrenmiştim. Sıcak iklimlerin insanı zayıf ve kötü huylu ancak zeki ve akıllı kıldığı, soğuk iklimlerin sağlam ve cesur kılarken aptallaştırdığı, ılıman bölgede yaşamanın ise hem güçlü ve cesur hem de zeki ve akıllı kıldığından söz edilirdi. Doğanın yarattığı sonuçlar ne olursa olsun kirletilmiş bir doğanın ölümleri hızlandırdığını herkes gibi ben de biliyordum. Varlığını doğanın yıkımında gören bir şehir temiz ve huzurlu olamazdı. İster soğuk, ister sıcak; doğa kendi yasaları ile şifa sağlayıcıdır. Aksi halde hükümdarlar ne kadar iyi yasalar yaparlarsa yapsın, bu yasaları çiğnemek için o kadar hırsız ve haydut ortaya çıkacaktır.

Umutla, Beril'in, doğanın kendi yasasını sürdürdüğü bir yerde yaşıyor olmasını diledim.

22

Bir şehrin en kalabalık yeridir kadınlar
Binlerce sırat.. kaç kez düştüğüm saçlarında
Günahlara bulanan büyülü bahanelerin başındadır gözleri
Kadınlar.. kadınlar günahın kumaştan heykelleri
Mehmet Başkak

Vedat'la ayrıntılı bir harita bulduk. Saygıyla andığım şişman koca ve hanımefendiden ismini öğrendiğim yeri haritada saptadık. Bir iki dakika süren hesaplamalardan sonra köyün, aşağı yukarı iki yüz elli kilometrelik mesafede olduğu bilgisine ulaştık. Sabah ilk işim heyecanımı her dakika arttıran yolculuğa çıkmak olacaktı.

Vedalaşmadan gitmem affedilmezdi. Sabah Vedat'la işyerine gittim. Sedem sıradan bir çalışma gününe kendisini çoktan kaptırmıştı. Yanına vardığımda, tesadüflerle başlayan dostlukların kalıcı izler bırakmaması için herhangi bir sebep olmadığını düşünüyordum. Masasından doğrulurken omzumdaki çantaya gözleri takılmıştı. Bir yanım oturup biraz daha kalmamı söylerken, diğer yanım bir an önce yola çıkmanın telaşındaydı. Elimi uzattım. Vedat'ın bakışları altında birbirimize sarılırken; "damara zerk edilen can damlası oldun kaç gündür," diye fısıldadım kulağına. Sessizdi. Hayatın uzun yıllarını bir arada geçiren iki insanın dostluğunun ötesinde, hüzünlü bir vedalaşma anı yaşadık. O an, vedalaşmadan gitmemi istemesinin ardındaki nedeni daha iyi anlamış ve ayrılığın pek güç olduğunu bir kez daha kavramıştım. Bir daha görüp göremeyeceğimi bilmediğim iki insandan minnet duygusuyla ayrıldım.

Kara bulutlara yüklenen yağmurun vakti yaklaşıyordu. Kalabalık kaldırımlarda gezinen binlerce insan her an saklanacak yer arayabilirlerdi. Gizliden bir sevinç duydum bundan. Hep yağmurla ıslansın isterdim bu şehir. Kar mevsimine hasret kalsın isterdim. Aşkların eridiği şehrin köşe başlarında devam eden ayinler, aslına dönsün isterdim. Islak kaldırımlarından yayılan tenin kokusu aşk tapınaklarına hapsolsun isterdim.

Öfkeyle yağacağını düşündüğüm yağmura yakalanmadan kalabalığın içinden hızlı adımlarla minibüs durağına yürüdüm. Bir saat kadar sonra,

geldiğim gün uzun süre beklediğim otogardaydım. Zamanında kalkan otobüs sayesinde hızlı ayrılışımla birlikte geçmişim de benimle harekete geçiyordu. Yıllar önce geriye dönüp bakarken geçip gidenlere; “haberiniz var mı, şehrinizde öyle güzel bir kadın var ki, akıl da tutulmuş onun yüzünden, gönül de,” diye mırıldanmıştım. Bu yeni ayrılıkta ise kulağıma fısıldayan sesi dinliyordum; “Orada gizlenmiş bir güzel sevgili var, onu bul.”

Tüm yaşanan acılara rağmen onu tekrar görmeden ona ebedi olan teşekkürlerimi sunmadan ikimizden birinin yeryüzünden göçüp gitmemesi için yalvarma ihtiyacı hissettim. Gerçek şu ki, gün gelecek sesimiz de varlığımızla yok olacaktı.

Saadet günlerimi yutan zamanın ıstırap duygusundan başka tattırdığı ne oldu ki hayatımda. Hayallerimin dahi bir anlamı kalmamışken, hiçlikten başka bir şey göremediğim yıllardan geçtim. Gençlik çağım diyebileceğim yıllar, korkular, ümitler, aldanışlar içinde yokluğa sürüklendiler. Hayatın karşısında cesaretimi kıran sayısız felaketler ummanı yüzünden uğradığım onca yıkıntının ardından geri kalan hayatımın nasıl sonuçlanacağını bile umursamadım.

Hayatta ıstırap olduğuna göre neye bel bağlamalı? Hiçbir şeye. Yaşadığım onca ümitsizliğe rağmen kendimden nefret edecek değildim. Kaçışım sonrasında uzun süreler hayatımı sonlandırma düşüncesinin hükmündeyken ve kararımı verirken sakin olduğumu hatırlıyordum. Hülyalarım yok olmuştu. Arzularım ölmüştü. Özgürlüğe kavuşan zihnimin karşısındaki şaşkınlığım bir süre sonra minnettarlığa dönmüştü. Hayaller, sevinçli, hüzünlü bin bir çeşitliliğe saptırmıyordu beni. Geçmiş için pişmanlık, hal için üzgünlük, gelecek için korku ve endişe... her şey kendi yolundaydı. Yalnız ölüm gerçeğiyle yan yana gelerek rahat ve huzurlu bir nefes alabiliyordum.

Hedefini belirlemiş, nerede ne yapacağımı bilen bir akılla, her şeyi kalbime yerleştirmiştim ve bu kararım bir anlık değil, uzun süre düşünüldükten sonra alınmıştı. Ölümün karşısında sakin olmanın yolu, uzun süren felaketleri yaşamaktan geçiyordu.

Atalarımın mezarları başında başkaları için hissettiğim ölüm gerçeği hakkındaki düşüncelerim öncesinde yabancı şehirlerde konaklarken, hiçbir

mezarlık görmeden kendi ölümüme dair düşüncelerim olmuştu. Hiçbir mezarın başında diz çökmeden, mermerlerine dokunmadan metin ve kararlı bir eda ile ölüme gitme merasimimi netleştirmiştim.

Ben yalnız onun için yaşıyordum diye itirafta bulunacağım. Benim o tatlı rüyam onunla olan birlikteliğim bitince perdeyi güle oynaya indirmeye hazırdım. Yetkin bir insan olmanın peşinden koşma amacımı yitirmiştim. Ait olduğum toprağın sıradan bir varlığı olmak dışında kendimi tanımlayacak değildim. Bütün tutkularını bütün yoksunluğunu içimde taşıyan bir yaşamın içindeydim.

Olanca şiddetiyle aşkla tutuşmuş kendinden geçmiş biriydim. Kutsanmış dudaklarından yayılan lezzetten uzak kalma azabına katlanma şansım olamazdı. Evren aştan başka bir şey olamazdı kanımca. Gözlerin derinliğinden, tenin kokusuna erişilen yerde, ruhum daha huzurlu, yüzüm daha neşeli, yüreğim daha bir merhametli olurdu. Evrenin her bir varlığının daha bir güzelleştiği o anlarda, dışarıda esen meltemlerin dalların arasından duyulan fısıldayışındaki hoşluk kat kat artıyordu. Beynimdeki ahengin, durgunluğun bütün bir evreni yeniden renklendirdiğine dair düşüncelerimle doğayı da insanı da güzel kılan bir yaratılış gerçeğine olan inancımla boyun eğiyordum.

Ve o gün, başını alıp gideceğini söylediği gün; toprağın kısırlaştığını, düşmanlık ve çatışma ile yaşama hükmeden karanlığın içinde buluverdim kendimi. Güneşin aydınlığı ölüm saçan ateş halini almıştı.

Uzun geceler ve onu bir daha göremeyeceğimin korkusu ile parçalanan uykularımla, gece ile gündüzün birbirine karıştığı o anlar.. Gece yarılarında yataktan fırlayışım, bir uyurgezer korkusuyla kapıdan dışarı çıkışım.. Kalbimdeki ahengin bozulduğu o anlarda bugün bir budalalık olarak gördüğüm her türlü eylemi yapabilirdim. Olağandışı bir şey olamazdı. Dudaklarımdan dökülen kelimeler sonrasında hıçkırıklara boğulduğum her an son nefesimi vereceğimden en ufak bir şüphem yoktu.

Sayıklamalarım sürerken evrenin en az benim kadar yasa bürünmesini dilerdim. Yeryüzünde o acıyı hak edecek tek varlığın ben olmadığını düşünüyordum. Kedere bürünen bir evrenin ancak o zaman hissettiklerimi anlayabileceğini belki de acıyacaklarını hesaba katıyordum. Hayatımın arta kalan kısmını felaketlerimle baş başa geçirme gerçeği karşısında, payıma

düşecek bir mezar taşından başka ne hayal edebilirdim ki? Kimsenin gözyaşı dökmeyeceği bir mezara sahip olma karşısında, insanlara karşı nasıl bir his beslenir bilen var mıydı?

Yeryüzüyle ebedi bir vedalaşmanın duygusu, sonsuzluk içinde kaybolan anılar, unutulma gerçeği ne acı şeydir bunlar. Ardımdan ne bir bakış, ne bir hıçkırık bırakmadan gitmenin yaşattıkları karşısında yine benden başkası gözyaşı dökemezdi. Kapanan gözlerimiz, kapanmamış gözlerden bir damla gözyaşı, kalbimiz son nefesini verecek bir göğüs bekler. Ölümün sükûtunu yenecek bir hıçkırığın bile cesedim için çok olduğunu düşünmüş olanlar umarım aynı akıbeti yaşarlar.

Annemin yakarışlar içinde ne olursa olsun zavallı oğlunu affedeceğinden şüphem yoktu. Bu teselli karşısında ölüme olan yakınlığım her geçen gün artıyordu.

Kim ne derse desin azap içinde geçen zamanım için talihli olduğum söylenemezdi. Hayat cehenneminden kurtulma istek ve arzusu oluşmadan ölümü çağıran biri olmak ne demektir bilen var mı? Madem ölümsüz değildik o zaman ölümü beklemek ile ölüme gitme arasında bir tercih yapma hakkımız da olsun diye düşünmüştüm.

Yaşanan mesut anların bir daha yaşanmayacağı gerçeği karşısında kim vakur bir duruş sergileyebilir. Ben sergileyemezdim. Hayalini bir türlü atamıyordum. Yanı başımda duruyor nefesini yüzümde hissediyor gibiydim. Gözyaşlarıyla ıslanan yatağımda kıvranırken, sayıklamalarım ve yastığa geçirdiğim dişlerimle öfkem sonrasındaki bitkinliğim yaşamın sevecen tarafını yitirdiğimin kanıtı olmuştu.

Sokakları bir aşağı bir yıkarı gezerken, onu bulamamanın korkusuyla titrediğimi, kendi kendime sayıkladığımı, onu çağırdığımı, ona yalvardığımı, sesime yine kendim cevap verdiğimi iyi hatırlıyorum. Sonrasında katlanılması güç yorgunlukla tabanlarıma giren ağrı sonrası yaşadığım odaya geri döndüğümde uyuyakalıyor ancak sayıklamaktan kurtulamıyordum. Uykunun kısa süren derinliğinde eli elime değiyor, açılan gözkapaklarım sonrasında gerçeğin acısı içime kök salmaya devam ediyordu. Bu hale son vermenin tek yolunu kendi varlığımı ortadan kaldırmaktan geçtiğini seslendirmekten bir sakınca göremez olmuştum.

Böylesi bir cehenneme katlanamazdım. Zihnim körelmiş, ruhum umarsızlaşmıştı. Bedenimin ise atılmış değersiz bir varlıktan öte anlamı olamazdı.

Uzak bir diyarda ardımdan kimsenin gözyaşı dökmeyeceği bir yerde kalıcı varlığıyla ölümü düşünme zamanını belirlemekle meşgul olmuştum.

Yeryüzünün hiçbir değeri olamazdı. Beril'siz dünyanın nesi beni kendine bağlayabilirdi. Ondan uzak oluşum hep bir rüya gibi oldu. Ayrılığın metanetle karşılanacak bir tarafını bulamadım.

Şehirden ayrıldıktan bir süre sonra bir kez daha onunla vedalaşmadan alıp başımı gitmeye gönlümün nasıl razı olduğunun cevabını hiçbir zaman bulamadım. Öyle zamanlar yaşadım ki, kapının önünde durup hüzünlü yüzüme sevecenlikle dokunacağının vehmine kapılıyordum.

Kılavuza olan ihtiyacımı itiraf edip, o bilgelik kapısından girdikten sonra iyileşmeye başlayan yaralarımla birlikte, ışıl ışıl yanan hayali aralıklarla da olsa sönecekmiş gibi oluyor ya da en azından zihnimdeki tahtı sallantıya uğruyordu. Yanıp sönen ışığın ardından başımı dayadığım otobüsün camında beliren hayali karşısındaki duygularımı nasıl izah ederim bilemiyorum.

Mektup yazma tesellisinden uzak düşmüşken bir mektubun peşine düşmenin doğuracağı sonuçlar ne olursa olsun onu son bir kez görmeden rahata kavuşmayacağımı yolculuk süresince kendi kendime bir kez daha itiraf ettim.

Tanrısal sükûneti, sadakat ve boyun eğmeyi korkunun bir yansıması olan solgun yüzüm ve çelimsiz vücudumla unutmanın bedelini bir şekilde ödemem gerekiyordu. Bu bedelin bütün bir hayatı kuşatacak boyuta ulaşmış olmasına da karşı koyacak değildim. Beril'in bir hayatın karanlığını aydınlatmak için gönderilmiş göksel bir varlık olduğuna olan inancımın sonuçlarıydı tüm bunlar. Pişmanlıklar içinde bir kez daha kaybolmanın gereği yoktu.

Yıllar sonra yaşadıklarım birileri için bir ibret oluşturur mu bilemiyorum ama ne olursa olsun yeryüzünün kadın olmadan var olması mümkün değildi.

Mektubun peşinden gitmemin, yüreğimin sesine bir kez daha kulak verdiğimin sonucuna bağlanacağına göre, şunu da rahatlıkla söyleyebilirim ki, yüreğimin sesini dinlemediğim an bozguna uğradığım andır.

Yitirilmiş cennetin kapısına yönelmenin heyecanıyla başlayan yolculuğumun sonunda, yeşil ve sarının harmanlandığı yerleşim alanında otobüsten indim. Kaç kişinin yaşadığını bilmediğim bu dağ köyünde dikkatimi çeken ilk şey evlerin birbirine uzaklığı oldu. İndiğim yerin dar alanına kurulu bir iki bakkal, lokanta ve kahvehanenin etrafını kaplayan ağaçlar, şehirdekiler gibi yaprak dökümüne henüz uğramamışlardı.

Elindeki bastonuyla yabancı gözlerle bakan adama muhtarın evini sordum. Gösterdiği yöne doğru yürüdüm. Evinde bulamadığım muhtar yerine, karısının, sorduğum ismi tanıması içimi rahatlattı. Bir adım daha yaklaşmıştım. Dağınık evlerden kurulu yerleşim alanında yönümü bulabilmem için yapılan detaylı açıklamanın ardından aradığım evin yolunu tuttum.

Doğa, bağışlayıcılığıyla iyileştirdiği yaraların ardından aynı cömertliği bana karşı da gösterecek miydi? Serin rüzgârın esintisiyle rengini koruyan yaprakların gölgesinden yayılan huzurun içime işlediği ikindi vaktinde yürürken, doğaya bırakılmış hiçbir yaranın iyileşmemesi için bir neden olamayacağını dillendirenlere saygım bir kat daha arttı. Doğanın bir parçası olarak, doğaya teslim olmanın, doğayla insan arasına hiçbir varlığın girmesine izin vermemenin, onunla bütünleşmenin, bütün dert ve kederlerden, yüzdeki ve yürekteki yaralardan kurtulmak anlamına geldiğinin içtenliğine katılmamak mümkün olamazdı.

Doğanın kucağına oturtulmuş evin açık duran bahçe kapısından içeri girdim. Evin önündeki basamaklarda oturan yaşlı kadınla yüz yüze geldiğimizde bir iki dakika süren sessizlik oldu. Uzun zaman birbirini görmeyen tanıdık gözlerin şaşkınlığıyla bakışmıştık. Önünde, toprakla oynayan beş altı yaşlarında kız çocuğu beni görünce yaşlı kadının eteğine yapıştı. Şefkatli elleriyle kızın saçlarını okşarken, gözleri üzerime dikilmişti. “Çok geç kaldın,” sözcüklerini duyduğumda başka söze gerek kalmamıştı.

Bir anne şefkati ve hüznü ile söylenen sözcükleri anlayıp anlamadığımın hesabını yapmasına gerek yoktu. Beril bir daha asla olmayacaktı. Sancısını

saklayan kara bulutun yağmuru gibi, aramızdaki üç dört metrelik mesafede sessizlikle birbirimize bakarken gözyaşlarıma hâkim olamadım. Bilincin, iradenin nüfuz edemediği gönlümde yanan ateşi söndürmenin yolu gözyaşlarından geçiyormuşçasına, üzerime yönelmiş iki çift gözün karşısında bağı çözülen dizlerimle uzun uzun ağladım.

Cenneti kaybetmek ne büyük talihsizliktir. Şiirin dudak okşayan sözcüklerinden uzak düşmek ne büyük kayıptır. Hayatın bitişine şahitlik etmek ne hüzün vericidir.

Mevsimi geldiğinde toprağı delip yeşeren kökün umutlu bekleyişine eşdeğer bir bekleyişim olduğunu anlamam geç olmadı. Yapraklar çürüyüp toprağa karıştığında, gövde çıplak kaldığında, her seferinde yeşermeyeceğine dair düşünceleri haksız çıkaran bir kök vardır ve o kök mevsimi geldiğinde bir yolunu bulup güneşin karşısına çıkma cesaretini gösterir. Ama bu mücadelenin de bir sonu vardır. Gün gelir değişen mevsimlerin ardından dayanma gücünü kaybeder. Hayat bağışlayan mevsimin gelişine kısa bir süre kalmışken, toprağın karanlığından kurtulamayacağını anlar ve her şey biter.

Her şey bitmişti. Çatışmalar, umutlar, rüyalar, sözler bitmişti. Yasak, günah, bağışlanma bitmişti. Şikâyet etmenin, ıstıraba düşmenin vakti geçmişti. Günlerdir korku ve ümit arasında süren çırpınışım sona ermişti.

Düşten kalma günlerin sonuydu. Yalnızlaşma hakikatine varılmıştı. Sıcaklığına boylu boyunca uzanamayacaktım. Acı da olsa hayatı dolduran varlığın yokluğuyla bir boşluk oluşacaktı.

Dans eden dalların arasından süzülen güneşin ışığı yavaş yavaş kayboluyordu. Ay vakti de değildi. İçime el atan karanlığın gözlerime hükmedeceği an yaklaşıyordu. Ağaçların gölgesine sığınmış köyün mezarlığında önümde beyaz mermere yazılı “Beril” isimden başka ne olabilirdi? Sabırsız ve kararsız, hiçbir dalda duramayan rüzgârın karşısında, hiçbir varlığa dokunamadığım bir hisle alnımı o soğuk mermere dayadım.

“Sana geldim, seni canımın içine, gönlüme alayım..,” sözcüklerini seslendirdim yeni bir baharın yaşanmayacağını bile bile. Son nefesini verdiğinde gönlünde bana karşı bir sevgisinin olup olmadığının önemi

yoktu. Yakınlardan geçen birilerinin beni görüp; “Ey, ölüyü benim canım diyerek bağrına basan aptal,” demeleri umurumda olmazdı.

Dudaklarıma yapışan acı kadehin alınması için yalvarmanın anlamı kalmamıştı. Gözyaşlarımın tükendiğine dair düşüncelerimde yanılmıştım. Yeni baştan ağlamaya, titremeye başlıyordum. Son bir defa daha onu göreceğimin, son bir defa daha vedalaşacağımın umudu yok olmuştu. Yaşanalar için sessiz bir teşekkürle yetinirken, mezarın etrafını saran otlar o ana kadar döktüğüm en tatlı gözyaşlarını içiyorlardı.

Senin içindi çektiğim keder ve acılar. Senin içindi gönlümün kavruluşu. Gece yarılarında ağlayışım, seher vakitlerinde yakarışım senin içindi.

Senin için tüm yaralarımı açtım, konuştum. Senin için zavallılıklarımla yollara düştüm, vadileri, ırmakları geçtim. Senin için şarabın rengine kandım. Senin için dağın eteğine yapıştım. Senin için kuyuya düştüm.

Uyumayışım, güneşi özlemeyişim senin içindi. Secdeye kapanışım, af dileyişim, göğe yükselen feryadım, figanım senin içindi. Susuzluktan bunalan kervana katılışım senin içindi. Düşü gerçek sanıp savaşmam senin içindi. Yenilgiden zafer elde edeceğimin sanrısı senin içindi.

Dönüşü olmayan ülkeden ayrılışım senin içindi.

Tanrılaşma gafletine senin için düştüm. Sevgine, kokuna kavuşma telaşım, bedeli ölçülemeyen kovuluşum senin içindi. Kutsalı unutup yanı başında nefes alışım, itaatsizliğim senin içindi. Korkularımı, karanlıklarımı yok edişim senin içindi. Efsaneye dönüşen sürgünlüğüm senin içindi. Perdeleri kapayışım, tanrıdan uzaksayışım, dağdan inişim senin içindi.

Senin içindi ey sevgili.